

TIGHT BINDING BOOK

UNIVERSAL
LIBRARY

OU_200577

UNIVERSAL
LIBRARY

ఓం నమో

బిణిమంత్రి శ

వ య ణ

‘ వినాయక ’

మనోహర గ్రంథప్రకాశన సమితి
ధారవాడ

జనబలం

౧౯౩౭

ಪ್ರಕಾಶಕರು :
ಜಿ. ಬಿ. ಜೋಸಿ
ಮನೋಹರ ಗ್ರಂಥಮಾಲಾ,
ಧಾರವಾಡ

೦—೧೨—೦

ಮುದ್ರಕರು :
ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಕುಲಕರ್ಣಿ
ಸಾಧನ ಪ್ರೆಸ್, ಧಾರವಾಡ

ಪ್ರಕಾಶಕರ ಎರಡು ಮಾತು

ನಮ್ಮ ಬಿನ್ನಹವನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಈ 'ಪಯಣ' ಕವನಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಎಂ. ಎ. ಇವರು ತಮ್ಮ ವಿಲಾಸಿತಿಯ ಪ್ರಯಾಣ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ, ಇದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿಕೊಳ್ಳಿರೆಂದು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಅದನ್ನೀಗ ನಾವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಮ. ಗ್ರ. ಮಾಲೆಯ ಕುಸುಮಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ ಅಷ್ಟೇ ಬಿಡು ಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಾಶನಗೊಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನಪಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಸುಲಭ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪ್ರಯತ್ನದ ಮೇರೆಗೆ ಕೈಗೊಡಬಹುದೆಂಬ ಧೈರ್ಯವು ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಹತ್ತಿದೆ.

ಈ ಪಯಣದ ಕವಿಗಳು ಶ್ರೀ. ವಿನಾಯಕರು. ಅವರ, ವಿಮರ್ಶ, ನಿಲ್ಲವಿತ್ತೆ, ಕಾದಂಬರಿ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತಿಗಳ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದವರು; ಬಲ್ಲಿದ ವಿಮರ್ಶಕರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಪಡೆದವರು. ಇಂಥವರ ಈ ಕವನಸಂಗ್ರಹದ ಪಯಣವನ್ನು ಈಗಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿದ್ದೇವೆ.

ಮುಂದಿನ ಬಿಡಿಮುತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಜನಕರೆಂದು ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಶ್ರೀ. ಮಾಸ್ತಿ ವೆಂಕಟೇಶ ಅಯ್ಯಂಗಾರ ಎಂ. ಎ. ಇವರು ಬರೆದ 'ತಿರುಪಾಣಿ' ಎಂಬ ಗೀತ ಪ್ರಧಾನವಾದ ನಾಟಕವು.

ವೆಂಕಟೇಶವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಗ್ಗವಾಗಿ ದೊರೆಯಲೆಂದು ನಮ್ಮ ಮನೋಹರಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ಚಂದಾದಾರರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೂರುನಾಲ್ಕಾಂಶ ಬೆಲೆಗೆ ಈ ಬಿಡಿಮುತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವೆವು.

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಮ. ಗ್ರ. ಮಾಲಾ ಧಾರವಾಡ

ನೊದಲು ಮಾತು

ಇದೊಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಕವನಸಂಗ್ರಹ. ಈಗ ಸುಮಾರು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಬರೆದ ಕವನಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಉಳಿದವುಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಾಮಗ್ರಿ.

ಎಲ್ಲ ಕವನಗಳನ್ನು ಬರೆದ ವರ್ಷ-ತಿಂಗಳುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ದಕ್ಕೂ ಕಾರಣವಿದೆ. ಕೆಲವು ಕವಿತೆಗಳ ಸಂದರ್ಭವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಳೆಯಬಹುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದ ಕಾವ್ಯಶೈಲಿಯು ಈಗ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತಲಿದೆ. ಇಂದಿನ ಕವಿಗಳೆಲ್ಲ ಕೂಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ರೂಪ ಕೊಡುತ್ತಲಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ಒಬ್ಬರ ಶೈಲಿಯ ವರ್ಚಸ್ಸು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಶೈಲಿಯ ಮೇಲೆ ಕಂಡುಬರುವಂತೆ ಸಹಜಸಿದ್ಧ ಸಾಮ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಬಹುದು. ಇದೆಲ್ಲದರ ನಿಷ್ಕರ್ಷೆಯಾಗಲೆಂದು ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದೆ.

ಕವನಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಮುಂದಾಗಿರಿಸಿದ ರೀತಿಯು ಬರಿಯ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಟವಲ್ಲ. ಕವನಗಳಂತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಹೆಣೆಯುವ ಹವಣಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮನೋವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

‘ ಕಲೋಪಾಸಕ ’ ದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ ಅನೇಕ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಭಾವಗೀತೆಗಳಿಗೂ ಆ ಮಾತು ಅನ್ವಯಿಸುವದು.

ಇಲ್ಲಿಯ ಕವನಗಳು ಜನತೆಗೆ ರುಚಿಸಿದ್ದಾದರೆ ಅವುಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬರೆದ ಉಳಿದವುಗಳನ್ನೂ ಬಯಲಿಗಿಡುವೆನು. ವಿಮರ್ಶಕರು ಸಹೃದಯತೆ-ನ್ಯಾಯಬುದ್ಧಿಗಳಿಂದ ಈ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ತೂಗಿದ್ದಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಋಣಿಯಾಗಿರುವೆನು.

‘ ಫರ್ಗ್ಯೂಸನ್ ’
ವುಣೆ.

}

ವಿನಾಯಕ

ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ

				ಪಾಸು
೧.	ಗೀತೆಯೊಂದನು !	..	..	೧
೨.	ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ	..	..	೨
೩.	ಮೌನ-ಗಾನ	..	..	೩
೪.	ಕವಿಜೀವನ	..	..	೪
೫.	ಚೆಲುವು	..	..	೫
೬.	ಕನಸುಗಳಾ ಕೊಳ್ಳದಲ್ಲ	..	..	೧೩
೭.	ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ	..	..	೧೫
೮.	ಜೀವನ	..	..	೧೮
೯.	ತಥಾಸ್ತು	..	..	೨೧
೧೦.	ಗೆಳೆಯನಿಗೆ	..	..	೨೨
೧೧.	ಮೌನವ್ರತ	..	..	೨೫
೧೨.	—ಗೆ	..	..	೨೭
೧೩.	ಪ್ರೀತಿಯ ಒಗಟ	..	..	೨೯
೧೪.	ಪ್ರೀತಿ !	..	..	೩೦
೧೫.	—ಗೆ	..	..	೩೩
೧೬.	—ಗೆ	..	..	೩೫
೧೭.	ಹೃದಯದರಿಸಿ !	..	..	೩೭
೧೮.	—ಗೆ	..	..	೩೮
೧೯.	ಸಂಜೆ	..	..	೪೦
೨೦.	ಒಂದು ಸಂಜೆ	..	..	೪೧
೨೧.	ಮಿಂಚು	..	..	೪೪
೨೨.	ನಸುಕು	..	..	೪೬
೨೩.	ಮಲ್ಲಕಾಲತೆ	..	..	೪೮
೨೪.	ವನ; ವನ	..	..	೫೧
೨೫.	ದರ್ಶನ	..	..	೫೨

೨೬.	ಭೂಮಿವಿತ್ತಾಯಿಯ ಹಾಡು	..	..	..	೫೪
೨೭.	ನೊರೆ	..	..	..	೫೬
೨೮.	ಬಾಳುವೆ	..	..	..	೫೭
೨೯.	ಬೇಟೆ	..	..	..	೬೦
೩೦.	ಹೆಣ್ಣು - ಗಂಡು	..	..	..	೬೨
೩೧.	ದಾರಿಕಾರಾ !	..	..	..	೬೫
೩೨.	ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ?	..	..	..	೬೬
೩೩.	ವ್ಯಥೆ	..	..	..	೭೦
೩೪.	ರುದ್ರ-ಸೌಂದರ್ಯ	..	..	..	೭೧
೩೫.	ವ್ರಾರ್ಥನೆ	..	..	..	೭೩
೩೬.	ಪಯಣ	..	..	..	೭೫
೩೭.	ಪಯಣಿಗ	..	..	..	೭೬
೩೮.	ಬಾಳು	..	..	..	೭೭
೩೯.	ಹುಟ್ಟಿದೂರು	..	..	..	೭೯
೪೦.	ಪುರಂದರಗಡದ ಮೇಲಿಂದ	..	..	..	೮೪
೪೧.	ಹೋಳೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆ	..	..	..	೮೭
೪೨.	ಬಾಡಿಗೆಯ ಎತ್ತು	..	..	..	೮೯
೪೩.	ಸಂಕ್ರಾಂತಿ	..	..	..	೯೨
೪೪.	ಎಳು !	..	..	..	೯೪
೪೫.	ನಾಡಿನ ಹಾಡು	..	..	..	೯೫
೪೬.	ಭೂಮಿವಿತ್ತಾಯಿ-ಮುಗಿಲುರಾಣಿ	..	..	..	೯೮
೪೭.	ಆಕಾಶವಾಣಿ	..	..	..	೧೦೨
೪೮.	ತಂಗಿ !	..	..	..	೧೦೪
೪೯.	ನಾನೊಂದು ಸವಿಲು ಕಂಡೆ !	..	..	..	೧೦೬
೫೦.	ವಿಧಿವಿಲಾಸಿನಿ ೧	..	..	..	೧೦೯
೫೧.	ವಿಧಿವಿಲಾಸಿನಿ ೨	..	..	..	೧೧೧
೫೨.	ಓಂ ಸಮೋ ಭಗವತೇ !	..	..	..	೧೧೩
೫೩.	ವಿಶ್ವಜ್ಯೋತಿಗೆ	..	..	..	೧೧೪
೫೪.	ಭಾವಗೀತೆ	..	..	..	೧೧೬

ಅರ್ಪಣೆ

“ ಜಾಳ ಬೆಳಕನ್ನಿತ್ತ ತಾಯಿತಂದೆಗಳೆಗೆ!”

—ವಿನಾಯಕ

ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ

ಪ್ರೊ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ

ಎಂ. ಎ.

ಪ ಯ ಣ

ಶ್ರೀ. ವಿ. ಕೃ. ಗೋಕಾಕ ಎಂ. ಎ. ಇವರ

ಕೃತಿಗಳು

೧.	ಕಲೋಪಾಸಕ	
	ನೀಳ್ಗವಿತೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹ	೧—೦—೦
೨.	ಇಜ್ಜೋಡು	
	ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿ	೧—೮—೦
೩.	ಕವಿ, ಕಾವ್ಯ, ಮಹೋನ್ನತಿ	
	ಕಾವ್ಯಚರ್ಚೆ	೦—೧೦—೦
೪.	Mr. Bendre and his Poetry	೦—೪—೦

ಗೀತೆಯೊಂದನು!

(ರಾಗ :— ಬಾಗೇಶ್ವರ, ರುಂಪೆ ತಾಳ)

ಗೀತೆಯೊಂದನು ಪ್ರೇರಿಸೆನ್ನ ದೊರೆಯೆ !
ಗೀತೆಯೊಂದನು ಪ್ರೇರಿಸೀ ದನಿಯಲಿ !

ಬಲು ದಿನಗಳಿಂದ ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದೆ ಜೀವನವು
ಇನಿದನಿಯಲುದಲೆದು ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರಲು !
ಗಾನಮಯ - ಸಿಂಧುವೇ ! ಒಂದು ಗಾನದ ತೆರೆಯು
ಕರುಣಿಸುವಿಯಾ ಇಂತೆ ಇರಲು ಇರಲು ?

ಮಳೆಬಿಲ್ಲುಗಳ ತಳೆವ ಸೀರ್ಪನಿಯ ಸಿಂಪಡಿಸಿ
ರತ್ನಮಯ ಸೋಪಾನಗಳ ನಿರ್ಮಿಸಿ
ಏರಿದೆನು ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ. ದೈವಕತೆಯಿಲ್ಲದಲೆ
ಸ್ವರ್ಗದಲ್ಲೇನು ನರ ಮಾಡುವವನು ?

ಒಂದು ನುಡಿಯಿದ್ದರೆನಂದವಿದ್ದರೆ ಸಾಕು.
ಆನಂದವೆನಗೆ ದೊರೆಯೆ !
ನುಡಿಗಾರ ನಾನಲ್ಲ ಒಯ್ಯಾರದವನಲ್ಲ !
ನುಡಿಯೆನಲು ನುಡಿವೆ ದೊರೆಯೆ !

ನುಡಿಯೊಂದನಾದರೂ ಒಡನುಡಿಯೆ ಜೀವಮದು
ಶಾಂತವಾಗುವದು ದೊರೆಯೆ !
ಪಟ್ಟ ಕಷ್ಟಗಳೆಲ್ಲ ಬಂದ ದುಃಖಗಳೆಲ್ಲ
ಸಫಲವಾಗುವವು ದೊರೆಯೆ !

ಅಗಸ್ಟ್ ೧೯೩೧

ಸ್ಫೂರ್ತಿಗೆ

ಬಾರೆ! ಸರ್ವೋತ್ತಮಳೆ! ಬಾರೆ! ನಿರ್ಮಳ ಕಮಳೆ!
ಬಾ! ಸರಲಿದೆಯ ತರಳೆ! ಬಾ! ಇಂದ್ರವನದರಳೆ!
ನಿನ್ನ ಭ್ರೂವಿಭ್ರಮವೆ ನನಗಿರುವ ಸಂಭ್ರಮವು!
ನಿನ್ನ ನಗೆವೊಗವೊಂದೆ ನನಗಿರುವ ವಿಕ್ರಮವು!
ನಿನ್ನ ಕೆಳೆವಾತುಗಳೆ ನನಗಿರುವ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾ!
ಅಪ್ರತಿಮವಿಹ ಪ್ರತಿಭೆ ಚಿನ್ಮಯದ ಮೂರ್ತಿಯಾ!

ದೈವದುರ್ದೈವಗಳು ಎಸಗುತಿಹ ಚದುರಂಗ-
ದಾಟದಲಿ ತೊಳಲುತಿಹ ಕಾಲಾಳ್ಗೆ ಭೂರಂಗ-
ವತಿ ಭಯಾನಕವಾಗಿ ತೋರಲೇನಚ್ಚರಿಯೆ?
ನಿನ್ನ ದರ್ಶನವೊಂದೆ ಬೇರೆಯಿದೆ, ಆಚ್ಚರಿಯೆ!
ನಿನ್ನ ಮೃತಸ್ಪರ್ಶದಲಿ ಸಪ್ತಸ್ವಗೋಷ್ಣತಿಯು,
ನಿನ್ನ ಮರೆತಿಹ ನರನ ಕಾದಿರುವದವನತಿಯು!

ಒಂದು ನಿಮಿಷದಿ ನಭೋಮಂಡಲದ ಮೈಸುತಿ,
ಇನ್ನೊಂದು ನಿಮಿಷದಲಿ ಭೂದೇವಿಯನು ಎತ್ತಿ
ಚಿಕ್ಕೆಗಳ ಬಿಂಡೋಲೆ, ನವಗ್ರಹಂಗಳ ಹಾರ-
ವನ್ನು ಧರಿಸುತ ಬರುವುದಿಲ್ಲಿ ನಿನ್ನವತಾರ!
ತಾರೆಗಳ ಸೆಂಡಾಡಿ ನೀರದದ ಮೇಲೆ
ತೇರೇರಿ ಬರುತಿರುವೆ ಜೊನ್ನದಲಿ ಬಾಲೆ!

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೬೪

ಮೌನ-ಗಾನ

ಹಾಡಿದರೆ ಆನಂದ
ಇಲ್ಲದಿರೆ ಬರಿ ಚಂದ.
ಸುಡಿದರೇನದು ಸುಡಿಯದಿದ್ದರೇನು ?
ತುಂಬಿ ತುಳುಕುವ ಜೀವ
ತನ್ನ ಲುದಿಸಿದ ಭಾವ—
ವನ್ನು ಸಿಂಗರಿಸದಿರೆ ದೋಷವೇನು ?

ದನಿಗೂಡಿಸಿರೆ ಗಾನ.
ಇಲ್ಲದಿರೆ ಬರಿ ಮೌನ,
ದನಿಯನ್ನೀಡುವ ಸ್ಫುರಣವೆದೆಯಲಿರಲು.
ಆ ಶಕ್ತಿಯೊಂದಿರಲು
ಜೀವಿತವ ಹೊಂದಿರಲು
ನುಡಿಸಬಹುದದು ತನ್ನ ಕಾಲ ಬರಲು.

ಬಾಳುವೆಯ ಬೆಳಗಿರುವ,
ಹುದುಗಿ ಮನದೊಳಗಿರುವ,
ಜೈತನ್ಯಕಾವಚಿಂತನೆಯು ಹೇಳು !
ಬರುವ ಮಳೆಬಿಲ್ಲಂತೆ,
ಶಿಲೆಯೊಳಿಹ ಸೆಲೆಯಂತೆ
ಬರಲಿಹುದು, ಬರಲಿಹುದು ಅದರ ಬಾಳು !

ಹಾಡಲೆಂದನುರಾಗ
ಮನದಿ ಬಂದಿರುವಾಗ
ಅಂದ ಚಂದದ ಹಕ್ಕಿ ಹಾಡಬಹುದು.
ಇಲ್ಲದಿರೆ ಈ ಬಗೆಯ
ಮೂಗವಡಿಸುವ ನಗೆಯ
ತಾಳುತ್ತ ನಿಂತಿಳೆಯ ನೋಡಬಹುದು !

ಕವಿಜೀವನ

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬ ದೃಶ್ಯ ಬಂದು ಮನೆಯ ಮಾಡಿತು
ಅವನ ಮನದಿ ಮೂಡಿತು.
ಅಲರಿನಿಂದ ಎಲರು ತಂದ ವಾಸನೆ ಗಮಗಮಿಸಿತು
ಕವಿಯ ಮನವ ರಮಿಸಿತು.

ವಿಶ್ವವೆಂಬ ನಿಲುವುಗನಡಿ ವಿಶ್ವರೂಪ ತೋರಿತು
ಪರದ ಸೊಗವ ಬೀರಿತು.
ಒಂದೊಂದು ದೇಶ ವೋಹ ಪಾಶವನ್ನು ಬಿಗಿಯಿತು
ಅದಕು ಹೃದಯ ಚಿಗಿಯಿತು.

ಅರುಣಪ್ರಭೆ ಸುವರ್ಣಜ್ಯೋತಿ ವೋಹಿಸುತ್ತ ಬಂದವು
ಕಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದವು.
ದಿಕ್ಕುದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕಿ ಒಲವು ಹರಿದು ನಿಂದಿತು
ಒಡೆಯನನ್ನು ಹೊಂದಿತು.

ಹೆಣ್ಣುಗರುಳ ನಲುಮೆಸೊದೆಯನೀಂಟಿ ಅಮೃತನಾದನು
ಕವಿಯು ಸುವ್ರತನಾದನು.
ಅಕ್ಕ, ತಂಗಿ, ತಾಯೆ, ತರಳೆ, ಇವರ ಪ್ರೀತಿ ಕರೆಯಿತು,
ಅಕ್ಕರತೆಯ ಸುರಿಯಿತು.

ಹಗಲ ಬೆಳಕು ಮುಗಿಲ ಹೂವು ದಿಗಿಲುಗೊಳಿಸಿ ಬಂದವು
 ಕವಿಯ ಮನದಿ ನಿಂದವು.
 ಹೊಲದ ಹಸಿರು ವನದ ಕುಸುರು ಉಸುರದಂಥ ಚೆಲುವನು
 ಇತ್ತವೆದೆಗೆ ಒಲವನು !

ಕೀರ್ತಿ ಬಿಳಿಯ ಛತ್ರವನು ಧರಿತ್ರಿಗೆಲ್ಲ ಹಿಡಿದಳು;
 ಪುಣ್ಯವನಿತೆ ತಡೆದಳು.
 ವಚನಮಂತ್ರಶಕ್ತಿ ರಾಜ್ಯತಂತ್ರಗಳನು ತೂರಿತು,
 ಯುಗಾಂತರವನು ಸಾರಿತು !

ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಹಾಡಿನಿಂದ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸಿ
 ಕರುಣೆಯನ್ನು ದ್ಯೋತಿಸಿ
 ನಿಂತ ಕವಿಯೊಳೆಲ್ಲ ಜನವು ನುತಿಸಿ ಬೆರಗುಗೊಂಡಿತು,
 ದೇವನನ್ನು ಕಂಡಿತು.

ಕವಿಯು ದಿವ್ಯ ರತ್ನ ಪೀಠದಲ್ಲಿ ರಾಜಿಸಿರುವನು
 ವೀಣೆ ಬಾಜಿಸಿರುವನು.
 ಅದರ ಮಧುರನಾದವಿಳಿಯ ಮೋದವಿರುವದರಿತನು
ಉಳಿದುದೆಲ್ಲ ಮರೆತನು.

ಆಗ ಸಣ್ಣ ದಸಿಯದೊಂದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನುಲಿಯಿತು
 ಕವಿಯ ಮನವ ಸೆಳೆಯಿತು.
 “ ರವಿಯ ತೆರದಿ ತೇಜವಂತನಾದೆ ಕವಿಯೆ, ನನ್ನನು
 ಮರೆತೆ ನೀನು ನಿನ್ನನು ! ”

“ ಸೌಂದರ್ಯಸೌಧದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಇಳಿಯ ನೋಡಿದೆ
ಅದರ ಸೊಬಗ ಹಾಡಿದೆ !
ಆದರೇನು ? ಮೂರ್ತಿಯಂತೆ ನಿನ್ನ ಬಾಳು ಇರುವದು,
ಮರ್ತ್ಯರಲ್ಲಿ ಮೆರೆವುದು ! ”

“ ಅದಕೆ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯಾಗಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಡೆವರು
ಜನರು ಮುಕ್ತಿ ಪಡೆವರು.
ಕಲ್ಲು ಮೂರ್ತಿಗಾವ ಭುಕ್ತಿ ಆವ ಮುಕ್ತಿ ದೊರೆವುದು ?
ಕೊರೆದ ಹಾಗೆ ನಿಲ್ಲುದು. ”

“ ದೇವ ಮಾನವರಿಗೆ ಸೇತುವಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ಮಾತದು,
ನಿನ್ನನೊಂದೆ ಮರೆತುದು !
ಎಂದಿನಂತೆ ನಿನ್ನ ಜೀವವೇಕಾಂತಿಯಾಯಿತು
ಕಾಂತಿರಹಿತವಾಯಿತು ! ”

ಆಗ ಕಂಪಿಸಿತ್ತೀವ ಮನದ ರತ್ನ ಪೀಠವು
-ಕವಿಯ ಜೀವ ಪಾಠವು.
ಎದೆಯು ನಡುಗಿ ಭಾವವುಡುಗಿ ದನಿಯ ಸ್ಫೂರ್ಯ ಕುಗ್ಗಿತು
ಎದೆಯ ಧೈರ್ಯ ತಗ್ಗಿತು.

ಮೊದಲು ನುಡಿಯ ಬಲವನರಿತ ಜನರತ್ನಪ್ರಸಾರಾದರು
“ ಎಲ್ಲಿ ಗುಪ್ತರಾದರು
ಕವಿಯ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಲಕ್ಷ್ಮಿಸರಸ್ವತಿಯರು ? ”
ಇದರ ಕತೆಯನರಿಯರು !

ಪಯಣ

ವಸಂತಕಾಲ ಹೋಗಿ ಹೇಮಂತ ಬಂದಿತೆಂದರು
ಕವಿಯು ಜರೆಯಿದೆಂದರು.
ಕಾಂತೆಯಂಥ ಕವಿಯು ನುಡಿಯು ಭ್ರಾಂತೆಯಂತೆ ಕೊರಗಿತು,
ಕನ್ನೆಯಂತೆ ಮರುಗಿತು !

ಅಕಟ ! ವಿಧಿಯೆ ! ಎಂಥ ಹೊತ್ತು ಬಂದಿತೆಂದು ನುಡಿದನು,
ತಂತಿಯನ್ನು ಮಿಡಿದನು :
' ಇನ್ನು ನನ್ನ ಸೊತ್ತಿಗಾಗಿ ನನ್ನ ಹಾಡು ! ' ಎಂದನು,
ಹೊತ್ತು ಮೀರಿ ನೊಂದನು.

ಕವಿಯು ಸೋತು ಕವಿಯ ಮಾತು, ದೀಪಸ್ತಂಭದಂತದು
ನಿಂತು ಬೆಳಕನಾಂತುದು.
ರಜನಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯ ಚಿಲ್ಲಿ ದಾರಿ ತೋರ್ವುದು.
ಅಭಯವನ್ನು ಬೀರ್ವುದು.

ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಭದ್ರರುದ್ರವಾದುದನ್ನು ತೋರಿಸಿ
ನೌಕೆಗಳನು ಸೇರಿಸಿ
ಎಡರು ತುಂಬಿದಂಥ ಕಡಲ ಮೇಲೆ ದೀಪವಿರುವುದು
ಕೈಯ್ಯೆ ಮಾಡಿ ಕರೆವುದು !

ಆದರೇನು ? ಸೆರೆಯಲಿರುವ ಸಿಂಹದಂತೆ ತಿರುಗುತ್ತ
ಪಯಣವಿಲ್ಲದಲೆಯುತ್ತ
ದೂರ ದೂರ ದೇಶಗಳನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ಬಂದರೂ
ದೀಪ ಚಲಿಸದೆಂದರು !

ಚೆಲುವು

ಕಾಲ ಚಕ್ರವಾಗಿ ತಿರುಗಿ ಬಾನ ಬಯಲಿನಲ್ಲಿ ಹುದುಗಿ
ಇಂದುವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನೇಸರಾಗಿ ನಗುತ ನಿಂದು
ಇಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಅಲ್ಲಿ ಹೊಳೆದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ತುಂಬಿ ಬೆಳೆದು
ಹಚ್ಚ ಹಸಿರು ಬಿಚ್ಚು ಬಿಳಿದು ನನ್ನ ಜ್ಯೋತಿ ನೂರು ಕಡೆಗೆ!
ಅದುವೆ ದಾರಿದೀಪ ಕಡಲಮಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹಡಗುಪಡೆಗೆ!

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬರು
ನನ್ನ ನಾ ನಿಲಿಂಪರು!
ನನ್ನ ನೆಳಲನಳೆವರು
ಭೂಮಿದೇವಿಯಣುಗರು!

ಆದರೇನು? ಅಪ್ಸರೆಯರ ಯಕ್ಷಿಣಿ ಕಿನ್ನರಿಯರ
ಭೂಮಿ ವ್ಯೋಮಗಳಲಿ ರತ್ನಪ್ರಾಯರಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರ
ಪರಿವಾರದಿ ಎಳಸಿ ಬರಲು ಆವಾರದಿ ಬಳಸಿ ನಿಲಲು
ಬಳ್ಳಿವೆಕಕಿನಂತೆ ಕೋಟಿಯೊಳಗಿನಿಂದ ನುಸುಗುವೆ,
ಅವರ ಬಳ್ಳಿಯೊಳಕೆ ನಿಂತು ಮಿನಗು ಸಗೆಯನೆಸಗುವೆ!

ನಾನು ಚೆಲುವು, ನಾನು ಪರಮ ದೈವ, ನಾನು ಒಲುಮೆಯು
ನನ್ನ ನೋಟ ಗೆಲುವು ನನ್ನ ಠೀವಿ ಬೆರಗು ಗರುಮೆಯು!
ನಾನು ಸುಳಿಯೆ ಜೀವ ಸುಳಿದು, ನಾನು ಉಳಿಯೆ ಭೂಮಿಯುಳಿದು
ನನ್ನ ಬೆರಳು ಗರಿಯ ಅರಳು, ಉಗುರು ಶತಿಯ ಹ್ರಾಸವು!
ನಾನು ನಕ್ಕುನಗೆಯು ಮೂರು ಲೋಕಗಳ ಏಲಾಸವು!

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬರು
 ನನ್ನ ನಾ ನಿಲಿಂಪರು !
 ನನ್ನ ನೆಳಲನಳೆವರು
 ಭೂಮಿದೇವಿಯಣುಗರು !

ಕಡಲಿನಂತೆ ಕನಸು ಕಂಡು ಹೊನಲಿನಂತೆ ನೆಲವನುಂಡು
 ಮುಗುದೆಯಂತೆ ಮುದ್ದು ಮಾತುಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ರಸನೆ ಸೋತು,
 ಕವಿಯ ಕಾವ್ಯವಾಗಿ ಬಯಸಿ, ಕವಿಯ ಕಾಂತೆಯಾಗಿ ರಮಿಸಿ,
 ಧರಣಿ-ಸ್ವರ್ಗಗಳನು ನೆನೆಸಿ, ನಡುವದೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯ
 ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತ ನಲಿಯುತ್ತಿರುವೆ ಸುರಿಸುತ್ತಮೃತವೃಷ್ಟಿಯ !

ನಾನು ಜೆಲುವು, ವಿಶ್ವಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಪಥಿಕ್ಕಳು
 ನಿಖಿಲಗೋಲರಾಶಿಗಿರುವ ಜಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ರಥಿಕ್ಕಳು !
 ರಾಯರೆಲ್ಲ ಸುತ್ತನೆರೆದು ಘನತೆಯವರು ಮುತ್ತನೆರೆದು
 ಮನೆಗೆ ಬಾರೆ ! ನೀರೆ ! ಎಂದು ಅಂಗಲಾಚಿ ಕೇಳ್ವರು !
 ಹೋಗದಿರಲು ತೇಜಹೀನರಾಗಿ ಜಗದಿ ಬಾಳ್ವರು !

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬರು
 ನನ್ನ ನಾ ನಿಲಿಂಪರು !
 ನನ್ನ ನೆಳಲನಳೆವರು
 ಭೂಮಿದೇವಿಯಣುಗರು !

ದೇವಕುಲದ ಆರ್ಯ ಕನ್ನೆ ! ಹುಟ್ಟಲಿಲ್ಲ ನಾನು ಸಿನ್ನೆ !
 ಅರಸುತನವನೆಲ್ಲ ಬಲ್ಲೆ ! ಅಲ್ಲಿ ಜನಿಸಬಹುದೆ ಲಲ್ಲೆ !
 ಕುಮುದವಾಗಿ ಬಾಳ್ವೆ ನಾನು ! ಮುಗುದೆಯಾಗಿ ಬಾಳ್ವೆ ನಾನು !
 ನನ್ನ ನಿರಂಕುಶತೆಯನ್ನು ಕಸಿವರಾರು ಜಗದಲಿ ?
 ನನ್ನ ಸ್ವಾಸನಂದವನ್ನು ತಿಳಿವರಾರು ನಭದಲಿ ?

ನಾನು ಜೆಲುವು, ನಾನನಾದಿ ಬ್ರಹ್ಮದೇಕತಾನವು,
 ತವಸಿಯಾದ ದೇವನೆದೆಯಲುದಿಸಿದಂಥ ಗಾನವು !
 ಕುಣಿದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದೊಳಗೆ ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ, ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ
 ಸರ್ವ ದಿಶೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಣಿಸುವಂಥ ಘನನಿನಾದವು !
 ಸಖಶಿಖಾಂತವಾಗಿ ದೇಹವನ್ನು ಚ್ಚಲಿಸ ಮೋದವು !

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬರು
 ನನ್ನ ನಾ ನಿಲಿಂಪರು !
 ನನ್ನ ನೆಳಲನಳೆವರು
 ಭೂಮಿದೇವಿಯಣುಗರು !

ಮನುಜನೊಡನೆ ನನ್ನ ಕ್ರೀಡೆಗೇನು ಜಗವದೊಂದೆ ಬೀಡೆ ?
 ಬಿಡುಗಣ್ಣರ ಬಯಕೆಗಳನು ಕಿಂಪುರುಷರ ನೌಕೆಗಳನು
 ತರಂಗಿಣಿಯ ಮೇಲೆ ಕುಣಿಸಿಬಿಡುವೆನವರನೆಲ್ಲ ದಣಿಸಿ !
 ಸೃಷ್ಟಿಯಾದಿ ಮಾಯೆಯೆನ್ನ ಬೆನ್ನುಬಿದ್ದ ತಂಗಿಯು !
 ಇಂದು ಕಣ್ಣೆ ಕಾಣ್ವ ಲೋಕವೆನ್ನದೊಂದು ಭಂಗಿಯು !

ಆದರೇನು ? ಒಮ್ಮೆ ನಲ್ಲ ಮರೆತ ನಲ್ಲೆಯಂತೆ ಕೊರಗಿ
 ಮನವು ನೊಂದು ನೋಯಿಸಿರಲು, ಗಾಳಿದೇರಿನಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ
 ನೋಡದಂತೆ ಮುಗಿಲನಲೆದು ದೈನ್ಯವನ್ನು ನೊಗದಿ ತಳೆದು
 ಯಾರು ಮುಡಿಯದಿದ್ದ ಪಾರಿಜಾತದಂತೆ ತೊಳಗುತ
 ಒರ್ವ ಸಖಿಯ ಕೂಡಿ ನಡೆವೆ ಮುಳುಗಿ ತೇಲಿ ಮುಳುಗುತ !

ಸೌಂದರ್ಯವೆಂಬರು
 ನನ್ನ ನಾ ನಿಲಿಂಪರು !
 ನನ್ನ ನೆಳಲನಳೆವರು
 ಭೂಮಿದೇವಿಯಣುಗರು !

ನರರು ಸುತಿಪ ನಾರಿಮಣಿಯರಿಹರು ನನ್ನ ಪದತಲ !
 ಅನಿಮಿಷರೊಲುಮೆಯನು ಪಡೆದ ಉರ್ವಸಿಯರು ಕುಂತಲ !
 ನನ್ನ ನಲುಮೆ ತುಂಬಿ ಸುರಿದು ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲಿ ಹರಿದು
 ಚೆಲ್ಲುತ್ತಿರಲು, ಕಿರಿದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ರೂಹನೋತರು !
 ಕಡೆಗೆ ನಾನು ದೊರೆಯದಿರಲು ಮೌನವಾಗಿ ಸೋತರು !

ಅದಕದೊಂದು ಯುಕ್ತಿಯನ್ನು ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಯೋಚಿಸಿ
 ಇಂದ್ರನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಕಹಳೆಗಾರನನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ
 ಕುಳಿತು ಗಾಳಿದೇರಿನಲ್ಲಿ ಕಹಳೆಯವನನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ
 ಧ್ವನಿಯ ಗೆಯ್ಸಿ ಮೂರ್ತಿಮಂತವಾಗಿ ನಭದಿ ಸಾಗುವೆ.
 ಜನರ ದೃಷ್ಟಿ ಮೇಲಕೇಳಲದರ ಮೇಲೆ ತೂಗುವೆ !

ಆಗ ಕಂಡು ತಿಳಿವರು
 ನನ್ನ ನಾ ನಿಲಿಂಪರು !
 ಆಗ ನನ್ನ ನಳಿವರು
 ಭೂಮಿದೇವಿಯಣುಗರು !

ಎಲ್ಲ ಕನಸಿಗರನು ತಡೆದು, ಅವರ ನಲುಮೆಸೆಲೆಯ ಕುಡಿದು,
 ಇನ್ನು ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿರೆನಲು, ಅವರು ಓಪರೆಡೆಗೆ ಬರಲು,
 ಅಲ್ಲಿ ಏನು ? ನಾನೆ ನಾನು ! ಸೌಂದರ್ಯ ! ನಾನೆ ನಾನು !
 ನಾನು ಚೆಲುವು, ನಾನು ಪರಮ ದೈವ, ನಾನು ಒಲುಮೆಯು,
 ನನ್ನ ನೋಟ ಗೆಲುವು, ನನ್ನ ಠೀವಿ ಬೆರಗು ಗರುಮೆಯು !

ಕನಸುಗಳಾ ಕೊಳ್ಳೆದಲ್ಲಿ

ಕನಸುಗಳಾ ಕೊಳ್ಳೆದಲ್ಲಿ
ಕೆಡೆದು ಕೂಡಿದಡವಿಯಲ್ಲಿ
ಹೂವಿನೆದುರು ನೋಟದಲ್ಲಿ
ವಿಹಗದ ಕಿವಿಯೂಟದಲ್ಲಿ
ಚೂತದ ತಳಿಗೊಂಪಿನೋಳ್
ಪಡುವ ಸಿರಿಯ ಸೊಂಪಿನೋಳ್
ಇನಿಯಳ ನುಡಿ ಜೇನಿನೋಳ್
ಗೆಳೆಯನ ನುಡಿ ತೇನಿನೋಳ್
ನಿನ್ನ ನನೆಯ, ಕೊನೆಯ, ಮನೆಯ ನಾನು ಕಾಂಬೆನು
ಇಲ್ಲವೆಂದು ನುಡಿದರಾರು ನಾನು ಸಂಬೆನು !

ಹೆಣ್ಣುಗರುಳ ವ್ಯೂಹದಲ್ಲಿ
 ಬಳಲಿದೆಯೆ ದಾಹದಲ್ಲಿ
 ತೆರೆದ ಹೃದಯದೊಲವಿನಲ್ಲಿ
 ಒಲಿದ ಜೀವದುಸುರಿನಲ್ಲಿ
 ನಿಂತ ನೀರಿನಾಳದೋಳ್
 ಹರಿವ ನೀರಿನಾಟದೋಳ್
 ಮನಸಿನಂತರಾಳದೋಳ್
 ಬುದ್ಧಿಯಾಟಪಾಟದೋಳ್
 ನಿನ್ನ ನೋಡಿಯುಲಿದು ನಲಿದು ಕೆಲೆದು ಕುಣಿವೆನು
 ನಿನ್ನ ಜಸದ ಮಳೆಯ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಮಣಿವೆನು !

ಉಪಮೆಯೆಲ್ಲ ಮೀರಿದಲ್ಲಿ
 ಚಿತ್ರಕಲೆಯು ತೀರಿದಲ್ಲಿ
 ಕವಿಯು ಮೌನವಾಗುವಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಕೃತಿಯೆಲ್ಲ ಗತಿಸುವಲ್ಲಿ,-
 ಅಲ್ಲಿ ಘನದ ಸೀಮೆಯೋಳ್
 ನೀನು ಸತ್ಯಭಾಮೆಯೋಳ್
 ನುಡಿದ ಲಲೆವಾತಿಸೋಳ್
 ಹರಿವ ಸರಲಪ್ರೀತಿಯೋಳ್
 ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಸವಿಯನುಂಡು ಮುಂದೆ ಬಿಳಿವೆನು
 ಉಪಮೆ, ಚಿತ್ರ, ಗಾನದಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತಿ ಬಿಳಿವೆನು !

ಜಾನೆವರಿ ೧೯೩೨

ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ

*"Beauty is truth, truth Beauty
That is Not all ye know on earth,
Nor all ye need to know"*

“ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೇಲೆ; ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೂ ಮೇಲೆ
ಸತ್ಯವದು; ಹಾಲ್ಡಿನೆಯ ತಿರುಳು ಹಾಲು !
ಬೆಳುದಿಂಗಳೆಲಿ ಕನಸು ಮಾತ್ರ ಕಂಡೆ.
ಬೆಳ್ಳಿ ಬೆಳಕಾದಾಗ ಕನಸನುಂಡೆ ! ”
ಎಂದು ಹಾಡುತ್ತ ಭೂರಮೆಯು ಬಂದು
ಬಾಗದಳು ರವಿಚರಣಗಳೆಲಿ ನಿಂದು.

ಮುಂದೆ ಬಿದಿಗೆಯು ಬರಲು ತದಿಗೆ ಬರಲು
ಹುಣ್ಣಿ ಮೆಯು ಬರೆ, ಹಣ್ಣು ನದಿಗೆ ಬರಲು
ಅಂದಿನಾ ನುಡಿಗೇಳಿ ಖಿನ್ನನಾಗಹನು
ಚಂದ್ರ, ತಿಳಿವರಸಲಿಹ ಚಿನ್ನನಾಗಹನು !
ದಿಟವ ತಿಳಿಯಲು ರವಿಯ ಹಿನ್ನಡೆಯೆ ಜೆದೂರು,
ಮುಂದು ಮುಂದಕೆ ಸಾಗುತ್ತಿಹನು ಬೆಂಗದಿರ !

ಇದುವೆ ತಿಳಿವಿನ ಬೇಟೆ ! ಎಂಥ ಮಾಟ !
ಯುಗಯುಗದಿ ಫಲಿಸದಿದೆ ಶಶಿಯ ನೋಟ !
ಉದಯಾಚಲವನೇರಿ ಮೇಲು ಕೆಳಗು
ಚಂದ್ರ ನೋಡಲು, - ಅಲ್ಲಿ ರವಿಯ ಮುಳುಗು !
ಹೊಂಬಣ್ಣದಲಿ ರವಿಯು ತೋರುತಿಹನು.
ಬಳಿಸಾರಲಾ ವಿರಹಿ ಹೋರುತಿಹನು !

ಒಮ್ಮೆ ಸೂರ್ಯನನಳಿಸ ಬರಲು ಮಂದೇಹ
ಮುತ್ತುವದು ಹೊಂಗದಿರನೆದೆಯ ಸಂದೇಹ !
ಒಮ್ಮೆ ಚಂದ್ರನ ಕವಿಯೆ ಧೂಮ - ಕೇತು
ಸ್ತಿಮಿತವಾಗಿಹುದವನ ಹಿರಿಯ ಪಡೆಮಾತು.
ವಿಭ್ರಮಣವಿಹ್ವಲನು ಮುಂದೆ ನಡೆವ.
ನೋಡಬೇಕೀ ಚಂದ್ರನೇನು ಪಡೆವ !

ಇಂತಿರಲು ಸಂಧ್ಯಾರವಿಯನೊಮ್ಮೆ ಸಾರಿ
ಬಿದಿಗೆಯಲಿ ಚಂದ್ರಾಮ ಬರೆ, ನಗೆಯ ಬೀರಿ
ನೇಸರುಸಿರಿದ : “ ನಿನ್ನ ರಾಜಕಳೆಯು
ನನ್ನಿಂದ. ನಾನಿತ್ತ ಬೆಳಕು ಹೊಳೆಯು
ಬತ್ತಿರಲು ಗೆಳೆಯ ! ಕೇಳೀ ಧರಿತ್ರಿ
ನಿಬಿಡ, ನೀರವವಾದ ಕಾಳರಾತ್ರಿ ! ”

“ ನನ್ನ ಮಡಿಲಲಿ ಕುಳಿತು ನನ್ನನರಿಯೆ !
ಬೆಳಗಿರುವಿ, ಮುಗಲ ಮಲ್ಲಿಗೆಯೆಲ್ಲ ಬಿರಿಯೆ !
ತಿಳಿಯಿದನು : ಎಲ್ಲದಕೆ ನಾನೆ ಮೂಲ.

ನನ್ನ ಸಿರಿನಲಿ ತೇಲುತಿದೆ ನಿನ್ನ ಗೋಲ.
ಆವ್ಯತಾಂಶು ! ನನ್ನಂಶ ನೀನು ಕೇಳು !
ಇದನರಿಯೆ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು ನಿನ್ನ ಬಾಳು ! ”

ಮುಂದಕಿದನರಿತಂದು ನಡೆವನಿಂದು
ಎಂದಿನೊಲು ಭೂರಮೆಯ ಸಂತವಿಸ ಬಂದು !
ತನ್ನ ಪ್ರಭೆಯನೆ ದಾನವಿತ್ತ, ರವಿಯಂದು.
ತನ್ನನೇ ಕರುಣಿಸನೆ ? ಕೇಳ್ವನಿಂದು !
ಚಂದ್ರನಿಗೆ ಕಾಂತಿಯನ್ನಿತ್ತ ಭಾನು
ಸೂರ್ಯ ನನ್ನಾಗವನ ಮಾಡನೇನು ?

ಇರದಿರಲು ಚಂದ್ರಾಮನಮೃತ ಕಾಂತಿ
ತಿಳಿಯದಲ್ಲವೆ ನಮಗೆ ದಿನಮಣಿಯ ಶಾಂತಿ ?
ಕಣ್ಣೆದುರು ನಿಲ್ಲದಿರೆ ಈ ಭವ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ
ತಿಳಿಯುವೆವೆ ಇದೆಯೆಂದು, - ಆ ದಿವ್ಯ ದೃಷ್ಟಿ ?
ಚೆಲುವಿನಲಿ ಸತ್ಯವದು ಭಾವವೆತ್ತಿಹುದು.
ಸತ್ಯವೇ ಚೆಲುವಿಕೆಗೆ ಬೀವವಿತ್ತಿಹುದು !

ಅದಕಂತೆ ದಿನದಿನವು ಭೂರಮೆಯು ಬಂದು
ಹಾಡುವಳು ರವಿಚರಣಗಳಲಿ ನಿಂದು :
“ ಸೌಂದರ್ಯ ಮೇಲು; ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕು ಮೇಲು
ಸತ್ಯವದು; ಹಾಲ್ದಿನೆಯ ತಿರುಳ ಹಾಲು.
ಬೆಳುದಿಂಗಳಲಿ ಕನಸು ಮಾತ್ರ ಕಂಡೆ :
ಬೆಳ್ಳ ಬೆಳಕಾದಾಗ ಕನಸನುಂಡೆ ! ”

ಅಕ್ಕೋಟರ ೧೯೩೪

ಜೀವನ

ಅಂತಃಕರಣದ ಸ್ಪ್ರತಿಭೆಯದೊಂದಿದೆ
ಅಂತಃಕರಣವ ಕರೆಯುವದು !
ತಿರುಳಿನ ಬಾಳನು ಕಿರಿದಾಗಿ ಸುತಿಹ
ಉದರಂಭರಣವ ತೊರೆಯುವದು !
ಜೀವಜೀವಗಳ ಕೂಡಿಸಿ ಹೊಸೆಯುತ್ತ
ಬಲು ಮೆರೆದಿಳೆಯೊಳು ಬಾಳುವದು
ಹೃದಯ ಹೃದಯಗಳ ಸುಕೂಟಗಳನು
ಒಲವಿನ ಕೊಡೆಯಿಂದಾಳುವದು !

ಅಂತರ್ಯಾಮಿಯ ಸಿಂಚನೆಯೊಂದಿದೆ,
ಸಲೆ ರೋಮಾಂಚನವೇಳುವದು !
ಸ್ಪರ್ಶನವಾಗಲು ತನುವದು ಪುಳಕಿಸಿ
ಆಸಂದೋರ್ಮಿಯದೇಳುವದು !
ಒಳಗಿನ ಜ್ಯೋತಿಯ ಬೆಳಗಿಸಿ, ಚಿತ್ತವ-
ನುರವಣಿಸುತ ಪ್ರಭೆ ಬೀರುವದು !
ಬಾಳಿಗೆ ಹೊಸತೊಂದರ್ಥವ ಸಲ್ಲಿಸಿ
ನವ ಚೈತನ್ಯವ ತೋರುವದು !

ಅಪ್ರಮೇಯನಾ ಪ್ರೇಮವದೊಂದಿದೆ,
 ಪ್ರಕೃತಿಯ ಬಗೆಯಲಿ ಬೆಳೆಯುವದು !
 ಚಂದ್ರನ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಹೊಳೆಯಲಿ ಹರಿಯುತ
 ನೇಸರ ನಗೆಯಲಿ ಮೊಳೆಯುವದು !
 ಭೂಮಿ-ವ್ಯೋಮಗಳನೊಂದಾಗಿಸಿ ನೆಲ-
 ದಣುಗರ ಹೊಂದಿಸಿ ಕೊನೆಯುವದು !
 ಭೀಕರವೆನಿಸುವ ಜಗವನು ಪ್ರೀತಿಯ
 ತಲೆವೊಳಲೆನ್ನಿಸಿ ತೊನೆಯುವದು !

ಅಂತರಾತ್ಮನಾ ಪ್ರೇರಣೆಯೊಂದಿದೆ,
 ಮಂಥಿಸಿ ನೋಡಲು ಮಿಸುಗುವದು !
 ರತ್ನಾಕರದೊಳಗಿನ ರತ್ನದ ಪರಿ
 ಮನಮನದೊಳಗದು ಜಿನುಗುವದು !
 ಸಿರಿಯಿದ್ದರೆ ಸರಿ, ನಿರ್ಧನನಿರೆ ಸರಿ,
 ಗರಿ ಹರಹುತಲದು ಮೆರೆಯುವದು !
 ಅನಂತನಿರ್ಗುಣದಾಗಸದಿಂದದು
 ಕೈವಲ್ಯದ ಮಳೆಗರೆಯುವದು !

ಸೌಂದರ್ಯದ ಸಂವೂಜಿತ ಸುಧೆಯಿದೆ,
 ಅಮರರ ಸೋಮವದಾಗಿಹುದು !
 ಕಬ್ಬಿಗ-ಮಲ್ಲರ, ಕವಿಕೋಕಿಲಗಳ
 ಉದಾತ್ತ ಸಾಮವದಾಗಿಹುದು !
 ಒಲವಿನ ಮನದೊಳು ಚೆಲುವಿನ ತಳಿರೊಳು
 ತನ್ನೆ ಸಿರಿಯನು ಸೂಸುವದು !
 ಗಾಂವಲಗಣ್ಣಿನ ಹಾಹೆಯ ಕೆಣಕಲು
 ಹೊಳೆಯುವ ಮಿಂಚಿನ ಹಾಸವದು !

ದಿಗ್ವಲಯದ ಮಿಂಚಿನ ಬಾಳೊಂದಿದೆ,
 ನಿಶ್ಚಲವೃತ್ತಿಯ ನೋಂಪಿಯದು !
 ಸೀಮೆ - ಸೀಮೆಗಳ ಜಯಿಸುತ ಗೆಲುವಿನ
 ಮಾರ್ಗದಿ ಬಿಜಯಂಗೈಯುವದು !
 ಇಂದಿನ ಮಾಯಾಜೀವದ ತೆರೆಯನು
 ಹರಿಯುತೆ ಮುಂದೆಯೆ ಸಾಗುವದು !
 ಕಡೆಗೀ ಭೂಮಿಯ ಭಾರವನೆಲ್ಲವ
 ಕಿರುಬೆರಳಿನ ಮೇಲ್ ತೂಗುವದು !

ಇಂದಿನ ಬಾಳಿನ ಬಯಕೆಯದೊಂದಿದೆ,
 ಮುಂದಿನ ಯುಗದಲಿ ಫಲಿಸುವದು !
 ಒಂದಿನ ಬರಲಿಹ ಬಾಳಿನ ಬಂಟರಿ-
 ಗಿದರರ್ಥವನದು ಕಲಿಸುವದು !
 ಧರೆಯೊಳು ದ್ವೇಷದ, ಮೌಢ್ಯದ, ಮೋಹದ
 ದುಃಖಿನ್ದವ ತರಿದೊರೆಸುವದು !
 ನಲುಮೆ, ಸತ್ಯ, ಸೌಂದರ್ಯದ ಧ್ವಜವನು
 ಆಚಂದ್ರಾರ್ಕಂ ಮೆರೆಸುವದು !

ಮೇ ೧೯೩೩

ತಥಾಸ್ತು !

ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಂಟಪವೆ ಅನುಭವದ ಮಂಟಪವು.
ತಾರೆ ತಿಂತಿಣಿಸಿರುವ ಮುಗಿಲೆ ಕೇಳಿ ಬ್ರಹ್ಮಪಟವು.
ಮನಕಿರುವ ಮೇರೆಯೇ ಮಾನವನ ದಿಕ್ಕುಟವು.
ಉಳಿದುದೇನಿಹುದೇನೋ ! ನೋಳಗಿದೀ ಮಾತು ದಿಟವು !

ಕಬ್ಬಿಗರ ಕನಸುಗಳೆ ಧಾರಿಣಿಯ ಮೂಲಸಿರಿ;
ಕರ್ಮಯೋಗಿಯ ಎದೆಯೆ ಸಾಯಕದ ಸಾಣೆಗಲ್ಲು !
ಧ್ಯಾನ, ಕರ್ಮಗಳೆರಡು ಜೀವಿತದ ಅಡಿಗಲ್ಲು.
ಮಾತಿದುವೆ ನರನು ಮುಗಿಲೆಡೆಗೆಸೆದ ಕವಣೆಗಲ್ಲು !

ಉಳಿಯುವದೆ ಲೋಕದ ರಹಸ್ಯಮಯ ಸಂದೇಶ.
ಅಳಿಯುವದೆ ನಾಕದವರೊಲುಮೆಗಳ ಕೊಲುವ ಪಥವು.
ಬಾಳ್ವೆಸಕ ದೇವ ಕಟ್ಟಿಹ ಕಥೆಯ ಘನವಸ್ತು.
ಇದನು ತಿಳಿದವನೋರ್ವ ಪಡಿನುಡಿವನೈ: “ ತಥಾಸ್ತು ! ”

ಮೇ ೧೯೩೩

ಗೆಳೆಯನಿಗೆ—

೧

ಆಕಾಶಗಂಗೆಯನು ಮನವೊಲಿಸಿ ಮನೆಯಲಿರಿಸಿ
ಮೋಡಗಳ ಕೊತ್ತಳದ ಕೋಟಿಯನು ಕಟ್ಟಲೆಂದು,
ಬಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ ಬಯಕೆಗಳ ಪೀಲಿಗಳನು ಸುರಿಸಿ
ಸಂಜೆಯಲಿ ಮಿಂದು ಬಾಂಬೊಚ್ಚವನು ಮುಟ್ಟಲೆಂದು
ಬಗೆದವಗೆ ಆಕಾಶರಾಜನೇ! ಎದುರು ಬಂದೆ,
ಮನೆಮುಟ್ಟ ನೇಹದದ್ಭುತ ಸಿರಿಯ ನೀನು ತಂದೆ!
ನಿನ್ನ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊನ್ನಾಯ್ತೆನ್ನ ಬಾಳಮಳಲು,
ನಿನ್ನ ಬಳಿಯಲಿ ಜೊನ್ನವಾಗಿತ್ತು ಹೃದಯದಳಲು!

೨

ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಣ್ಣದಾ ಕನಸುಗಳ ಹಣೆಯುತಿರಲು
ಮೇದಿನಿಯ ತೋಷಿಸುವ ಕೃತಿಯೊಂದು ಜರುಗಲಿಲ್ಲ.
ಕೈಗಳಲಿ ಮಳೆಬಿಲ್ಲು ದಿನದಿನಕೆ ಮಣಿಯುತಿರಲು
ಭಾವದೇರಳೆಯನೊಮ್ಮೆ ತಾಗುತ್ತದು ಮಿರುಗಲಿಲ್ಲ.
ನಿವುಣನಿಹ ಯಕ್ಷನೇ! ಮೇರುಪರ್ವತದ ದೊರೆಯೆ!
ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ ಬಿಲ್ಲಾಳ್ತನವು ಮೇರೆವರಿಯೆ
ಚಣಕೊಮ್ಮೆ ಜಾಣನನು ಕೆಡಹಿ ತಲೆದೂಗಿಸಿದ್ದೆ.
ದಿನಕೊಂದು ಬಾಣವನು ತೊಡುತ್ತವನ ರೇಗಿಸಿದ್ದೆ!

೨೨

೩

ಕಾದಲನು ಬೇಡಲನುವಾಗಿ ನೀ ಸಾಗಿ ಬರಲು
 ಮುಚ್ಚಿ ಮೃಣ್ಮಯವಾದ ದ್ವಾರವದು ತೆರೆಯಲಿಲ್ಲೆ ?
 ಶತಶ್ಲಿಸ್ತಿ ತವದನನಾಗೆದುರು ನಿಲ್ಲುತಿರಲು
 ಸಂಕುಚಿತವಾದ ಮನಕುಟ್ಟಲವು ಬಿರಿಯಲಿಲ್ಲೆ ?
 ಅಮಿತಬಲ ನೀನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿರೆ-ಜೀವದಿನನು,-
 ರನ್ನ ಜೊನ್ನದ ಜ್ಯೋತಿ ದ್ವಾರವನು ತೆರೆದೆನ್ನನು
 ಸೂರೆಗೊಂಡಿರದೇನು ? ಜ್ಯೋತಿಗಾಜನ್ಮ ಸೆರೆಯು,
 ಅದಕಂತೆ ನನ್ನ ಜೀವನಕಿಲ್ಲ ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯು !

೪

ಅದಕಂತೆ ನನ್ನ ಜೀವನಕಿಲ್ಲ ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯು !
 ಗಾಳಿ ಹಚ್ಚಿದ ಬಳ್ಳಿಗಾರೇನು ನೀರೆರೆವರು ?
 ನಿನ್ನ ಜೀವನಕಿಲ್ಲ ಹರೆಯ ತಗ್ಗುವ ಜರೆಯು.
 ವಿಂಚುಬಳ್ಳಿಯು ಕ್ಷಣಿಕವೆಂದಾರು ನಿಂದಿಸುವರು ?
 ನನ್ನ ಜೀವದ ಭಾವ ನಿರ್ಭರತೆಯಿಂತು ಬೆಳಗಿ
 ನಿನ್ನ ಚಿರಯೌವ್ವನದ ಕಾಂತಿಯಲದಿಂತು ಮುಳುಗಿ
 ಈ ಭಾವದ್ವಯದಿಂದ ಹೊಸದೊಂದು ರೂಪು ಜನಿಸಿ
 ಇರದೇನೊ ! ಇಂದು ಮುಂದಿನ ಲೋಕಗಳನು ತಣಿಸಿ !

೫

ಹೊಸ ತಿಳವ ತೆರೆದಿಡಲು ಕುರುಹು ಕುರುಹುಗಳ ಬೆರಸು
 ಮೂರ್ತಿಯೊಂದನು ದೇವ ಲೀಲೆಯಲಿ ಸೃಜಿಸುತ್ತಿಹನು.
 ಮರೆತು ಹೋಗಿಹ ಭಾವಲೋಕಗಳ ಸೈಪನಿರಿಸಿ
 ನವಯುಗದ ಜೀವಯುಗಲವನೊಂದು ರಚಿಸುತ್ತಿಹನು.

ಈ ಮಹಿಮೆಯನು ಪಡೆದು ಧನ್ಯರಿಹೆವಾವು ಗಿಳಿಯ !
 ಈ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದಂದವಾಗಿಸುವೆವಿಂದಿನಿಳಿಯ !
 ಕೋಟಿ ವರುಷಗಳಿಂದ ಪ್ರೇಮ ಬಾಳಿದ್ದರೇನು ?
 ಕೋಟಿಗಿನ್ನೊಂದೆಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿ ಫಲವಲ್ಲವೇನು ?

೩

ಮುಂದೇನು ? ಪರದರಿವ ಕೊನರಿಸಲು ಶ್ರಮವದೇಕೆ
 ಮನವನ್ನೆ ತುಂಬಿ ದೇವನ ಕರುಣೆ ಸುರಿಯುತಿರಲು ?
 ಯೋಗಸಾಧನೆಯಂಥ ಘೋರತಮ ಶಿಕ್ಷೆಯೇಕೆ
 ಸಹಜಸುಂದರವಿಶ್ವಹೃದಯವೇ ಕರೆಯುತಿರಲು ?
 ಸೊಗಸುಗಾರನ ಜೀವ ತಾನೆ ಸೊಗಸಾಗಬಹುದು.
 ಬೊಗಸೆಯಲಿ ನಿಂತಿರುವ ಜಲವವೃತವಾಗಬಹುದು.
 ನಿಂತಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲೆಲ್ಲ ದುಂಬಾಲು ಬೀಳಬಹುದು.
 ಕುಳಿತಲ್ಲಿ ಪರಮಾರ್ಥ ಬಂದು ಗಮಗಮಿಸಬಹುದು !

೪

ಬೆಳದಿಂಗಳಂತೆಮಗೆ ಜೆಲುವಿಕೆಯ ಚೆಂದ ಸುರಿದು
 ಮುಗಿಲಂಗಳದ ತೆರದಿ ಭೂಮಿ ಮಿಗಿಲಹದು, ಕೇಳು !
 ಗಂಗೆ-ಯಮುನೆಯರಂತೆ ಸಂಭ್ರಮದಿ ಮುಂದೆ ಹರಿದು
 ಧ್ರುವನ ಸೀಮೆಯ ಸೇವೃದದ ಕೊನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಬಾಳು.
 ಇರಬಹುದು ನಮ್ಮ ಬಾಳುವೆಯೊಂದು ಕ್ಷಣದ ಕನಸು,-
 ರವಿ, ಚಂದ್ರ, ತಾರೆಗಳಿಗೊಡನಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮನಸು !
 ಅರಗಳಿಗೆಯರಗಿಗಳಾಗಿ ನಾವಳಿಯಬಹುದು,
 ವಿಶ್ವಗಳಿಗರಸಾಗಿ ಬೀವವದು ಹೊಳೆಯಬಹುದು !

ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೩೨

ಮೊನವ್ರತ

ಕಿನ್ನರಿಯ ಕೆಳಗಿರಿಸಿ ಸುಡಿದನು
ತನ್ನ ಮನಕಾ ಕವಿಯು "ನಿಲ್ಲೆತ್ತಿ!
ಒನ್ನ ಬಡುತಿಹ ಮೂಸವನ ದೇವಿಯರ-ಮಹಿಳೆಯರ-
ಚೆನ್ನ ರೂಪವ ನೀನು ನೋಡದ
ಮುನ್ನ ಅವರೈಸಿರಿಯ ನುತಿಸಿದೆ
ಛನ್ನವಾಯಿತು ಗಾನ, ಕವನವು ಬರಿಯ ಕನಸಾಯ್ತು !

ಕನ್ನ ಹಾಕಿಹಳೊವ ಕನ್ನೆಯು;
 ನಿನ್ನ ಸುಂದರಹೃದಯಮಂದಿರ-
 ವನ್ನು ಸಾರುತ ಬಂದು ನಿಂದಿಹಳೆಂದು ಆ ಲಲನೆ !
 ನಿನ್ನ ಬೇವನಕಾಗಿ ಚೆದುರೆಯು
 ತನ್ನ ಬೇವನವನ್ನು ತೊರೆದಳು;
 ನಿನ್ನ ಸಂಸಾರದಲಿ ತನ್ನಾ ಸೆಗಳ ಬೆರೆಸಿದಳು !

‘ ಹೊನ್ನು-ಹಣ್ಣಿ ’ನ ಬೇಡ ಅವಳಲಿ
 ಹಣ್ಣಿ ಹೊನ್ನಾಗಿಹುದು; ಅವಳಾ
 ಚಿನ್ನ ಮೂರುತಿ ನಿನ್ನ ಹೃದಯದಿ ಮೂಡಿ ಬೆಳಗಿರಲೆ.
 ಕಿನ್ನರಿಯ ಕೆಳಗಿರಿಸು ಮನವೆ !
 ಇನ್ನು ಬೇಸರವಹುದು ಗಾನವು;
 ರನ್ನ ಚಿನ್ನದ ರನ್ನೆ ಬಂದಳು ನಗುತ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ !

ತನ್ನ ತಾನರಿವುದಕೆ ಬಂದಳು;
 ನಿನ್ನ ರಿವ ಕೊನರಿಸಲು ಬಂದಳು;
 ಘನ್ನ ಮಹಿಮನ ಕೀರ್ತಿಯನು ಮಂಡಿಸುತ ಬಂದಿಹಳು !
 ಮನ್ನಿ ಸುತ ನೀನವಳ ಪ್ರೇಮವ-
 ನಿನ್ನು ಕಾವ್ಯದ ಹುಸಿನಗೆಯ ಮರೆ;
 ನಿನ್ನ ಬೇವನವೆಲ್ಲ ಕಾವ್ಯದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಲಿ ! ”

—ಗೆ

ಸಲ್ವಾ ಡಿಗರಸಾದ ಅಂಗ್ಲ ಕವಿಪುಂಗವರ,
ಪ್ರೇಮಯೋಗದ ಜಗನ್ನಾಥ ಪಂಡಿತವರರ
ಪ್ರೇಮಸೂಮಾಂಸೆಯಲಿ ನುರಿತು ಬಿರಿತು
ಅವರ ತತ್ತ್ವದ ತಿರುಕನೆಲ್ಲವರಿತು
ಸಲ್ವಾ ಡಿಗೇಂದಿನ್ನು ಪಯಣವಿರಿಸಿ
ಸಾಧರಣ, ಎದುವೆಂದೆ ನಲುವೆಯರಸಿ !
ಅದಕಂತೆ ನೀನೆನ್ನ ರಾಣಿಯಾದೆ !
ಅದಕಂತೆ ನಾ ನಿನ್ನ ವಾಣಿಯಾದೆ !

ರೀತಿ ಭೀತಿಯ ಮೀರಿ ನಿಂತ ಪ್ರೀತಿ,
 ಅದು ದೇವನಿತ್ತ ಕಾಣಿಕೆಯು ಗೆಳತಿ !
 ಇಂಥ ಪ್ರೀತಿಯ ಒಡತಿ,-ಒಲಿದು ಬಂದೆ !
 ಅದಕಂತೆ ನೀನೇನಗೆ ವಂದ್ಯಳೆಂದೆ !
 ತುಂಬಿರುವ ತುಟಿಯೆರಡು ನುಡಿವವೇನು ?
 ಬಯಲುಗನಸಿನಲೆನಗೆ ಸತ್ಯ ಸ್ಥೀನು !
 ಬಾಳೆನ್ನ ಜೀವನಕೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯಾಗಿ !
 ನನ್ನ ನುಡಿಗಳಿಗಿರುವ ಕೀರ್ತಿಯಾಗಿ !

ನಮ್ಮ ಜೀವನವು-ಬರಲಿರುವ ಬೆಳಕು;
 ಈಗ ಮೂಡಣದಿ ಬಹು ಬೆಳ್ಳಿವೆಳಕು !
 ನಮ್ಮ ಸಂಸಾರದೀ ನಸುಕು ಬಂದು
 ಸರಿಯಿಲ್ಲದಂದವನು ತೋರುವಂದು,
 -ನನ್ನ ರೋಮಾಂಚನೆಯ ಬಯಕೆಗಳ ಪೂರ್ತಿ
 ಎಂತು ನಿಂತಿತೊ ಆಗಿ ನಿನ್ನಲ್ಲಿ ಮೂರ್ತಿ-
 ಅಂತಾ ಪರಂಜ್ಯೋತಿಗೆಯ್ದ ಕಣ್ಣನ್ನೆ
 ಇಹದಲ್ಲೆ ಕಾಣುವದು ನನ್ನ ಮನದನ್ನೆ !

ಮೇ ೧೯೩೦

ಪ್ರೀತಿಯ ಒಗಟ

ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದೊಗಟವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನುಡಿವೆಯಾ ?
ಹರಣವಿಡುವ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ನೀನು ನಡೆವೆಯಾ ?

ಏನು ನನ್ನ ಪ್ರೀತಿ ಸಟಿಯೊ ದಿಟವೊ ಹೇಳ್ವಿಯಾ ?
ನಲ್ಲೆ ! ನೀನು ನನ್ನ ನಲುಮೆನಾಡನಾಳ್ವಿಯಾ ?

ಬಿಸಿಲು-ಗುದುರೆ ಬಯಲು ಕನಸು, - ಏನಿದೇನಿದು ?
ಏನು ಸತ್ಯಲೋಕದಿರವೊ ? ತಿಳಿಯದಾದುದು !

ಏನಿದೊಂದು ಶಾಪವೇನು ನೊಂದ ತವಸಿಯಾ ?
ಏನು ದೇವನಿತ್ತ ವರವೊ ? ತಿಳಿಸಲರಿಯೆಯಾ ?

ಏನು ಬೇವದಲ್ಲಿ ಮೊಳೆತು ಬೆಳೆವ ಬಯಕೆಯೊ ?
ಏನು ದೇಹದಲ್ಲಿ ಹುಳತು ಕಳೆಯುವಾಸೆಯೋ ?

ತಿಳಿಯಲಾರೆನಿದನು, ನಲ್ಲೆ ! ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವೆಯಾ ?
ನನ್ನ ಪ್ರೇಮದೊಗಟವನ್ನು ಬಿಡಿಸಿ ನುಡಿವೆಯಾ ?

ಮೇ ೧೯೩೩

ಪ್ರೀತಿ

ಪ್ರೀತಿಯೆಂದು ಒಂದು ಕವಲ;
ಆದರ ಸರಿಯ ಹೂವ ಕಾಣೆ !
ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಕವಲವನ್ನು
ಅನುರಂಜನೆ ಬೀಡಿ ತಂದು
ಅದರಲಂಪನೆಲ್ಲ ಸವಿದು
ಕೈಯಲದರ ಎಸಳು ಹಿಡಿದು
'ಅನುರಾಗಿ ಸಾಗಿ ಹೋದರು;
ಇಂದ್ರಚಂದ್ರರಾದರು !

ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಕವಲವನ್ನು
ಒಮ್ಮೆ ಕನಸಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡು
ಅದರ ಚೆಲುವ ನೆನೆಸಿ ನೆನೆಸಿ
ಅದನು ಮುಡಿದು ಬುಡಲು ಬಯಸಿ
ನಾಡನೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ ಹೋಗಿ,

ಹಾಡು ಎದೆಯಲಲೆಯುತಿರಲು
ನನ್ನ ಮನದ ಹೂವ ಕಂಡೆ
ಚೆಲುವ ವಾಸರಿಧಿಯಲಿ;

“ ಪ್ರೀತಿಯೆಂಬ ಕಮಲ! ಇದರ
ಠೀತಿ ಮಾನವರಿಗೆ ಅರಿದು ”

—ಎಂದು ತೆರೆಗಳೆಲ್ಲ ಸುತ್ತಿ
ಕಮಲವನ್ನು ಕಾಯುತಿರಲು
ಕಮಲ ವಿಮಲವಾಗಿ ಹಾವ
ಹೆಡೆಯಲಿರುವ ರತ್ನದಂತೆ
ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತೋರುತಿರುತ
ಕಾಂತಿಯನ್ನು ಬೀರ್ವುದು.

ದೇಹಭಾನವುಳಿಯಲಿಲ್ಲ;
ಸ್ನೇಹ—ಮಮತೆಯುಕ್ಕಿಬಂದು
ಕಮಲದೆಡೆಗೆ ಈಸಿ ಹೋದೆ;
ಗಾಸಿಯಾದ ಮನವು ತುಂಬ
ತುಳುಕಿತಾನಂದದಿಂದ;
ಕಮಲವೆನ್ನ ಜೀವದಾಸೆ!
ಕಮಲವನ್ನು ಮೆಲ್ಲನೆತ್ತಿ
ತಂದೆ ಏಜಯಿಯಂದದಿ !

ಆದರೀಗ ಕಮಲ ಮ್ಲಾನ—
ವಾಗಿ ನಿತ್ಯ ಮುದುಡುತಿಹುದು.
ರವಿಯ ಕ್ರೂರ ಕಿರಣಕದರ
ಕಾಂತಿಯೆಲ್ಲ ಅಡಗುತಿಹುದು.

ಎಸಳ ಮೇಲೆ ಎಸಳು ಬಾಡಿ
 ಕಮಲ ನನ್ನ ಮೊಗವ ನೋಡಿ
 ಯಾವ ಸೊಗಕೆ ತಂದೆಯೆಂದು
 ನುಡಿವ ಹಾಗೆ ತೋರ್ಪುದು !

ಕಮಲ ನನ್ನ ಜೀವದಾಶೆ !
 ನನ್ನ ಜೀವವುಳಿಯಲೆಂದು
 ತೆರೆಯ ಮೊರೆಯ ಮರೆತು ಬಿಟ್ಟು
 ನಿಧಿಯ ತೆರದಿ ಮನೆಗೆ ತಂದೆ !
 ಈಗ ಕಮಲವನ್ನು ಕೊಂದು
 ನನ್ನ ಜೀವ ನವೆವುದು !
 ಭಾವವೆಂಬ ಪುಣ್ಯ ಜಲದಿ
 ಕಮಲವನ್ನು ಪೂಸಿ ಎರೆದೆ.

ಹೃದಯದಿಂದ ಸೂಸಿ ಬಂದ
 ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಮೀಯಿಸುತ್ತ
 ಜೀವವನ್ನು ಜೀವನದ
 ಜ್ವಾಲೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಮಾಡಿ
 ಎರೆದೆ ! ಆದರೇನು ಕಮಲ
 ಮೊದಲಿನಂತೆ ಅರಳಲಿಲ್ಲ !
 ಅದಕೆ ಬೇಕು ದೈವ-ಸ್ಪರ್ಶ,-
 ಇನ್ನೆಲ್ಲಿ ನನ್ನ ದೈವ !

ನವೆಂಬರ ೧೯ :

—ಗೆ

ಕಳಿಯಬಹುದೆಲೆ ! ತುಂಬುಜವ್ವನ—
ಕಿರುವ ರಾಗದ ಹೊಸತನ !
ಶುಭವಸಂತದ ಪಿಕ್ಕಗಳುಲಿವದು
ಆಗಬಹುದೆಲೆ ಹುಸಿತನ !
ಆಗ ನಾವೆಲ್ಲಿರುವೆವು ?
ಯಾವ ಲೋಕದಿ ಬೆರೆವೆವು ?
ಸಾವು ಬರುವುದಕಿಂತ ಮುಂಜೆಯೆ
ಅಳಿಯಬಹುದಭಿಸಾರಿಕೆ !
ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯು. ಮುಂದೆ ಗತಿಯೇ
ನೆಂಬುದೊಡನುಡಿ, ಸಾರಿಕೆ !

ದೇವ ಸಲ್ಲಿಸಿದಂಥ ಕೌಸ್ತುಭ—
ವೆಂದು ತಿಳಿದಿಹ ನಲುಮೆಯು
ಮಂಜು ಹನಿಯಾಗುತ್ತ ಮಾರ್ಪಡ
ಲೇನು, ಮುಂದಿರೆ ಬಾಳ್ಮೆಯು ?
ಆಗ ಸತ್ಯವ ಕಾಣ್ಯವೆ ?
ಇಲ್ಲ, ವೊದೆಯಲಿ ಮಾಣ್ಯವೆ ?
ಇಳಿಯ ರವಿ ಮರೆತಂತೆ ಪ್ರೇಮವ,
ತೊರೆಯೆ, ನಮ್ಮಯ ಯಾಚನೆ
ವ್ಯರ್ಥ ತೊಳಲಿಸುವಂಥದಲ್ಲೆ ?
ಹೇಳು, ಉತ್ಪಲಲೋಚನೆ !

ಯುಗಲವಗಲಿಸುತೊಂದು ಜೀವವ
 ಒಯ್ಯನೊಯ್ಯಲು ಕಾಳನು
 ನಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಗಿಂಬುಗೊಡದಲೆ
 ಪ್ರೀತಿ ತನ್ನಯ ಬಾಳನು
 ತ್ಯಕ್ತವೆನೆ ಬಿಸುಟೊಗೆವುದೆ ?
 ನಮ್ಮೊಳಿರಡನು ಬಗೆಯುವುದೆ ?
 ಇವರಲಿ ಅನಿಮಿಷರ ಲೋಕಕೆ
 ನೀನೆ ಆಗಿರೆ ಪ್ರೇಷಿತೆ
 'ಅನ್ಯತ'ವೆಂದುಸಿರುವದೆ ನಲುಮೆಯು ?
 ತಿಳಿಸು ಓ ಮಮ ಯೋಷಿತೆ !

ನಮ್ಮ ಕನಸಿನದಹುದು ಪ್ರೇಮವು,
 ನಾವು ಕಟ್ಟಿಹುದಲ್ಲವು !
 ಬಂತು ನಮ್ಮೆಡೆ, ಸುಗ್ಗಿಯಲಿ ಮಿಗೆ
 ಗಾಳಿ ಮಲರುಗಳೆಲ್ಲವು !
 ತಾರೆ ಕಣ್ಣಿಡೆ ನೋಂತೆವು !
 ನಭದ ಹರಕೆಯನಾಂತೆವು !
 ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯದೃಷ್ಟ್ಯ ಕೂಡಿದೆ
 ತಾರೆಗಳ ಮಾಡಿದನನೆ;
 ಇಂತು ಸುಡಿಯಲು ನಗೆಯ ಬೀರುವೆ :
 ಅಲ್ಲವೇ ಚಂದ್ರಾಸನೆ !

ಸಪ್ತಂಬರ ೧೯೩೩

—ಗೆ

ಏಸು ಹಾಡಿದರೇನು ? ಹಾಡಿನಲಿ ತಣಿವಿಲ್ಲ.
ಪ್ರಿಯತಮೆಯನಿನ್ನೊಂದು ಪಲ್ಲವಿಯಲಿ
ಸಂಬೋಧಿಸುವೆನಿಂದು. ನನ್ನ ಹೃದಯವನವಳು
ಶಶಿಯಂತೆ ಅನುದಿನ ಪರಾಂಬರಿಸಲಿ !
ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ದಿನವಂದು ನಲುಮೆ ಹರಿಯುತ ಬಂದು
ಬಿಡುಗಣ್ಣರಂದವನು ತಳೆಯಲಿಲ್ಲೆ ?
ಆ ಪ್ರೇಮವಾರಿಧಿಯಲೀಸಿ ಮುಳುಗಲು ಬಯಸಿ
ಗೀತೆಯಿದನೊಂದೊರೆವೆ ಕೇಳು ! ನಲ್ಲೆ !

ಗೀತೆಯೆಂದೆನಲೀಗ ನಿನಗೆ ಕನಲಿಕೆ ಬೇಡ.
ಕೃಷ್ಣ ಹಾಡಿದನೊಂದು ಗೀತೆಯನ್ನು.
ವನವಾಸದಲ್ಲಿರುವ ಸ್ವನಿವಾಸ ಬರಿದಾಗೆ
ಹಾಡಿ ಕರೆದನು ರಾಮ ಸೀತೆಯನ್ನು !
ಧಾರುಣಿಯೊಳಿರುವನಕ ನಾವು ಕೂಡಿರುವನಕ
ಹಾಡಿ ರಸವಾಗಿಸುವ ಬಾಳುವೆಯನು !
ಹಕ್ಕಿಯಂದದಿ ಹಾರಿ ಮುಗಿಲ ಮೇರೆಯ ಮೂರಿ
ಹೊಗುವನಕ ಚದರಿಸುವ ನುಡಿಗರಿಯನು !

ಒಂದೆ ತಂತಿಯ ಮೀಟಿ ಮರೆಯಾದ ದಾಸಯ್ಯ
 ಗಾನಲೋಲುಪನಲ್ಲವೆನ್ನ ಬಹುದೇ ?
 ಒಲವು ಚೆಲುವುಗಳನ್ನು ರಾಗವಾಗಿಸಿ ನುಡಿದ
 ಕವನದಲಿ ಸೆಲೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನ ಬಹುದೆ ?
 ಒರ್ವರೊರ್ವರಿಗೊಲಿದು ಇನಿದನಿಯಲದನುಲಿದು
 ನಿಂತ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವವಿಲ್ಲೆ ?
 ಎವೆಯಿಕ್ಕಿದಿರುವಿನಂತಿರುವ ಬಾಳುವೆಯರುಹಿ
 ಸಕಲ ತತ್ತ್ವದ ತಿರುಳ, ಸಾಗಲಿಲ್ಲೆ ?

ಏಸು ಹಾಡಿದರೇನು ? ಹಾಡಿಸಲಿ ತಣಿಸಿಲ್ಲ.
 ಆನವರತ ಕನಸೆದುರು ಕುಣಿಯುತ್ತಿಹುದು.
 ದೂರದೇಶದ ದೊರೆಯು ಕಳಿಸಿಹನು. ಪಲ್ಲಣದಿ
 ಕುಳಿತಿರಲು ಮುಂದೊಯ್ಯೆನೆನ್ನ ತಿಹುದು.
 ಸಾಕಿ ಸಲಹೋಣ ಬಾ ! ಬಾಗಿ ಬಾಳೋಣ ಬಾ,
 ಭವ್ಯತೆಯು ಮೈಯ್ವೆತ್ತ ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ !
 ನೋವ ಸಹಿಸೋಣ ಬಾ ! ಸಾವ ದಹಿಸೋಣ ಬಾ !
 ದೈವಿಕತೆ ಅಡಿಯಿಟ್ಟ ಪೃಥಿವಿಯಲ್ಲಿ !

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯

ಹೃದಯದರಸಿ !

ಅಡವಿಯಲಿ ಹಕ್ಕಿಪಕ್ಕಿಗಳು ನಲಿಯುವ ತೆರದಿ
ಇರುತಿಹುದು ನಮ್ಮೀರ್ವರಿನಿವೇಟವು !
ತರಂಗಿಣಿ-ತಟಾಕದಲಿ ಚಿಗರೆಸಾರಂಗದೊಲು
ನಲ್ಲಿ ! ಸಾಗಿಹುದೆಮ್ಮ ಚಿನ್ನಾಟವು !

ಕಾರಿನಲಿ ನಲಿಯುವೆವು ನವಿಲು-ನವಿಲುಗಳಂತೆ,
ಜ್ಯೋತಿಸ್ನೆಯಲಿ ಜೀವಿವೆವು ಜೊನ್ನವಕ್ಕಿಗಳಂತೆ;
ಮುಂಜಾವದಲಿ ನಿದ್ರೆ ತಿಳಿದ ಶುಕಪಿಕದಂತೆ,
ಹಗಲು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಪಾರಿವಾಳದಂತೆ !

ಬೇಡನೊರ್ವನು ಬರಲು ಹೆಮ್ಮೆ ಹುಮ್ಮಸವಳೆದು
ಅಳಿಯ ಬಹುದೆಲೆ ನಾವು ಹಕ್ಕಿಯಂತೆ !
ಬೇಟೆಗಾರನು ಬರಲು ಚಿನ್ನಾಟವದು ಕಳೆದು
ಸಾಗಬಹುದಾಗ ಸಾರಂಗದಂತೆ !

ನಮ್ಮ ನಲುಮೆಯ ನಿಧಿಯ ದಾರಿಯಾವದೊ ಕಾಣೆ !
ಜರೆಯಾಗಿ ಬರಬಹುದು ಒಳಗಿನಿಂದ !
ಇಲ್ಲದರೆ ಬಾಸಬಯಲೊಳು ಗಿಡಗದಂತಿಳೆದು
ಆಸುವ ಸೆಳೆಯಲುಬಹುದು ಹೊರಗಿನಿಂದ !

ಏನದೇನೇ ಇರಲಿ; ತೆರೆಮರೆಯು ಇಂತಿರಲಿ
ಮುಂದೆ ಬರಲಿಹ ಭೋಗವನ್ನು ಮರೆಸಿ;
ಆದರಿಂದಿನ ಬೇಟೆ ಹಕ್ಕಿ-ಪಕ್ಕಿಗಳಾಟ-
ವೆಂಬುದನು ಮರೆಯದಿರು ಹೃದಯದರಸಿ !

ನವೆಂಬರ್ ೧೯೩೨

—ಗೆ

ನನ್ನ ಎದೆಯೊಳಗಿರುವ ಬೆಂಕಿಯು
ಇನ್ನು ಕೆಣಕಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಹೃದಯವನು !
ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯೊಳಿರುವ ತೊಡಕು
ಇನ್ನು ತೊಡಕಿಲ್ಲ
ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯನು !

ಗೆಳತಿ ! ನಿನ್ನೀ ನಗೆಯ ಮೊಗ್ಗೆಯು
ನಳನಳಿಸಲಿಲ್ಲ
ನಳಿನ ದೊಲುಮೆಯೊಲು !
ಸೆಳೆವ ಕಂಗಳ ಕಾಂತಿಜಲವು
ತುಳುಕಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ನಲಿವ ನಲುಮೆಯೊಲು !

ಹೇಗೋ ! ಏನೋ ! ಗೆಳತಿ ಕಾಣೆನು !
ಸಾಗಿ ಬರಲಿಲ್ಲ
ಯೋಗಸ್ಪರ್ಶವದು.
ಭೋಗದಾಸೆಯೊಳಿದ್ದ ನಮ್ಮಯ
ಭಾಗಕಿರಲಿಲ್ಲ
ತ್ಯಾಗದೂಟವದು.

ಭೂಮಿಯಾಕಾಶಗಳ ಪ್ರೇಮದ
ಆಳವಿರಲಿಲ್ಲ
ನಮ್ಮ ಪ್ರೀತಿಯೊಳು !
ಮೆಯ್ಯ ಕೀಳಾಸೆಗಳು ಕಳೆದಿಹ
ಶಾಂತಿಯಿರಲಿಲ್ಲ
ನಮ್ಮ ರೀತಿಯೊಳು !

ಮಡದಿ ! ನಮ್ಮೀ ಪ್ರೇಮದೊಗಟವ
ಇಡಿ ಇಳೆಯೊಳಿಲ್ಲ
ಬಡೆದು ತಿಳಿವವರು !
ಮಿಡುಕಿ ಫಲವೇನಿಲ್ಲ. ನಾವೇ
ಕಡೆಗೆ ಇಹೆವಲ್ಲ
ಬಡನೆ ಬೆರೆವವರು !

ಅಕ್ಕೋಬರ್ ೧೯೩೦

ಸಂಜೆ

ಅಲ್ಲಿಹುದು ನಿನ್ನೆ ದುರು ನೋಡು,
ಹುಲ್ಲೆಲದ ಬೆಟ್ಟಗಳ ಸಾಲು
ಸರಿಗೆಂಪು ಛಾಯೆ ಮೆರೆಯುವದು
ಹಸಿರು ದಿನ್ನೆಗಳ ಮೇಲು.
ಮೋಹಿಸುವ ಕಾಂತಿಯನು ಮರೆತು
ಮಾನವನು ತಾ ಮರುಗಬಹುದೆ ?
ಕಟ್ಟಿದುರುನಿಂತ ಜಿಲ್ಲೆಕೆಯ
ಕಂಡು ಕುರುಡಾಗಬಹುದೆ ?

ಕೇದಿಗೆಯ ಮುಂಗುಡಿಯ ತೆರದಿ
ಹೊನ್ನ ಮಿಡಿಯಂತೆಸೆವ ಶೃಂಗ,
ಪಾಟಲದ ಪಟಲವೆನೆ ನಿಂದು
ಮುಸುಕಿರುವ ಮುಗಲಿನಂದ
ಶೋಭಿಸಲು ಎಂದಿನೊಲು ಇಂದು
ಬೆಂಗದಿರ ತಂಗದಿರ ಬಂದು
ಚೆನ್ನವೇಸಿದು ಚೆನ್ನೆ ಹೇಳು !
ನಿಂತಿಹುದು ನೀನು ನೊಂದು ?

ಜನವರಿ ೧೯೩೨

ಒಂದು ಸಂಜೆ

ಬೈಗು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮುಗಿಲು
ಸುಪ್ರಸನ್ನವಾಗಿ ನಿಲಲು
ಕರಿದು ಬಿಳಿದು ನೀರದಗಳು
ರವಿಯ ಮುತ್ತಲು—
ಆಟದಾನೆಮರಿಗಳಂತೆ
ಉಣ್ಣೆ ದೊವಲ ಕುರಿಗಳಂತೆ
ಅವನ ಸುತ್ತಲು;
ಮರೆಗೆ ನಿಂತ ನೇಸರವ
ಮನೆಯ ಮುಂದೆ ಹೊಮ್ಮಿ ಚಿಮ್ಮಿ
ಬಣ್ಣವೆತ್ತ ನೀರಿದೆನಲು
ಮಳೆಬಿಲ್ಲಸು ಮುಗಿಲೆಸೆದು
ಮೆರೆವ ಬುಗ್ಗೆಯನು ಮುಗಿಲ್ಲಳು ಕೈಗಳಿಂದಲು
ಬಂಧಿಸಿದವು, ಬೆಳಕನಾಂತ ಮೈಗಳಿಂದಲು !

ಅದರ ನೀರು ಪುಟಿಯದಿರಲು,
ಇಂದ್ರಚಾಪವುಣ್ಣುದಿರಲು,
ಸಂಜೆವೆಣ್ಣಿನಿಂದ್ರಚಾಲ—
ದಂತೆ ಬೆಳಗಲು—
ಎವೊಗಳೈನು ಅಂಬುದಗಳ
ತಡೆಗೆ ನಿಂತ ತುಂತುರಗಳ
ಸರಸಿ ತೊಳಗಲು—
ಮಳೆಬಿಲ್ಲದು ಸಂಜೆಯಾಯ್ತೊ ?

ಪ್ರಕೃತಿ ತಿಲ್ಪಿಯಾಯಿತೇನೋ ?
 ತೊಂಡಿಗೊಂಪು, ನವಿಲ ನೀಲಿ,
 ಶುಕದ ಹಸಿರು, ಹಗಲ ಬಿಳಿದು,
 ನೇರಿಲ್ವಣ್ಣ ಬಣ್ಣವೆಸೆದು ಕನಸು ಕಂಡಿತು.
 ಗರಿಹೂವಿನ ಹಳದಿ ನಿಂದು “ನೋಡು!” ಎಂದಿತು !

ದುಂದುಗಾತಿಯಾದ ಜಿಲುವು,-
 ತಿಳಿಯದವಳ ಮನಸಿನೊಲವು !
 ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ
 ಕೃತಿಯನೊರೆವಳು !
 ನೀರಿನಾಟದಂತೆ ಬಣ್ಣ-
 ದಾಟವಾಡಿ ಕಡೆಗೆ ನುಣ್ಣು-
 ಗಾಗಿ ಬರೆವಳು !
 ಆರು ಬಣ್ಣದೊರಕ ಕೂಡಿ
 ನೂರು ರಾಗದೊಸಳು ತಳೆಯೆ
 ಅವುಗಳೆದೆಯ ಮೇಲೆ ಚಿತ್ರ-
 ಕಾರನಂತೆ ಕನಸು ಬರೆದು
 ಇಂದು ರಾಜಿಸಿದಳು ಸಂಜೆನೆಣ್ಣು ತಾನೆಯೆ,
 ಅವಳ ನೋಡಿ ನಾಚಿ ನಿಲಲು ಅಸ್ತಶ್ರೇಣಿಯೆ !

ಯಕ್ಷ ಲೋಕದಂಥದೊಂದು
 ನೋಟವರಳಿ ಕಣ್ಣೆ ಬಂದು
 ರನ್ನದಪ್ಪಲಾಚೆ ಹೊನ್ನ-
 ದಾರಿಯೆಸೆಯಿತು.

ಅದರ ಬಳಿಗೆ ನೀಲ ಸಲಿಲ
 ದಿಂದ ತುಂಬಿ ತುಳುಕುತಲಲ !
 ನದಿಯು ಮಸಗಿತು !
 ದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಲುಗೊಂಡು
 ಹೂವಗೀವನಾಂತು ನಿಂತ
 ಮರಗಳೇನು ಕಲ್ಪತರುವೊ ?
 ಬಟ್ಟಿಯೆಲ್ಲಿಗೊಯ್ದುದಿದುವೆ ?
 ಇದನು ತಿಳಿಯುವನಿತರೊಳಗೆ ಮೆಲ್ಲನಳಿಯಿತು . .
 ಅರ್ಥವಿಲ್ಲದಂಥ ಬಣ್ಣದಾಟ ನಡೆಯಿತು !

ವಿಶ್ವದೊಂದು ಕನಸನೆಣಿಸಿ
 ನಿತ್ಯವದನೆ ಗುಣಿಸಿ ಗುಣಿಸಿ
 ಲೋಕಗಳನು ಸೃಜಿಸಿತಿರುವ
ಮೂಲ ಧರ್ಮವು

ಜೆಲುವನಿತು ಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ
 ಪ್ರಕಟಿಸುವದು ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿ.
 ಅದರ ಮರ್ಮವು
 ತಿಳಿಯದೆಮಗೆ. ಸಂತರಿಂತು,
 ಕವಿಗಳಂತು, ಋಷಿವರ್ಯರು,
 ಒಂದು ಗಳಿಗೆ ಮೂಡಿ ಮೊಳಗಿ
 ಮುಳುಗುತಿಹರು. ಆರೆನಿಮಿಷದಿ
 ಸೌಂದರ್ಯವು ತನ್ನ ಪದವಿಗಳನು ಸಾರ್ವದು !
 ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ದಿನದ ಲೀಲೆಗಳನು ತೋರ್ವುದು !

ಮೇ ೧೯೩೩

ಮಿಂಚು

ಮಿಂಚೆಂಬ ಲತೆಯ ಕುಡಿಗೆ
ಯಾವ ಕೊರತೆಯಿರಲು ಬಹುದು ?
ನೀರದಗಳ ನೀರಿನಲ್ಲಿ
ಮಿಂದು ಬೆಳೆದು ನಿಂದು ತಾನೆ
ಕಾರ್ವೋಡದ ಬೆಟ್ಟವನ್ನು
ಏರಿ ಕುದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು
ಇಣಕಿ ಕೆಣಕಿ ಹೊಳೆದು ಅಳಿದು,
ಸರ್ಪದಂತೆ ಮತ್ತೆ ಮಣಿದು
ರಂಭಿಯಂತೆ ಮಿಣುಕುಗಾರ್ತಿ !
ಊರ್ವಸಿಯಂತವರ ಕನ್ನೆ !
ಮಿಂಚೆಂಬ ಲತೆಯ ಕುಡಿಗೆ
ಯಾವ ಕೊರತೆ - ಗಿರತೆಯಿಲ್ಲ.

ಘನತೆವೆತ್ತ ಮೇಘರಾಶಿ !
 ಓಘವಾದ ಮೇಘನಾದ !
 ಕಾಳರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಡಿಲು
 ಗುಡಲ ಹೊರಕೆ ಬಿದ್ದ ಶಬ್ದ !
 ಇಂಥ ಭವ್ಯ ರಜನಿಯಲ್ಲಿ
 ಮಿಂಚು ದಿವ್ಯವಾಗಿ ಬಂದು
 ಮಿಂದ ಮಿಸುನಿಯುಡುಪನುಟ್ಟು
 ನಭದಲೆಲ್ಲ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿ
 ಪರ್ವತಾಗ್ರದಲ್ಲಿ ನರ್ತಿ-
 ಸುತ್ತ ನಿಂತ ದೇವಿಯಂತೆ
 ಜನತೆಗಿರುವ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ
 ತನ್ನ ಜೆಲುವ ತೋರ್ವ ವನಿತೆ !
 ಮಿಂಚು ನಮ್ಮ ಸಮ್ರಾಜ್ಞಿ !
 ಅವಳಿಗಾವ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ !

ಮಿಂಚಿಹೋದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ
 ಬೆಳಗುತಿಹುದು ಜ್ಞಾನದೀಪ.
 ಮಿಂಚಿ ಹೋದ ಭಾವದಲ್ಲಿ
 ನಿದ್ರಿಸಿಹುದು ದಿವ್ಯರೂಪ.
 ಮಿಂಚಿಹೋದ ಬೇವದಲ್ಲಿ
 ಇಲ್ಲ ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ವಾಪ !
 ಮಿಂಚು ಅಪ್ರಮೋಯದಂಚು.
 ಆದಕೆ ಯಾವ ಕೊರತೆಯಿಲ್ಲ.

ನಸುಕು

ನಸುಕು ನಲ್ಲೆಗಿರುವ ಗಲ್ಲ
ಸೊಬಗ ತಳೆದೆ ಇರುವದಲ್ಲ !
ಯಾರು ತಿಳಿಯದಂತೆ ಎದ್ದು
ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಮೈಯ್ಯನದ್ದಿ
ದಿಕ್ಕಟಾಕದಲ್ಲಿ ನಿಂತು
ಇಳೆಯನೆಲ್ಲ ನೋಡುತ್ತಿಹಳು.
ಮಂದಿ ಕಂಡು ನಲಿದರೇನು ?
ಮೌನವಾಗಿ ಧೇನಿಸುವಳು.

ಅವಳ ಕುಲವು ? ಅವಳ ಬಲವು ?
ಚೆಲುವೆ ಅವಳಿಗಿರುವ ಬಲವು !
ಮುಗಿಲು-ನೆಲಗಳಂಚಿನಲ್ಲಿ
ಅವಳ ಪ್ರಭೆಯದೊಮ್ಮೆ ಜೆಲ್ಲಿ
ಹೇಗೋ ಏನೋ ! ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ
ಹರಹುತ್ತಿರಲು, - ನಾಚು ಬೆಡಗೆ !
ಒಸವು ಒಸಯ್ಯಾರವೆಲ್ಲ
ಸೌಂದರ್ಯವರಿತುದಿಲ್ಲ !

ದಿನಕದೊಂದು ಹೊಳಹಿನಲ್ಲಿ
 ನಸುಕು ಸುಳಿಯುತ್ತಿರುವೆಲ್ಲ !
 ಇಂಥ ನಸುಕು ಹರಿವುದನ್ನು
 ನೋಡಿ ಸುಮ್ಮನಿಹುದೆ ಇನ್ನು ?
 ನನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ತುಸುವೆ ನಸುಕು,-
 ನನ್ನ ಪ್ರಾಣವೆಲ್ಲ ನಸುಕು !
 ನಸುಕು ಕಣ್ಣು ನಸುಕು ಬಾಯಿ,
 ನಸುಕು ನನ್ನ ನುಡಿಯ ತಾಯಿ !

ಮಾರ್ಗಶೀರ್ಷದಲ್ಲಿ ನೀನು
 ನಸುಕ ಕಂಡು ಬಲ್ಲಿಯೇನು ?
 ಆಗ ಇಳಿಯು ಕನಸುಗಾರ್ತಿ,-
 ಕಣ್ಣು ತೆರೆದುದಿಲ್ಲ ಪೂರ್ತಿ !
 ಇತ್ತ ಚಂದ್ರ, ಅತ್ತ ಬೆಳಕು,-
 ಮನದಲಂತು ತುಂಬು ತುಳುಕು !

ಆಗ ಮನದಿ ಚಸಿಸುವಂಥ
 ಭಾವನೆಯನು ಬಲ್ಲಿಯೇನು ?
 ಹೀಗೆ ಚಂದ್ರ, ಹಾಗೆ ನಸುಕು
 ಕಾಲ ಮುಗಿಯುವನಕ ಇರಲಿ.
 ಇದನು ಕಳೆದ ಪ್ರಹರ ಬೇಡ,
 ಸಂಜೆ ಬೇಡ, ಹಗಲು ಬೇಡ !
 ನಡುವೆ ನಾನು ಪೃಥಿಯಂತೆ
 ಸುಮ್ಮನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿರಲಿ !

ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆ

೧

ಜಾಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ ! ಸೂಜಿಮಲ್ಲಿಗೆ !
ಕಂಪು ಜೀರುವದೆಲ್ಲಿಗೆ ?
“ ಮರೆತೆಯೇನೈ ? ನಾವು ಬಂದೆವು
ನೀವುಗಳು ಇರುವಲ್ಲಿಗೆ !
ನೀವುಗಳು ಇರುವಲ್ಲಿಗೆ
ಪರದ ಸೊಂಪನು ತಂದೆವು;
ಮಂದಬುದ್ಧಿಯ ಗೇಹಕೆ
ಗೇಯದಿಂಪನು ತಂದೆವು !
ಅಲರಲಂಪನು ತಳಿರ ಜೊಂಪನು
ನೋಡಿ ತಣಿಯುಂಪಿರೆಂದೆವು. ”

೨

ನಮ್ಮ ಮನೆಯುದ್ಯಾನ ಮಧ್ಯದಿ
 ಒರ್ವ ವಧುವಾಸಿಸಿಹಳು !
 ಮಂದಹಾಸದಿ ಸುತ್ತಲೆಲ್ಲವು
 ಕಿರುಬೆಳಕು ಸೂಸಿರುವಳು
 ಕಿರುಬೆಳಕು ಸೂಸಿರುವಳು
 ನಯವಿನಯದೊಳ್ ನಿಲ್ಲುತ
 ಅಲರುಗಣ್ಣಿನ ನೋಟದ
 ತೋಷವನು ಮಿಗೆ ಜಿಲ್ಲುತ !
 ಕರ್ಬುವಿಲ್ಲಿನ ಮಣಿತವನು ಮಣಿ-
 ಯುತ್ತ ಮನವನು ಗೆಲ್ಲಂತ !

೩

ಲಲನೆಯಂತಾ ಮಾಧವೀಲತೆ
 ಕೋಮಲತೆಯನು ಬೀರ್ವುದು
 ಅಂತು ಇಂತೂ ಪ್ರೀತಿಯಾಳವ,
 ಹವಳ-ಧವಳವ ತೋರ್ವುದು.
 ಹವಳ ಧವಳವ ತೋರ್ವುದು.
 ಮನದ ಬಯಕೆಯು ನಿಮಿರಿರೆ,
 ಎದೆಯ ಮೋದವ ಸಾರ್ವುದು
 ಮುಕುಲ ನಿಕರವು ನೆರೆದಿರೆ-
 ಜೀವಿತವು ತಿರುಳ್ಗೊಂಡ ಬಗೆಯನು,
 ಹುವುಗಳು ನೆರೆದಿರೆಯಿರೆ !

೪

ಇಂಥ ಸಾಧ್ವೀಮಣಿಯ, ರಮಣಿಯ,
 ನೋಡಿದೀ ಮನವರಕ್ಕುದು
 ಎಲೆವನೆಯೊಳಕ್ಕರಿನ ಬಾಳ್ಮೆಯ-
 ನಿದ್ದ ಸತಿಯರ ನೆನೆವುದು-
 ಇದ್ದ ಸತಿಯರ ನೆನೆವುದು-
 ಅರುಂಧತಿಯ ಅನಸೂಯೆಯ,-
 ಮುಗಿಲ ಹೂವೆನೆ ಹೊಳೆಯುವ
 ಉಳಿದ ತಾಯ್ಗಳ ಮಮತೆಯ,
 ಲತೆಲತಾಂಗಿಯರಲ್ಲಿ ತೋರುವ
 ದೇವದೇವನ ಸಮತೆಯ !

೫

ಬೇರುಗಳ ನಾರ್ವಟ್ಟಿಯುಟ್ಟಿಹ
 ಮಲ್ಲಿಕಾಲತೆ ನಿಕ್ಕುತ
 ತಲೆಯ ಮೇಲ್ ತಾರಾ - ಕಿರೀಟವ
 ತಳೆದು ನಿಂತಿಹುದಕ್ಕುತ!
 ತಳೆದು ನಿಂತಿದೆ ಬಕ್ಕುತ
 ತಳಿರಿನಲಕಾವಳಿಯನು.
 ತುಂಬಿ ನಿಂತಿದೆ ಸುರಿಸುತ
 ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಸಿರಿಮಳೆಯನು !
 ಪಕಳೆಗಳ ದ್ಯುತಿಯಿಂದ ಮುಚ್ಚುತ
 ನಿಂತ ಮಡಲನು, ಇಳಿಯನು !

ವನ; ಮನ

ತಂಗಾಳಿಯು ಬೀಸುತ್ತಿದೆ.
ನೆಲಕೆ ಹೂವ ಹಾಸುತ್ತಿದೆ.
ಅದನು ತುಳಿದು ಮಾಸುತ್ತಿದೆ
ದನದ ಜಂಗುಳಿ !

ಹಕ್ಕಿ ಗಾನ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ.
ಭೃಂಗ ದಿಕ್ಕಿಗೋಡುತ್ತಿವೆ.
ಇದನು ನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿವೆ
ಚಿಗರೆ ಸಾಲ್ಗುಳು !

ವನದಿ ಹಸಿರು ಮುರಿಯುತ್ತಿದೆ.
ಅದರ ಚೆಲುವು ಸುರಿಯುತ್ತಿದೆ.
ಮುಗಿಲಿನೆದುರು; ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ
ನೋಡ ನಲಿಯಲು.

ಇಂತು ವನವು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದೆ.
ಆತ್ಮ ಜಗವು ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ.
ಇದನು ಮನವು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದೆ
ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರೆ.

ವನವು ಶೂನ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಿದೆ.
ಜಗವು ಶೂನ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಿದೆ.
ಬಾಳೆ ನೂನ್ಯವೆನ್ನುತ್ತಿದೆ
ಕುರಿತು ಬಯಲಿಲಿ !

೧೯೩೨

‘ ದರ್ಶನ ’

ಭೂದೇವಿ ಬೆಳೆದಾಳು ಕನಸಿನ ಸಿರಿ ಬೆಳೆಯ !
ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು ನೆಲವೆಲ್ಲ !
ಹಿಗ್ಗಿ ನಿಂತಿತ್ತು ನೆಲವೆಲ್ಲ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
ಸುಗ್ಗಿ ಬರತಿತ್ತು ನಲಿನಲಿದು !

ಭೂದೇವಿ ತಳೆದಾಳು ಚಿನ್ನರನ್ನದ ತೊಡವ.
ತೊಡದಾಳ ಮೈಗೆ ಶ್ರೀಗಂಧ.
ತೊಡದಾಳ ಮೈಗೆ ಶ್ರೀಗಂಧ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
ತುಂಬಿ ಬಂದಿತ್ತು ಆನಂದ !

ಇಳೆಯೆಂಬ ವನದೊಳು, ನಾ ಕಂಡ ಗೋಪುರ !
ವಾಸಂತಿ ಅಲ್ಲಿ ಬನದೂತಿ.
ವಾಸಂತಿ ಅಲ್ಲಿ ಬನದೂತಿ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
ವಾರುತ ನೊಗವ ತೋರುತ.

ಮೈಮರಿಸಿ ಮನಮರಿಸಿ ಬಂದು ಹೋಗಿಹ ಜೆಲುವು,
 ಎಂದು ಕಂಡೀತ ಆ ಸೊಗವು !
 ಎಂದು ಕಂಡೀತ ಆ ಸೊಗವು ಏ ! ಗೆಳತಿ !
 ಕಳೆದಿರುವದೇನ ಆ ಯುಗವು !

ಮನವನಪ್ಪಿದ ಮಾತು ಮುಗಿಲಂಗಳದಿ ಹ್ಯೂತು
 ಹಬ್ಬಿತ್ತ ಅರಳು ಅರಳಾಗಿ.
 ಹಬ್ಬಿತ್ತ ಅರಳು ಅರಳಾಗಿ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
 ಮಿನುಗಿತ್ತ ಮಿಂಚುಕುಡಿಲತೆಯು !

ರವಿಯ ಪ್ರಭೆಯಂತಾಗಿಸಿ ಜಗವನೆಲ್ಲವ ಬೆಳಗಿ,-
 ಮನದ ಮಾತಿಂದು ಮನದೊಳಗ !
 ಮನದ ಮಾತಿಂದು ಮನದೊಳಗ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
 ಹುದುಗಿಹುದು ಮನದ ಗವಿಯೊಳಗ !

ನಸುಕಾಗಿ ನಿಲಿಲ್ಲ ಮಿಂಚಿ ಮೆರೆದಿರಲಿಲ್ಲ.
 ಭೂದೇವಿಯೊಲವ ಬೆರೆತಿಲ್ಲ.
 ಭೂದೇವಿಯೊಲವ ಬೆರೆತಿಲ್ಲ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
 ಮನವೊಂದು ಮಾತ್ರ ಮರೆತಿಲ್ಲ !

ಮುಗಿಲ ತೊಳಗಿರುವಾತ ಮನವ ಬೆಳಗ್ಯಾನೇನ.
 ಕಿಡಿಯಂಥ ಮನದ ಮಾತೊಂದ.
 ಕಿಡಿಯಂಥ ಮನದ ಮಾತೊಂದ ಏ ! ಗೆಳತಿ !
 ಇಡಿದಾಗಸುವನೆ ಸಖಿ ಹೇಳ !

ಭೂಮಿ ತಾಯಿಯ ಹಾಡು

ಹೂವೆಂದು ಹಸರಾದೆ ಹಾವೆಂದು ಬೇಸರಾದೆ;
ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತು ಸಾಕುಬೇಕಾದೆ, ಚಂದ್ರಾ!
ನಾಡೆಂದು ಬೀಡಾದೆ ಕಾಡೆಂದು ಕೇಡಿಗಾದೆ;
ನಯಭಯದ ಹಾಡಾದೆ; ಕೇಳೆನ್ನ ವಾಡು, ಚಂದ್ರಾ!

ಜೆಲುವಿಕೆಗೆ ಪಡಿನೆಳಲು, ಈಗ ಬರಿ ಮಳೆನಿನವಳು
ಅಣುಗರನು ಕಾಣದಲೆ ಅಲೆಯುತಿಹೆ ನಾನು, ಚಂದ್ರಾ!
ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೋರದಿಹ ಮಣಿಕದ ಹೆರಳಿನವಳು
ಪೆರನರಂದದಿ ಅವರನರಿಯದಿರುತಿಹೆನು, ಚಂದ್ರಾ!

ಹೂವಾಲೆಗಳ ಹಿಡಿದು ಹೂವಾಡಗತ್ತಿಯಾಗ
ಅಡುತಿಹ ಕುವರನು ಕೈವಾಡಿ ಕರೆವೆ, ಚಂದ್ರಾ!
ನಕ್ಕು ನಲಿಯುತ ಅವರು ಬಂದು ಕೈನೀಡಲಾಗಿ
ಪಾಯ್! ತಾಯೆ! ಮುಳ್ಳೆಂದು ಹಿಂಜರಿಯುತಿಹರು, ಚಂದ್ರಾ!

ಮುದ್ದರನು ಮುದ್ದಿಸಲು ಬಳಿಗಳೆದು ಬಲು ರಮಿಸಲು
ಸಂಜೆ ಮುಂಜಾವಿನಲಿ ಬಣ್ಣಗಳ ಬರೆವೆ, ಚಂದ್ರಾ!
ಮಾರಕನ ಕಾಂತಿಯಿದು, ಮರುಕ್ಷ್ಮಣದಿ ಜಾರುವದೆನೆ
ಮರೆಯಾಗುವರು. ಮಕ್ಕಳಿದ್ದರೂ ಬಂಜೆ, ಚಂದ್ರಾ!

ನೂರು ವಿಹಗಗಳಾಗಿ ನಾನವರ ಕರೆಯುತಿಹೆನು,
ನದಿ ನದಗಳಾಗಿ ತನುಮನವ ತೋಯಿಸುವೆ, ಚಂದ್ರಾ!
ವಿಧವಿಧದಿ ಲಾಲನೆಯ ಪಾಲನೆಯ ಗೈಯುತಿಹೆನು,
ಬಹು ವಿಧದಿ ತಿಳಿಯದೆಯೆ ಪೀಡಿಸುವರೆನ್ನ, ಚಂದ್ರಾ!

ಅದಕಾಗಿ ಮಕ್ಕಳೆನುವೆನ್ನ ಹಂಬಲವ ತೊರೆದು
ಅಣ್ಣ-ತಂಗಿಯರಾದ ನಿಮಗುಸುರುತಿಹೆನು, ಚಂದ್ರಾ!
ನವ-ಗ್ರಹಂಗಳೆ! ನಿಮ್ಮ ಮಂಡಲದಿ ತಾಣವಿರಲಿ!
ನಿನ್ನ ತಾರೆಯ ಬಳಗಕರುಹಬೇಕಿನ್ನು, ಚಂದ್ರಾ!

ತಾರೆಗಳ ನಾಡು ಪರದೇಶಿಯಾದೆನೆಗೆ ಬೀಡು.
ಅವರ ಶಿಬಿರದಿ ನನ್ನ ದುಃಖಕೆಡೆಯಿರಲಿ, ಚಂದ್ರಾ!
ದುರ್ದೈವಿ ನಾನಳುವೆನೆಂದು ನೀವ್ ಮರುಗಬೇಡಿ!
ಅವರವರ ವಿಧಿಯವರ ಪಾಲಿಗಿಹ ನಿಧಿಯು, ಚಂದ್ರಾ!

ಆದರೂ ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿಯಲಿ ಸವಿಗನಸು ಕಂಡು
ಸಕ್ಕರೆಯ ನಿದ್ರೆಯಿಹ ಕೆವರರನು ನೋಡಿ, ಚಂದ್ರಾ!
ತಳಮಳಿಸುವೆಯೊತ್ತಿ ಮಸ್ತಕವ ಮುತ್ತಿಡುವೆನು
ಮಾತೃವಿರಹದ ಲಿಪಿಯನಳಿಸಲೆಂದಂದು, ಚಂದ್ರಾ!

ಮೊರೆ

ಆನುಗೋಲೆ ಇಲ್ಲದಾ
ಹೆಳವ ಸಾಗಿದಂತೆಯೆ
ಶರಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿಸುಟಿದಾ
ಬಳ್ಳಿ ತೇಲುವಂತೆಯೆ
ಭಾಢು ಗೋಲವಿಲ್ಲದಾ
ಜಗವು ಬದುಕುವಂತೆಯೆ—

ಸಾಗುತಿಹುದು, ತೇಲುತಿಹುದು, ಬದುಕುತಿಹುದು ಜೀವನ;
ಎಂದು ಬರುವಿ ? ಎಂದಿಗಹುದು ನನ್ನ ಬಾಳು ಪಾವನ ?

ಸಪ್ತಂಬರ ೧೯೩೩

ಬಾಳುವೆ

ಮಾನವನ ಬಾಳುವೆಯು ಭೂಮಿವ್ಯೋಮಗಳಳವಿ
ಯಲಿ ಸಿಲ್ಕಿ ತೊನೆದಾಡುತಿಹುದಕಟ ! ನೊಂದು.
ಮುರಿದು ತೂಗಾಡುತಿಹ ಮರದ ಕೊಂಬೆಯ ತೆರದಿ
ನಮನಗೆಯ್ವುದು ಗಾಳಿ ಬರೆ ಕೆಣಕಲೆಂದು.
ನಮಸಿದರೆ ರತಿಯಿಲ್ಲ; ಇಲ್ಲದಿರೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲ.
ನೆಲ ಮುಗಿಲಿನಂತರದಿ ಬಾಗುವದೆ ಕೊನೆಯು !

ಆಸಹಾಯವದು ಮರವು; ನೀರಸವು ನೀಲಿಮವು;
 ನೆಲವದರ ಗಡಿನಾಡು, ನೆಲವೆ ತವರ್ಮನೆಯು !
 ಗುಡುಗಿನಾರ್ಭಟಕಂಜಿ ಸಿಡಿಲುದವಡೆಗೆ ಬೆದರಿ
 ಕಾಳರಾತ್ರಿಯನೆೊಮ್ಮೆ ದಿಟ್ಟಿಸುವದು.
 ಬಗೆಗಾಣದಂತಿರಲು ತರಗೆಲೆಯನುದುರಿಸುತ್ತ
 ತನ್ನ ಗೋರಿಯ ತಾನೆ ರಚಿಸುತ್ತಿಹುದು.

ಮಾನವನ ಬಾಳುವೆಯು ಶ್ವಪದಗಳ ಧ್ವನಿಗಳ್ಳಿ
 ಮಂಜಿನಾಸರೆಯಲ್ಲಿ ಮುದುಡಿಕೊಳುತಿಹುದು.
 ಬುದ್ಧಿಮಂತಿಕೆ ಬಂದು ಯುದ್ಧ ಕಾವ್ವಾನಿಸುತ್ತ
 ಆದರ ತಳಿರಿನ ಜೆಲುವ ಸೂರೆಗೊಳುತಿಹುದು.
 ರವಿಕಿರಣಕಾಂತಿಯನು ತಳೆದ ತಳೆದೊಂಗಲನು
 ತೋರಿ ಬಾಳಲು ಬಾಳೈ ಮುಂಬರಿದು ಬಹುದು.
 ಬುದ್ಧಿಯುರಿಗಣ್ಣಿನಲಿ ಸೌಕುಮಾರ್ಯವು ಕಂದಿ
 ನಿಲಲು, ಬಾಳುವ ಹವಣಿಕೆಯು ವಿಫಲವಹುದು.
 ತನ್ನನರಿಯದ ವಿಶ್ವದಲಿ ನಿಂತು ತಾಳಿದರು
 ಒಳಗೊಳಗೆ ಬುದ್ಧಿಯದು ಕೆಣಕಲೆಸಗಿ
 ಜೀವಿಸದೆ ಹೋಗುವದು ಮಾನವನ ಜೀವಿತವು
 ಮುಕುರವದು ಮುಗಿದಂತೆ ಮಂಜು ಮುಸುಗಿ.

ಎನೊಸಗೆ ! ಕಲ್ಪನೆಯು ಮುಗಿಲುಗಳ ಪರದೆಗಳ
 ದಟ್ಟನೀಲಿಯ ಸ್ವರ್ಗಗಳನು ಶೃಂಗರಿಸಿ
 ಕಕ್ಕುಲಾತಿಯಲವುಗಳರಸಿಯರ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತ
 ಮತ್ತವರ ಮಾನವನ ಸೇವೆಗಿಂದಿರಿಸಿ

ಮೆರೆಯುವದು. ಆದರೀ ಬಾಳುವೆಯು ಮರುಗುವದು-
ಹಿಂಗದಿದರಿಂದೆನ್ನ ಬಡತನವದೆಂದು.

ಚಾರುತರ ಭಾವನೆಗಳಿಂದೇನು ? ನನ್ನೆದೆಯು
ಬರಿದಾಗಿ ನಿಂತಿಹುದು. ತುಂಬದಿರದಿಂತು :
ನೂರು ಸ್ವರ್ಲೋಕಗಳ ಮನದಿ ಕಟ್ಟಿದರೇನು
-ನನಗೊಂದು ತೋರಣವ ಕಟ್ಟಿದಿರಲು ?
ಬಲಿಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ ಕಥೆಯ ಹೇಳಿದರೇನು,-
-ಒಂದು ಜಗುಲಿಯ ತಾವು ಮೆಟ್ಟಿದಿರಲು ?

ಅಕಟಕಟ ! ಮಾನವನ ಬಾಳುವೆಯು ಗುರಿಯೊಂದು,
ಬೇರೊಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತ ನಿಂತಿಹುದು ವಿಧಿಯು.
ಮನುಜನಾತ್ಮವ ಕಲ್ಪಿಸಿರುವ ಬಗೆಯನು ಮರೆತು
ಹಗೆಯಾಗಿರುವ ಬಾಳ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಿದಿಯು.
ಇದ ಕಂಡು ಜಗವೆಲ್ಲ ಖತಿಗೊಂಡು ಮರುಗುತ್ತಿದೆ :
ಬಿದಿಯ ತಪ್ಪಿಗೆ ನಾವು ಹೊಣೆಗಾರರೇಕೆ ?
ವ್ಯಥೆಗೊಂಡು ಕವಿವೃಂದ ತಿರುತಿರುಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದೆ :
ಕಮಲನಾಭನೆ ! ಕಮಲ ದೂರವೇಮಗೇಕೆ ?
ಸಹಿಸುವರು, ಬ್ರಹ್ಮನನು ಕೇಳ್ವ ದನಿಯಿಲ್ಲದಲೆ,
ಸಹಿಸುವೆನು ನಾನವರ ಕ್ರಮವ ತೀಡಿ.
ಹಾಡುವರು ನಿರ್ಭೇದ್ಯ ಸಂಯಮನವಿಲ್ಲದಲೆ,
ಹಾಡುವೆನು ನಾನು ಸಹ, ಸಮಯ ನೋಡಿ.

ಅಗಸ್ಯ ೧೯೨೩

ಬೇಟೆ

ಇದು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಅನ್ನ;
ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬನ್ನ :
ಇಳಿಯ ಬಾಳ್ವಿಕೆಗೆ ನುಡಿಯಿದುವೆ ಕಂಬ.
ಇದು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಬೇಟೆ;
ಇನ್ನೊಬ್ಬನಿಗೆ ಬೇಟೆ :
ಶುದ್ಧ ಗಾವಲಿನಿದನು ' ಸುಳ್ಳು ' ಎಂಬ.

ಸಾರಂಗಕಿಹ ಕೋಡುಗಳನು ಗೂಡಿನಲಿರಿಸಿ
ಅದರ ಕೃಷ್ಣಾಜಿನವ ಕೃಷ್ಣನೆದುರೆಸೆದು
ಅದರ ಮಾಂಸದಿ ತನ್ನ ಆಯುಸ್ಸಾಯುವನಿರಿಸಿ
ಬೇಡ ಬಾಳುವ, ನೆಲಕೆ ರಕ್ತವನು ಬಸಿದು.

ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲಿರಲು ಹಕ್ಕಿಗಳ ಕೂಗಾಟ
ಹದ್ದಿನಂದದಿ ಮೋಜುಗಾರ ಬಂದು
ಮದ್ದು ಗುಂಡನು ಹಾರಿಸುತ್ತ ಕೆಲವನು ಕೊಂದು
ಮರಳುವನು ಆಟವನು ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡು.

ಇಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನು ಬಡವ;
ಅವನ ಹೆಗಲಿ ಹೆಳವ—
ಶ್ರೀಮಂತ - ಅವನಡಿಯು ತನ್ನದೆಸುವ.
ಇವನೊಬ್ಬ ಧನವಂತ:
ಕಳ್ಳನವ ಬಲವಂತ
ಕೊಳುವನೆಲ್ಲವ ನುಚ್ಚು ನುರಿಯಿರಿಸಿ ತನುವ.

ಇಲೊಂದು ಅಸಮವಾಗಿರುವಂಥ ದಾಂಪತ್ಯ ?
 ಸತಿಯ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಯತಿಯೊಬ್ಬ ಮನಸುಗೊಟ್ಟು-
 ನಾಲ್ಕು ದಿನವಿರಲಿಲ್ಲ ನಲುಮೆ : ಆಯಿತು ಹತ್ಯೆ !
 ಸತಿಯ ದೇಹವ, ಸತಿಯಪದವನವ ಸುಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟ !

ಮಕ್ಕಳೊಂದಿಗಳ ಮನೆಯೆದುರಿದ್ದ ಳಾಕೆ ಬಂಜೆ
 ಬಳಲುತಿದ್ದಳು ಮನೆಯ ಮಗ್ಗಲಿನ ಮಗುವ ನೋಡಿ.
 ಕರೆದಿತ್ತು ವಿಷದುಣಿಸ, ಕೊಂದಳದನೊಂದು ಸಂಜೆ :
 ತನ್ನ ಬಸಿರಂಥ ಶೂನ್ಯದಲಿ ತಾಯ್ನುರುಳ ದೂಡಿ.

ಬೇಡವಿಂಥ ಬೇಟೆ, ಪ್ರಭೋ !
 ನಿನ್ನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ. ಇಗೊ !
 ಹಬ್ಬದಿರಲಿ ಇಂಥ ಕಾಡು ಜೀವವೆಂದಿಗು.
 ಯಾವನೊಬ್ಬ ಚೂರಿ ಹಾಕಿ
 ಅಂತೆ ಮಸಣದಲ್ಲಿ ನೂಕಿ
 ಗೋಳಿಡಿಸುವ ಗತಿಯು ಬಾರದಿರಲಿ ಹಂದಿಗು !

ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದಲ್ಲಿಂಥ ಬೇಟೆಯಿರಲೊಂದು ಕ್ರಮವು
 ಆದರೀ ಪರಾಕ್ರಮದ ತಾಳುವೆದೆಗಾರಿಕೆಯನು
 ನೀಡಯ್ಯ ! ಸಹನೆಯಿರದಿರಲೆಮಗೆ ಬರಿಯ ಭ್ರಮವು.
 ವೂರೈಸು ಕೊರತೆಯನು, ಕರುಣಿಸೀ ಕೋರಿಕೆಯನು !

ಜ್ಞಾನದಂಕುರವಿಂತೆ ಅನ್ಯಾಯಕುಂಡದಲ್ಲಿ
 ತಳಿರ್ತು ನಿಲ್ಲುವದೆನಲು ಆ ತಳಿರ ಸಿಲುಕಿಕೆಯನು
 ತೋರಯ್ಯ ! ಅಡಿಯಿಡುತ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡಕೆಂಡದಲ್ಲಿ
 ಪಡೆಯುವೆವು ನೀ ವಚನವಿತ್ತಿರುವ ಚೆಲುಕಿಕೆಯನು !

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು

ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು, ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣು-
ಕಾಣವೇನು ನಿನ್ನ ಕಣ್ಣು ?
ಗೂಡುಗೊಳಿಸಿ ಪಾರಿವಾಳ-
ದಂತೆ ಬಾಳಿನಂತರಾಳ-
ದಲ್ಲಿ ಗಂಡು ಹೆಣ್ಣುನಿರಿಸಿ
ದೇವನಾಟ ಬೇಟೆ ನೆರೆಸಿ
ನಿಂತನು ಸವಿಕೂಟ ಬೆರೆಸಿ.
ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು
ಒಂದಕೊಂದು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು
ಮುಂದುವರಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನು
ಸೇರುತಿಹವು ತಮವನು.

ಕಟ್ಟಡವಿಯ ನಟ್ಟನಡುವೆ
 ಬಿಟ್ಟ ಬಯಲು ಬೀಡಿನಲ್ಲಿ,
 ಪಟ್ಟಣಗಳ ಅಟ್ಟಗಳಾ
 ತುತ್ತತುದಿಯ ಮಾಡದಲ್ಲಿ
 ರುದ್ರಭದ್ರನಾದ ಆ ಸ-
 ಮುದ್ರರಾಜನಂಗೈಯ್ಯಲಿ
 ಗಾಳದೇರಿನೊಳಮೆಯ್ಯಲಿ
 ತುಸು ಸುಯ್ಯಲಿ ! ಬಿಸುಸುಯ್ಯಲಿ !
 ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೆಣ್ಣು -ಗಂಡು
 ಒಂದಕೊಂದು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು
 ಮುಂದುವರಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನು
 ಸೇರುತಿಹವು ತಮವನು !

ಹಸಿವೆ ಶೂಲ, ದಾಹ ಮೂಲ :
 ಶೂನ್ಯವಿಡಿಯ ಭೂಮಿಗೋಲ !
 ಬಲ್ಲರಾರು ಬಾಳ ಗೋಳ ?
 ಗದೆಯನೆತ್ತಿ ಮಹಾಕಾಳ
 ಅತ್ತ ಇತ್ತ ಎತ್ತು ನಿಂತು
 ಕೆಡಹುತ್ತಿರಲು ಇತ್ತ ಬಂತು
 ಒಂದು ವೋಡಿ, ಜೋಡಿಯಿಂತು !
 ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೆಣ್ಣು -ಗಂಡು
 ಒಂದಕೊಂದು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು
 ಮುಂದುವರಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನು
 ಸೇರುತಿಹವು ತಮವನು !

ಪಯಣ

ಹೊರಳಾಟ. ನರಳಾಟ.
ಇದು ಪ್ರೀತಿಯೆ ? ಮಸಣದಾಟ.
ಮಲಗಿರುವುದು ಮೃತ್ಯುಶಯ್ಯೆ.
ಸವೆಯುತಿಹುದು ಮೃತ್ನು. ಮೆಯ್ಯೆ ?
ಮರಣಕ್ಕೆದು ಅಸುಗಳೊಯ್ದು
ಧೂಪವಿಟ್ಟು ನಮನಗೈದು
ಬಂದಂತೆ ಅಪ್ಪುಗೈದು
ಹಗಲಿರುಳೂ ಹೆಣ್ಣು-ಗಂಡು
ಒಂದಕೊಂದು ಭ್ರಾಂತಿಗೊಂಡು
ಮುಂದುವರಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮವನು
ಸೇರುತಿಹವು ತಮವನು.

ಮೇ ೧೯೩೫

ದಾರಿಕಾರಾ !

ನನ್ನ ಮನದಿನಿಳಿನಲಿ ನಿಲ್ಲುತರಚಣವೆ
ಮೋದಿಸುತ ಬಂದು ದಣುವಾರಿದೊಡೆ ತಿಳಿದೆದ್ದು
ಹೋದನೆನುವನಿತರೊಳು ಹೋದನೆಂಬಂತಾಗಿ ತೆರಳುವರೆ ದಾರಿಕಾರಾ !

ನಿನ್ನ ನೆನಪಿರಲೆಂದು ತಂದ ಕುಸುಮವನೊಂದು
ನನ್ನ ಮನವೆಂಬ ಚೆನ್ನೆಗೆ ಮುಡಿಸಿ ಸಂತಸದಿ :
“ ನನ್ನಿ ! ನೆನೆ ! ನೆನಸು ನನಸಿನ ದಾರಿ ”ಯೆಂದಂದು ತೆರಳುವರೆ ದಾರಿಕಾರಾ.

ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲಿಂದು ನೀನು ನಲಿದಾಡುತಿಹೆ ?
ಯಾವ ಲೋಕದಲಿಂದು ಮನೆಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವೆ ?
ಯಾವ ಹೊಸ ಹೊಸ ತರದ ಚಿಲ್ವಿಕೆಯ ಬೀರುತ್ತ ಬರುವಿಯೆಲೆ ದಾರಿಕಾರಾ.

ನನ್ನ ನಿನ್ನಯ ನನ್ನಿಗಳ ಕೂಟವಿಲ್ಲವೇ ?
ನಿನ್ನ ರೂಪವು ನನಗೆ ಬರಿ ಮಿಂಚು ಹೊಳಪಿಹುದೆ ?
ನನ್ನ ಬೀವವು ನಿನಗೆ ಸೇರದಂತಹ ಮನೆಯೆ ? ಹೇಳೆನಗೆ ದಾರಿಕಾರಾ !

ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯೨೭

ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?

ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸ್ವರದ ಹಕ್ಕಿ !
ನಿನ್ನ ದನಿಯೆ ಕೇಳಿದಾಗಿ
ವಾನಗೊಂಡು ಮರಗುತಿಹೆನು.
ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?
ಸಲ್ಲಲಿತ ಸ್ವರದ ಹಕ್ಕಿ !

ಏಹಂಗವುಗಳುಲಿವುದನ್ನು
ಹೃದಯಂಗಮವಾಗಿ ಕೇಳಿ
ಎದೆಯ ಹಸಿವು ಹಿಂಗದಿರಲು
ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು
“ ಹಕ್ಕಿ ! ಹಕ್ಕಿ ! ಚೆಲುವ ಹಕ್ಕಿ !
ನಿನ್ನ ಬರವ ನೋಡುತ್ತಿರುವೆ. ”

ಎಂದು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕರೆದೆ.
 ನಿನ್ನ ಸುಳಿವೆ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ !
 ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಸ್ವರದ ಹಕ್ಕಿ !

ಚೆಲುವೆ ನಮಗೆ ತಾಯಿತಂದೆ :

ನವಿಲನಾಟ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿ
 ನೆನಸಿ ನೆನಸಿ ತೂಣಗೊಂಡೆ
 ಎನಿತೊ ಅದರ ಸೊಗವದೆಂದು !
 ಕೋಕಿಲೆಯನುರಾಗವೆಲ್ಲ
 ಸೊಂಪುವಡೆದು ಸೇರುತಿರಲು
 ಹೃದಯವನ್ನು, ಹಾಡು ಹಾಡಿ
 ಅದರ ಸಿರಿಯ ನುತಿಸಿ ನಲಿದೆ.
 ಇವುಗಳನುಪಮೇಯವಾದ
 ಸೊಬಗನೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ಗುರುತು
 ಮರೆಯಲೆಂದು ಕೊಟ್ಟಿಯೇಸು
 ನನ್ನ ಮುದ್ದು ಕೋಕಿಲ ?
 ಬೃಣ್ಮನೆಗೆ ಬಾರದಿರುವ
 ಕಣ್ಣು ಕಾಣದಂಥ ನಿನ್ನ
 ಸೌಂದರ್ಯದಾಳವೆಲ್ಲ
 ಎಲ್ಲ ಮೇಲೈಗಿಂತ ಮಿಗಿಲು !
 ಭಾಗ್ಯ, ಭೋಗ್ಯ-ಎಲ್ಲವಿರಲಿ !
 ನಿನ್ನ ಆಯುರಾಸರೋಗ್ಯ-
 ವೆನ್ನ ಮನಸು, ಎನ್ನ ಕನಸು,-

ಎನ್ನ ಜೀವಜೀವವೆ !
 ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಸ್ವರದ ಹಕ್ಕಿ !

ಸುಗ್ಗಿಯಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮುದ್ದು
 ಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತು ಮದ್ದನೆಲ್ಲ
 ಸವಿದು, ನಿರ್ಜರ ತೆರದಿ
 ವೀರ್ಯವಂತನಾಗಿ ಬೆಳೆದೆ.
 ನಿನ್ನ ಕಂಡು ಎಹರಿಸಿರುವ
 ಯಾಮಗಳನು ಎಣಿಸಲಿಂದು
 ಎಣಿಯೆ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಸೊಬಗು
 ಅಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ನಿಂತು
 ನಕ್ಕು ನಲಿದು ಮೆರೆಯುತ್ತಿಹುದು.
 ನೀನು ಪ್ರೇರಿಸಿರುವ ಪ್ರೇಮ
 ವ್ಯೋಮಪರ್ಯಂತವಾಗಿ
 ಬಳ್ಳಿವಳ್ಳಿಯಾಗಿ ಹಬ್ಬಿ
 ಮತ್ತೆ ಮುಗಿಲಗಂಗೆಯಂತೆ
 ಶೋಭಿಸುವುದು. ರತ್ನ ಪಕ್ಷಿ !
 ಇಂದು ನಿನ್ನ ನಗಲಿ ನನ್ನ
 ಬಾಳ್ಮೆಯೆಲ್ಲ ಬಟ್ಟೆ ಬಯಲು !
 ಎಲ್ಲ, ಎಲ್ಲವಿರುವದಿಂದು,-
 ನಿನ್ನ ಸೊಂಟೊಂದೆ ಇಲ್ಲ !
 ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಸ್ವರದ ಹಕ್ಕಿ !

ಮೊಲ್ಲೆ ಮೊಗ್ಗಿಗಳನು ಹಾಸಿ,
 ಸೂರ್ಯ ಪಾರಿಜಾತವನ್ನು
 ನೋಡಿ, ಸುಂದರಿಯ ಹೂವ
 ತಳೆದು ಸುಖದಲಿರುವ ನನಗೆ
 ನಿನ್ನ ದನಿಯು ಕೇಳದಾಗೆ
 ಮಬ್ಬುಗತ್ತಲಾಗಿ ಹೋಗಿ
 ಇಹದ ಸೌಂದರ್ಯದಲ್ಲಿ
 ಬರಲುತಿಹೆನು. ಮನದ ಹಕ್ಕಿ !
 ನಿನ್ನ ರಾಸಗಾನುರಾಗ-
 ದಿಂಪನಾಲಿಸುವದೆ ಯೋಗ !
 ಕೋಕಿಲೆಗಳ ಗಾನ ಬೇಡ !
 ಬೇಡ ಸೋಗೆನಿಲ ಕುಣಿತ !
 ಮರ್ತ್ಯವಾದ ಸೊಬಗಿಗಲ್ಲಿ
 ಆರ್ತನಾಗಿ ನಾನು ಇರಲಿ ?
 ಅಮರವಾದ ನಿನ್ನ ಗಾನ
 ನೋವಿನೆದೆಯ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ
 ಕುದಿಯುತಿರುವ ಎರಕದಂತೆ
 ಸೂಸಿ, ಸೂಸಿ ಬಂದರೂ-
 ಅವ್ಯತನಿರುವೆನದನು ಸವಿದು !
 ಅಮರನದರಲಂಪು ತಳೆದು !
 ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ? ಎಲ್ಲಿ ಹೋದೆ ?
 ಸಲ್ಲಲಿತ ಸ್ವರದ ಹಕ್ಕಿ !

ಅಕ್ಕೋಬರ ೧೯ :

ವ್ಯಥೆ

ಗಿನ್ನೆಂದು ತಲೆಯು ತಿರುಗಿ
ಚೇತನಾರಹಿತವಾದ
ಗುರು ಹಿಮಾಲಯವನು ಸುತ್ತಿ
ಎರಿ ಹೋಗಿ ಶಿವನ ಕೈ-
ಲಾಸದೊಳಗೆ ಇಣಕಿ ನೋಡೆ,-
ಅಲ್ಲಿ ಏನು ? ಬಿಳಿಯ ಛಾಯೆ !
ಇಲ್ಲ ದಯೆಯು ! ಇಲ್ಲ ಮಾಯೆ !
ಏತಕೆಂದು ಕೇಳ್ವರಿಲ್ಲ.
ಬಂದೆಯೆಂದು ಕರೆವರಿಲ್ಲ.
ತಿರುಗಿ ಬಂದೆ; ಮನದಿ ನೊಂದೆ.
ಬೇಸರಾಯಿತೈ !

ಸೂಚಿಯಂತೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ
ಮೊನೆಯ ಕೊನೆಯ ಜೀವವೊಂದು
ತನಗೆ ತಾನು ಹಚ್ಚಿ ಯನ್ನು
ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಹಚ್ಚಿ ಗಾಗಿ
ಕಿರಚಿಕೊಂಡ ಗೋಳಿನಲ್ಲಿ
ಮಾತ್ರ ತುಸುವೆ ಜೀವವಿಹುದು.
ಧರಣಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕಬಹುದೆ
ಜೀವ ಕೇಳ್ವ ಪ್ರೀತಿ, ಕರುಣೆ ?
ಅದರ ನೋವನುಳಿದುದೆಲ್ಲ
ಜೀವರಹಿತವೈ !

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೩೦

ರುದ್ರ-ಸೌಂದರ್ಯ

ಬಾಳಡಾಳವನೆಲ್ಲ ತಳೆದು ಮಸಗುತ ಬರುವಿ : ಓ ರುದ್ರಸೌಂದರ್ಯವೇ !
ಇಳೆಯೊಳಗೆ ಕಳವಳಿಸಿ ಕುದಿದು ಬೇಗುದಿಗೊಳುವ ನನ್ನ ಜೀವದ ಧೈರ್ಯವೆ!
ಯಾವ ರಂಭಿಯ ಬೆಳಕನಳವಡಿಸಿ ಪರಿವಿಡಿದು ನೀನಿಂತು ಬಂದು ನಿಂದೆ ?
ಯಾವ ರುದ್ರನ ಭೀಷಣತೆಯ ಭೂಷಣವನ್ನು ಕಣ್ವೈಕಕಿನಲ್ಲಿ ತಂದೆ ?

ಕಿರುತನದ ಕಿರುಬಗೆಯು ಕಾತರಿಸುತ್ತಿರಲೆದೆಯ ಸೊದೆಯಾಗಿ ಬಂದ ನಲ್ಲೆ!
 ನಿನ್ನ ಮುಗಿಗಳ್ಗೆ ಗೆಯಲ್ಲಿ ನನ್ನೆದೆಯ ಹೂಗೊಳವು ಕಾಂತಿಯನು ಸವಿಯಲಿಲ್ಲೆ?
 ಮುಗುದನಿದ್ದರು ನನ್ನ ಭಾವನೆಯ ಕುಸುಮಗಳ ಮುದ್ದಿಟ್ಟಿ
 ಮೂಸಿ ಮೂಸಿ,
 ಸುವ್ಯಗೈಯ್ಯುತಲಿದ್ದೆನಾಗ ನಿನ್ನನು ಮನದ ಕುಂಚಗಳ ಬೀಸಿ ಬೀಸಿ!

ಇಂದು ಮರೆಯಾಗಿಹುದು ಕೋಕಿಲಗಳಿನಿದನಿಯು, ಅಂದಿನಂದವನು
 ಕಾಣೆ.
 ಬಾಳಬಯಲಿನ ಕುಣಿತ ಶಬ್ದಮಯವಾಗಿಹುದು ನುಡಿಯುತ್ತಿರೆ ರುದ್ರವೀಣೆ.
 ಮೇಲಾಳ್ಗಳಿಂದಾಚೆ ಬಿಲ್ಲಣಿಯ ಹಿಂದಾಚೆ ಕೊಳಗುಳದಿ ತೋರುತಿಹುದು
 ಅತ್ತಿಕಾರ್ತಿಯೆ! ನಿನ್ನ ರೂಪ;-ತಲ್ಲಣಗೊಂಡ ಜೀವವನು ಸಾರುತಿಹುದು!

ಕಾರ್ವೋಡದೆಳೆಮಿಂಚು, ನೆಲಕಿಳಿದ ಮುಗಿಲಂಚು,-ನಿನ್ನ ರೂವಿದರ ತೆರದಿ
 ಸುಳಿಯುತ್ತಿದೆ, ಇಳಿಯುತ್ತಿದೆ, ಎಳೆಯುತ್ತಿದೆ ನಾನಿಂತು ನೋಡುತ್ತಿರಲೀ
 ಸಮರದಿ.

ಅದಕೆಂದೆ ತಿಳಿದಿಹೆನು ರುದ್ರನೃತ್ಯವ ನೆಸಗಿದಾಮೇಲೆ ನಿನ್ನ ಕೂರ್ಪು;
 ರುದ್ರಸೌಂದರ್ಯವೇ ! ಸಿಜವೇನು ಹೇಳುವೆಯು ? ನೀ ಮೊದಲು
 ಕೇಳ್ವುದಾರ್ಪು ?
 ಜನವರಿ ೧೯೩೨

ವ್ರಾರ್ಥನೆ

ಸಾಕ್ಷಿಯಿಹುದೀ ನಭವು, ಈ ಪೃಥಿವಿ, ಈ ವಾಯು,
ಸಾಕ್ಷಿಯಿಹುದೀ ಜೀವಿತವು ತಾನು ಮುಗಿವನಕ !
ಒಲ್ಲದಾಸೆಗಳೆಯ್ದಿ ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುತ್ತ ಮನವ
ಗೆಲ್ಲುತಿಹವೆನ್ನ ಹಿರಿಯಾಸೆಗಳ ಸಾರಭವ !
ಸಾಕಿಸಲುಹಿದ ಒಲವೆ ! ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿಹ ಒಲವೆ !
ನಾಳನಾಳದಿ ಕುಣಿದು ಕುಣಿವ ಒಲವೆ !
ನಿನ್ನಾಳದರಿವಿಲ್ಲ; ನನ್ನಾಳವನು ತಿಳಿದು
ನಲುಮೆಯನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತ ಸಲಹು, ಒಲವೆ !

ನೇಹಿಗರು ನಲುಮೆಯೆದೆ ಬರಿದಾಯಿತೆನುತಿಹರು
 ಹೆಚ್ಚಳದ ಹಿರಿಗೆಯ್ತು ವಿಲ್ಲವೆನುತಿಹುದಿಳಿಯು.
 ಇಳೆಯಣುಗನಂತೆ ಉದಯಾಸ್ತದಲಿ ಹೋರುತಿರೆ
 ಅಲ್ಲವಿದು ದುಡಿಮೆಯಂದಲ್ಲಗಳೆವರು ಜನರು.
 ಸಾಕಿಸಲಹಿದ ಒಲವೆ ! ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿಹ ಒಲವೆ !
 ನಾಳನಾಳದಿ ಕುಣಿದು ಕುಣಿವ ಒಲವೆ !
 ನಿನ್ನಾಳದರಿವಿಲ್ಲ; ನನ್ನಾಳವನು ತಿಳಿದು
 ನಲುಮೆಯನು ಸಲ್ಲಿಸುತ ಸಲಹು ಒಲವೆ !

ನಿನ್ನ ವಿಹಗಗಳೊಡನೆ ನಲಿದಿಹೆನು; ನಿನಗಿರುವ
 ಸಿರಿವಣ್ಣದೈಸಿರಿಯ ನೆರೆ ನೋಡಿ ತಣಿದಿಹೆನು;
 ನಿನ್ನ ನಕ್ಷತ್ರಗಳ ನೋಡಿ ಹಾತೊರೆದಿಹೆನು.
 ನೋಟಗಳೆವನಿತ್ತೆಲ್ಲ ನಿನ್ನ ನೋಸರಿಸಿಹವು.
 ಸಾಕಿಸಲಹಿದ ಒಲವೆ ! ಮೂರ್ತಿಗೊಂಡಿಹ ಒಲವೆ !
 ನಾಳನಾಳದಿ ಕುಣಿದು ಕುಣಿವ ಒಲವೆ !
 ನಿನ್ನಾಳದರಿವಿಲ್ಲ; ನನ್ನಾಳವನು ತಿಳಿದು
 ನಲುಮೆಯನು ಸಲ್ಲಿಸುತ ಸಲಹು ! ಒಲವೆ !

ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೯೩೩

ಪಯಣ

ಹನಿಮಂಜು, ಹನಿಮಂಜು, ಉದುರುತಿಹ ಮಂಜು !
ಹೊತ್ತಿಲ್ಲ, ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ, ಸುರಿಯುತಿಹ ಮಂಜು !
ಕಣ್ಣೀರು ಬಂದಂತೆ,
ಮಳೆಹನಿಯು ಬುದ್ದಂತೆ,
ಕಣ್ಮನವ ತೋಯಿಸುವ ನೋಯಿಸುವ ಮಂಜು !

ಹೊಂಬೆಳಕು ಹೊಂಬೆಳಕು ಹರಿಯುತಿಹ ಬೆಳಕು !
ಮಂಜಿನಾಚೆಗೆ ನಿಂತು ನಗುತಲಿಹ ಬೆಳಕು !
ಕಾಂತಿಜಲ ಮಿಳಿವಂತೆ,
ರತ್ನಪ್ರಭೆ ನಿಂದಂತೆ,
ಆಡಿಸುವ ಓಡಿಸುವ ಹಾಡಿಸುವ ಬೆಳಕು !

ಸಾಲಾಗಿ ಬೀದಿಯಲಿ ನಡೆವ ಪಯಣಿಗರು
ಸಾಲು ದೀವಟಿಗೆಗಳ ಹಿಡಿದ ಕನಸಿಗರು !
ಸುಯುಕ್ತ ನಂದುತಿರೆ,
ಮಂಜಿನಲಿ ಪಂಜುಗಳು
ಅರ್ಥನಯನವ ಮುಚ್ಚಿ ನಡೆವ ದಾರಿಗರು !

ಸಾಗಿಹರು ಮಂಜಿನಲಿ ದೃಶ್ಯ ಬೆರೆತಿರಲು
ಸಾಗಿಹರು ಕನಸಿನಲಿ ಏಶ್ವ ನೆರೆತಿರಲು !
ಮಂಜು ಹಿಡಿಯಲು ಎಂದೊ ?
ಬೆಳಕು ಕಾಣಲು ಎಂದೊ ?
ಬಲ್ಲರಾರವರಿಂತು ಮುಂದೆ ನಡೆದಿರಲು ?

ಮೇ ೧೯೩೧

ಪಯಣಿಗ

ಅರಸುಗುರಿಯನರಸಲೆಂದು ಪಯಣವನ್ನು ಬಿಳಿಸಿದೆ.
ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಾಕಡೊಂದು ಕುರುಹು ಕಾಣಲೆಳೆಸಿದೆ.
ಸೌಂದರ್ಯದಾದ್ಯ ಹೃದಯವನ್ನು ಕಂಡೆ ಗೆಳೆಯರೆ !
ಬಿಳಕ ಬಿಳಿಯನೊಮ್ಮೆ ಕಾಂಬರದನು ಮತ್ತೆ ಬಿಳಿಯರೆ !

ದಾರಿ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಿಡುಕಲಿಲ್ಲ ಮನವದು.
ಸುಖವ ತೊರೆಯಲಾರನೆಂದು ದಣಿಯಲಿಲ್ಲ ತನುವದು.
ನಡೆವ ದಾರಿ ದೇವನಿಂದ ಪಡೆದ ದಾರಿಯೆಂದಿಹೆ !
ಆದರೆನಗೆ ನಡೆಯ ಬೆಡಗೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನೊಂದಿಹೆ !

ಜೀವದಳುವ ಕಳೆಯಲೆಂದು ಆಸೆಯೊಂದು ನೆಲೆಸಿತು.
ಅದರ ಕೊರಗು ಸವೆಯಲಿಲ್ಲ; ಆಸೆಯೊಂದು ಫಲಿಸಿತು !
ಮನಕೆ ಬಂದ ಸತಿಯು ಬಂದು ಬಾಳ ಬೆಳಕನಿತ್ತಳು.
ನನ್ನ ಮನದ ನೋವ ತನ್ನ ಮನದಿ ತಳೆದು ಅತ್ತಳು !

ಜೀವದೆಳೆಯ ಬಳ್ಳಿಗಿರುವ ಕುತ್ತನಾರು ಕಾಂಬರೊ ?
ಏಸು ನೀರನೆರೆದರದಕು ಕಂದಲೇನದೆಂಬರೊ ?
ನಲುಮೆಕಾರರುಲಿದರಲ್ಲ ಕೊನರುವಂಥ ಮಾತದು !
ಜೀವ-ದೇವರುಭಯ ರಾಗವಾಗಲೊಡನೆ ಹೂತುದು.

ನವೆಂಬರ ೧೯೩೨

‘ ಬಾಳು ’

ಬಂತು; ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು
ತಿಳಿಯದಾದೆನು !
ಯಾಕೆ ಬಂತು, ಏನು ಬಂತು
ಅರಿಯದಾದೆನು !

ಬೆಳ್ಳಿಯಂಥ ನಸುಕು ಬಂದು
ಕಣ್ಣು ತೆರೆಸಿತು.
ಪೂರ್ವ ದೇಶಕಾಲದರಿವ-
ನೆಲ್ಲ ಮರೆಸಿತು !

ಪಯಣ

ನಗಿಸಿ ಅಳಿಸಿ ಸಾವ ನೋವ
ನೆನಪು ತಂದಿತು.
ಚಿಂತಿಸುವನಿತರೊಳೆ ಹರೆಯ
ಒನವು ಬಂದಿತು.

ಗಾನಲೀಲೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸು
ಲೀನವಾಯಿತು.
ಸುಖವ ಬೇಡಿಬೇಡಿ ವಾಣಿ
ದೀನವಾಯಿತು.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಲೆಂದು ನಿಶೆಯು
ಒಮ್ಮೆ ಬರುವದು !
ಬರುವ ತನಕ ಕನಸಿನಂತೆ
ಬಾಳೆ ಇರುವದು !

ಏನು ಬಂತು; ಏಕೆ ಬಂತು,-
ಇದನು ಅರಿಯೆನು !
ಇದ್ದು ಹೋದ ಚಂದವನ್ನು
ಮಾತ್ರ ಮರೆಯೆನು !

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೩೦

ಹುಟ್ಟಿದೂರು

ಶ್ರಾವಣೂರಿನ ಸೀಮೆ ಚೆಲುವಿಕೆಯ ಘನಸೀಮೆ;
ಆಲ್ಲರುವ ಬೈಗು - ಬೆಳಗುಗಳ ನೋಡಿ
ಕಣ್ಣು ತೆರೆದಿಹ ಜೀವ ತನ್ನ ಲುದಿಸಿದ ನೋವ
ಮರೆತಿಹುದು ವರಗೀತೆಗಳನು ಹಾಡಿ.

೧

ಸುತ್ತಲೆಲ್ಲ ನೋಡು ಕೆಳದಿ !
ಮಾವು ತೋರ್ಪುದೆಡದಿ ಬಲದಿ !
ಅಡಿಯೊಳಿರುವ ಫಲಗಳೊಡನೆ
ಹಲಸು ರಾಜಿಸುವದು ಲಲನೆ !
ನೂರು ತೋಟಗಳಲಿ ನಿಂತು
ಜೆಲುವು ನಗುತಲಿರುವುದೆಂತು !

ಬಳ್ಳಿ - ಬಳ್ಳಿ - ಬಳ್ಳಿವರಿದು
ನಾಲ್ಕು ದಿಶೆಗೆ ಚೆಲ್ಲವರಿದು
ಹಚ್ಚಹಸಿರು ತನ್ನ ಹೆಸರು
ಬಾಳಲೆಂದು ಇಂಥ ಕುಸುರಿ-
ನಾಟವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುಹುದು,
ಇಳಿಯ ಕಳೆಯ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಹುದು !

ಇಲ್ಲಿ ಸುಗ್ಗಿ ನುಗ್ಗಿ ಬಂದು
 ತುಂಬಿ ತುಳುಕಿ ನಾಚಿ ನಿಂದು
 ಮುಚ್ಚಿ ನಿಲ್ವುದರಿಯದಾಗೆ
 ನಾಣದೆಲ್ಲ ತೊಲಗಿ ಹೋಗಿ
 ಎಲೆವನೆಗಳನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿ
 ಎಹಂಗಮಗಳೆದೆಯ ತಟ್ಟಿ,
 ಸಖಿಯರೆಲ್ಲ ಲತೆಯ ವ್ಯೂಹ-
 ವಾಗೆ, ತಾನು ಲತೆಯ ರೂಹ
 ತಳೆದು ಬಂದು ನಿಂತಿತ್ತಿಲ್ಲ,
 ಎಳೆಗೈಗಾರ್ತಿಯಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ !

ಹಗಲ ಹಸಿರುಪಂಜಿನಂತೆ
 ತೆಂಗು ನೀಳವಾಗಿ ನಿಂತು
 ಹಸಿರು ಮಿಡಿಯಸುರಿಸುತ್ತಿಹುದು
 ಕೌಂಗು ನಲಿದು ನೋಡುತ್ತಿಹುದು.
 ಪಚ್ಚ ವರುಣದಡಿಕೆಬೆಟ್ಟ,
 ಸುತ್ತ ನೀಲವಾದ ಬೆಟ್ಟ !
 ನಡುವೆ ನೀರಿನಾಳವನ್ನು
 ನೋಡು,- ತೆರೆಯು ಮೊರೆವುದನ್ನು !

ಅಲ್ಲದಿಲ್ಲಿ ಬಾಳೆಗೊನೆಯು
 ಸ್ವಾದಮೋದಕಿರುವ ಸೊನೆಯು !
 ಮಲ್ಲಿಗೆಗಳ ಸೊಂಪು, ಮನಕೆ
 ಬಂದ ಬಕುಲದೊನವು, ವನಕೆ

ವಿಮಲವಾಗಿ ನಿಂತ ಜಾಜಿ,
 ಸಾರಿಜಾತಕಿರುವ ಓಜಿ !
 ತುಂಬಿತಿವುಗಳಿಂದ ತೋಟ,
 ಮೇಲೆ ತಂಪಿನೆಲರ ತೀಟ !
 ಸತ್ತು ಹೋಯಿತೇನು ಸ್ವರ್ಗ ?
 ಇಲ್ಲೆ ಇಹುದು ಅದರ ದುರ್ಗ !

೨.

ಆದರಿಂದು ಹುಟ್ಟಿದೂರ-
 ನಿಂತು ತ್ಯಜಿಸಿ ಬಿಡುವದೇಕೆ ?
 ಇಂಥ ಸೊಗವು, ಇಂಥ ಚೆಲುವು
 ನಮ್ಮ ಜೀವಿತಕ್ಕೆ ಸಾಕೆ ?

ಮನುಜನೆಂಬ ಕ್ರಿಮಿಯು ಜಗದಿ
 ತನ್ನ ಕ್ರಮವ ತೀಡುತಿಹುದು
 ಮಾನವೀಯ ಪ್ರೇಮಸಿರಿಯ-
 ನೆಲ್ಲ ಹೋಳಿಯಾಡುತಿಹುದು

ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಿರುವದೆಂದು
 ಪ್ರಕೃತಿ, ನಗೆಯ ಸೂಸುತಿಹುದು;
 ರಸವಿಹೀನವಿರಲು ಅದುವೆ
 ನೋವನೊಂದು ಸೋಸಬಹುದು

ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃತಿಗಿರುವ ನಗೆಯ-
 ಮನುಜನೆಂಬ ಕ್ರಿಮಿಯು ತಿಂದು
 ರಸವಿಹೀನ-ವಾಗಿಸಿಹುದು,
 ಅದಕೆ ತೆರಳಿವೆಂದು ನೊಂದು.

ಇಲ್ಲಿ ಬಾಳಿನಧಿಕಧ್ಯೇಯ
ಹೇಯವಾಗಿ ಕುಂದುತಿಹುದು
ಅದಕೆ ಪ್ರಕೃತಿಯೊನವು ಕೂಡ
ಇಲ್ಲಿ ನವೆದು ನಂದುತಿಹುದು !

ಬಾಳೆಗೊನೆಯಲಿರದು ಸೊಗವು.
ಬಾಳಕೊನೆಯ ಗುರಿಯಲಿಹುದು.
ಇಲ್ಲಿ ಗುರಿಯ ನೆನಹೆ ಪಾಪ,
ಅದಕೆ-ಅದಕೆ ತೆರೆಳ್ಳಿವಹುದು.

ನಿಸರ್ಗಸಿದ್ಧ ಸೌಂದರ್ಯ
ಕರುಣೆಯಿರಲು ದೊರೆಯಬಹುದು.
ಆದರೊಮ್ಮೆ ಬಸಂಧನದಿ
ಸಿಗಲು,-ಹೇಗೆ ತೊರೆಯಬಹುದು ?

ಅದಕೆ ತೆರಳ್ಳಿವೆಂದು ನೊಂದು
ಊರ ಗಡಿನಾಡು ದಾಟಿ.
ಇಳಿಯೊಳುಂಟು ಬೇರೆ ಚೆಲುವು,-
ಬೇರೆ ವ್ಯಾಸವರ ಕೋಟಿ !

೩

ಆದರೇನು ? ಕೆಲವು ಕಾಲ
ನಾವು ಕೂಡಿ ಬೆಳೆಯಲಿಲ್ಲೆ ?
ನಿನ್ನ ಒಡಲಿನಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ
ಪಾವನತೆಯ ಪಡೆಯಲಿಲ್ಲೆ ?
ಹುಟ್ಟಿದೂರೆ, ನಿನಗದೊಂದು ಕಾಣ್ಕೆಕೊಡುವೆನು.
ಪ್ರೀತಿಗೆಂದು ಕುರುಹನೊಂದು ಮೀಸಲಿಡುವೆನು !

ಧನವ ಕೊಡೆನು; ನನ್ನೊಳ್ಳಿಲ್ಲ.
 ನಿನ್ನ ಒಡೆಯನನ್ನೆ ಕೇಳು.
 ಶಕ್ತಿಯಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ಗಂಡ--
 ರಲ್ಲಿ ಇಂಥ ತಿಂಡಿತೋಳು.
 ಹಿಂಸೆಯಿಲ್ಲ, ನ್ಯಾಯದನ್ಯಾಯಂಲ್ಲವು.
 ಇಂಥ ಧೀರ ಕೃತಿಗಳೆನ್ನ ಮನಕೆ ಸಲ್ಲವು.
 ಕವಿಯು ಕೊಡುವದೇನು ? ಹೂವು,
 ಕನಸು, ರತುಸದಂಥ ಪ್ರತಿಮೆ,
 ವೋಡ, ಬೈಗು, ಬೆಳಗು, ಬಣ್ಣ,-
 ಕೊಡುವೆನಿವನು, ಏನು ಕಡಿಮೆ ?
 ಗಾಳಿಗೋಪುರವನು ಕಟ್ಟಿ ಕಳಸವಿಡುವೆನು.
 ಜನತೆಗರಿಕೆಯಿರುವ ಗೂಢವನ್ನು ನುಡಿವೆನು.

ಮುಂದೆ ನಿನ್ನ ದೀನತನವ
 ಕಳೆವ ವರುಷ ಬಂದೀತು !
 ನಿನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿ-ನೋಡಿ ದಣಿವ
 ಹರುಷವನ್ನು ಹೊಂದೀತು !
 ನಿನ್ನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯತೆ
 ಹೊಸಯುಗವನು ತಂದೀತು !
 ಆಗ ನಿನ್ನ ಪ್ರಕೃತಿ ಪುರುಷನನ್ನು ಬೆರೆವುದು
 ಆಗ ನಿನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಗಿರುವ ಚೆಲುವು ಮೆರೆವುದು !

ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೩೨

ಪುರಂದರಗಡದ ಮೇಲಿಂದ—

ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ! ಎದೆಯನಿಳಿಯು
ಬಂಜೆಯಂತೆ ಮುಚ್ಚದೆ
ಬಯಲಾಸೆಯ ನೆಚ್ಚದೆ
ಕೊರೆದು ತೆರೆದು ನಿಲ್ಲತದರ
ಏರಿಳಿತವ ತೋರಿಸಿ
ಕಿಚ್ಚನೆಲ್ಲ ನಂದಿಸಿ
ಶಾಂತವಾಗಿ ಮುಗಿಲಿನೆಡೆಗೆ ನೋಡುನೋಡುತ್ತೊರಗದೆ.
ಇದನು ಕಂಡ ಮುಗಿಲ ದೃಷ್ಟಿ ನೆಲದಂಚಿಗೆ ತಿರುಗಿದೆ.
ಇಳಿಯ ಕಚ್ಚಿ ತನ್ನ ಮಾಟ—
ವನ್ನು ತುಂಬತುಂಬಲೆಂದೊ ?
ಏನು ನೆಲಕೆ ಹೊಂದಿ ನಿಂದು
ಆದರ ನೋವ ತಿಳಿಯಲೆಂದೊ ?
ಯಾರದೇನು ಬಲ್ಲರು !
ತುಂಗಶೃಂಗ ಮಾಲೆಯ
ಸುತ್ತಿ ಮುಗಿಲು ನಿಂತಿದೆ
ತೋರಿ ತನ್ನ ಲೀಲೆಯ.

ಇಲ್ಲಿ ನೋಡು ! ನೋಡಿದಲ್ಲಿ
 ಋಕ್ಷವಾದ ದೇಶವು
 ಹಬ್ಬಿ ಕೋಶಕೋಶವು
 ಹಸಿರಿನೆಡೆಗೆ ಧಾವಿಸುತ್ತ
 ನಮ್ಮ ಬೆಟ್ಟದೋರೆಗೆ
 ಬೆಳೆದ ಹುಲ್ಲು ಹಾಳೆಗೆ
 ಮೆಯ್ಯ ಚಾಚಿ ಬೆಳಸು ಪಡೆಯಲೆಂದು ಕೇಳುವಂತಿದೆ.
 ಇದನು ಕಂಡ ಪುರಂದರದ ಎದೆಯು ಬಿರಿಯುವಂತಿದೆ.
 ಹಾಳು ಸುರಿವ ನೆಲದ ನಡುವೆ
 ಪುರಂದರವು ನಿಂತಿತೇಕೆ ?
 ನೆಲದ ನೋವನರಿತು ತಾನೆ
 ನುಂಗಲೆಂದೊ ಅದರ ಎಣಿಕೆ ?
 ಯಾರದೇನು ಬಲ್ಲರು ?
 ಪೊಡವಿಯೊಡಲ ಮಧ್ಯದಿ
 ಘನತೆವೆತ್ತು ನಿಂತಿದೆ
 ಪುರಂದರವು ಮೌನದಿ !

ಪುರಂದರದಲೇನು ಕಡಿಮೆ
 ದುರದೃಷ್ಟದ ನರ್ತನ,
 ಕಳೆದು ಹೋದ ದೊರೆತನ !
 ಮಣ್ಣು ಮುಕ್ಕಿದಂಥ ಕೋಟೆ,
 ಕಿತ್ತು ಬಿದ್ದ ಬಾವುಟ
 ಅಳಿದು ಹೋದ ರಾವುತ,
 ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದೇನು ತಪ್ಪಲಂತೆ ? ಅಗಸೆಯೋ ?
 ಏನದೋರ್ವ ತಿರುಕ ಮುಂದೆ ಮಾಡಿದಂಥ ಬೋಗಸೆಯೋ ?

ಕೋಟಿ ನಭಕೆ ಚಾಚಿದಂಥ
 ನಿಡಿದೋಳಿನ ಮೇಲೆಯೆ
 ನಿಂತು ಬಹಳ ಮಿಡುಕುತ್ತಿರುವೆ
 ಮನದಿ ನನಗೆ ನಾನೆಯೆ.
 ಇದರ ನೋವ ನುಂಗಿ ಜೀವ-
 ಕಳೆಯನುಸುರ ಬಲ್ಲೆನೆ ?
 ದಿಬ್ಬೂ ಧತೆಯನ್ನು ತಾಳಿ
 ನಿಂತಿರುವೆನು ಕಲ್ಲೆನೆ !

ನನ್ನ ಎದೆಯಲೇನು ಕಡಿಮೆ
 ಕಾಲಹತಕನುಪಟಳ-
 ಅದಕೆ ಬಾಳು ಮೀಸಲ !
 ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಕನಸು,
 ದಿವ್ಯ ಧ್ಯೇಯಧಾರಣ
 ಕಳೆಯಲೇನು ಕಾರಣ ?
 ಬಾಳ ಹೊನಲು ಬಂಜರು ಸೀಮೆಯನೆ ಬಂದು ಸೇರಿತು.
 ಬತ್ತಿ ಹೋಗಬಹುದಿದೆಂಬ ಭೀತಿ ತಳವನೂರಿತು.
 ಹಾಳು ಸುರಿವ ನೆಲದ ಮೇಲೆ
 ನಿಂತ ಹಾಳು ಕೋಟಿಯು
 ತುದಿಯ ಬೀಳಿನಂತಿಹ
 ನನ್ನ ಬಾಳ ತೋಟಿಯು
 ನಿನಗುಸಿರುವೆ: ದೇವರೆ !
 ಹಸಿರು, ಉಸಿರು ಕುಸುರನು
 ಕೊಟ್ಟು ಇಲ್ಲದಾಗಿಸು
 ಮೂವರೆಮ್ಮ ವ್ಯಥೆಯನು !

ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ

೧

ಕೇರಿಕೇರಿಗೆ ಕಾಮನನು ಸುಟ್ಟಿತ್ತೆಂದು ಜನ
ಕಾಮವವರನು ಕೊನೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿತೇನು ?
' ಆ ರಕ್ಷಿ ಈ ರಕ್ಷಿ ಕಣ್ಣೆ ಕಾಮನ ರಕ್ಷಿ '
ಎಂಬುವಾ ಸೊಲ್ಲು ಕೊನೆಮುಟ್ಟಿತೇನು ?
ಈ ಮನ್ಮಥನ ಬೂದಿ
ಬೇರೆ ಗ್ರಥನಕೆ ಹಾದಿ
ಎಂದು ಸಾರಿತ್ತು ಸುಡುವವನ ಬಗೆಯು !
ಎದೆಯು ನಿಗಿ ನಿಗಿ ಕೆಂಡ
ಮನವೆಲ್ಲ ಹಳವಂಡ
ನೆಂದುಸುರುತಿತ್ತು ಒಗುಮಿಗುವ ಹೊಗೆಯು !

೨

ಕೇರಿಕೇರಿಗೆ ಒಸಗೆ ಮಸಗುತಿದೆ ಎಸಗುತಿದೆ
ಬಾರಿಬಾರಿಗೆ ಬೆಳೆದು ಮದ್ದಳೆಯ ಮದವು.
ಓಕುಳಿಯ ಜೀಕುಳಿಯನಾಡುತಿದೆ ಜನವೆಲ್ಲ
ಚಣಚಣಕೆ ಕೇಳುತಿದೆ ದುಮದುಮ್ನಿ ಪದವು.
ಇಂದೆ ಕಾಮನ ಕರೆಸಿ
ದಿನವೆಲ್ಲ ಮೇಲಿರಿಸಿ
ಕೊನೆಗೆ ಕೊಲ್ಲಿಸಲು ಪಣತೊಟ್ಟ ಜನರು
ನಿಲ್ಲಿಸುವರೇ ಹೇಳು
ದಿನದ ಕಾಮದ ಸೂಳು ?
ಇಲ್ಲವೆನುತಿದೆ ಸುಗ್ಗಿಯೆದೆಯ ಕೊನರು !

೩

ಸುಟ್ಟ ಕಾಮನ ಬೂದಿ
ಯಂತೆ ತಿಂಗಳ ಬೀದಿ
ಸುಗ್ಗಿಯನೆ ತೆರೆದಿಹುದು ಮನಸಿನೆದುರು.
ಮಾಮರದ ಪಲ್ಲವವು
ಸುತ್ತಿಡಿದ ಸೌರಭವು
ಕರೆಯುತ್ತಿದೆ,- ಮರೆವುದೆಂತಿದರ ಚೆದುರು ?
ಕಾಮಾಕ್ಷಿ-ರತಿಕಾರರೆಲ್ಲ ಕೂಡಲು ಇದಕು
ಹಿರಿದಾದ ತಿಂಗಳಿನ ನೋಟವಿಹುದೆ ?
ಕಾಮನಳಿಯುವ ಜ್ವಾಲೆಯೇ ಪ್ರೇಮದುಯ್ಯಾಲೆ :
ಇದನುಳಿದ ಬೀಟವದು ಬೀಟವಹುದೆ ?

೪

ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯಲಿಹ
ಹೋಳು ಮಾವಿನ ಕಾಯಿ
ಯಂತೆ ಕಾಮದ ರುಚಿಯು, ಹೊಗರು, ಒಗರು !
ಹೋಳಿ ಹುಣ್ಣಿಮೆ ಮುಗಿಲ
ಭಾಲ ಚಂದ್ರಮನಂತೆ
ಹಾಲುಳ್ಳ ಮಾಟವಿದು, ತಿರುಗುಮುರುಗು !
ಈ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯ ಎದೆಯಲಿರುವ ನಿಗಿ ನಿಗಿ ಕೆಂಡ-
ವಲ್ಲವೇ ಹೇಳಯ್ಯ ! ಪ್ರೇಮವೆಂಬುವದು ?
ಇಂಥ ಕೆಂಡದ ಕುಂಡವಾರಿಗಿದೆ ಹುಣ್ಣಿಮೆಯು,-
ಅವರಿಗಲ್ಲವೆ ಹಿರಿಯ ನಲುವೆ ಕಾಂಬುವದು ?

ಬಾಡಿಗೈಯ ಁತ್ತು

ಬಾಡಿಗೈಯ ಁತ್ತು

ಸಾವಿಗಿಹ ತುತ್ತು.

ಇರಲೆನು ? ಮುಂದೆಲೆವೆ ಚಕ್ಕಡಿಯನು !

ಹೂಡಿಕೆಯೆ ಕುತ್ತು,

ಬೀವಕಾಪತ್ತು !

ಇರಲಿ ! ಹಿಂದೆಗೈಯೆ ಮುಂದಿಡುವಡಿಯನು !

ಸನಗಿರುವ ಗೆಲೆಯ

ನನ್ನಂತೆ ಁಲೆಯ

ಮುಂದಿ ತುಂಬಿರುವಂಥ ಚಕ್ಕಡಿಯನು.

ನನ್ನಂತೆ ನಡೆಯ,
ಹಸಿವನ್ನು ತಡೆಯ,
ಮತ್ತೆ ದಾರಿಯಲೇಳುತಿಹ ಹುಡಿಯನು !

ಇರಲೇನು ? ಒಡೆಯ
ಹಾಕಿಹನು ತಡೆಯ.
ಹೂಡಿಹನು ನಮ್ಮಗಳ ತನ್ನ ರಥಕೆ !
ಕೂಡಿ ಸಾಗಿಹೆವು.
ಕೂಡಿ ಬಾಗಿಹೆವು,
ಎಸೆದಿರುವೆವಸುಗಳನು ತುಳಿವ ಪಥಕೆ !

ಮೂಕರಾಗಿರುತ
ಮೂಕವನು ಹೊರುತ
ನಡೆದಿಹೆವು, ಮೂಕ ಕರೆ ಮಿಡಿಯಲೆದೆಯ !
ಗಾಲಿಗಳು ತಿರುಗಿ
ಬಾರಕೋಲೆರಗಿ
ನೋಯಿಸಲು, ನಿಟ್ಟಿಸುತ ಬದಿಯ ವೊಡೆಯ !

ದೊರೆಯೇನು ಬಲ್ಲ !
ಹೊಲಗಳೆಲ್ಲ
ಕೈಬೀಸಿ ಕರೆಯುತಿವೆ ಪೈರು ತೋರಿ.
ಗೋದಿ ಜೋಳವಿದು
ಭತ್ತದಾಳವಿದು
ಕಣ್ಣೆದುರು ಕುಣಿಯುತಿವೆ ಬಳಿಗೆ ಸಾರಿ.

ಬಾಡಿಗೈಯ ಎತ್ತು,
ನಮಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತು
ಗಾಳಿ ಕಿವಿ ತುಂಬಿರುವ ಗೂಳಿ ಜಲುಮ !
ಹೊಲಗಳನೆ ಮೇಯ್ದು
ನದಿಗಳನೆ ಹಾಯ್ದು
ಮೆರೆವ ಪುಣ್ಯವದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರುಮ !

ಸುತ್ತಲಿಹ ತಣಿವೆ !
ನಡುವಿಲ್ಲಿ ಕಣಿವೆ—
ನಿನ್ನಿಂದ ನಮ್ಮನಗಲಿಸುವವೇಕೆ !
ಸ್ವರ್ಗಗಳ ಬಾಳೆ !
ನಿನ್ನೆದೆಯು ಸೀಳೆ
ಸೀಳುದಾರಿಯೆ ನರಕವಾದುದೇಕೆ ?

ಮುಗಿಲುದ್ದ ಹಾಸಿ
ಹಸಿರು ನಗೆ ಸೂಸಿ
ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಜೆಲುವು ಬೆಳೆ ಸಂಧಿಸಿಹುದು.
ಹೆಗಲಿಹ ಮೂಕ—
ಕೊಲುವಂಥ ತೂಕ !—
ಅದುವೊಂದೆ ಪ್ರಾಣಗಳ ಬಂಧಿಸಿಹುದು

ಸಂಕ್ರಾಂತಿ

ಅಹುದೇನು ಇಂದಿನೀ ಕ್ರಾಂತಿ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ?
ಅಲ್ಲವೇನಿದು ಹೇಳು ಬರಿಯ ಬಯಲು ಭ್ರಾಂತಿ ?
ಕ್ರಾಂತಿಗಳ ಸಿರಿನಾಡು ಕರಿನಾಡು, ಗೆಳೆಯ !
ಮಾಧವನು ಸುರಿಸಿದನು ಮುತ್ತುಗಳ ಮಳೆಯ.
ಇರಿಸಿದನು ತಿಲವಾಗಿ ತನ್ನ ಹೃದಯವನು !
ಇನ್ನೆಂದು ನೋಡುವೆನು ನಾಡಿನುದಯವನು ?

ಇಂದಿನೀ ಜೀವನವು ನಿಜಯೋಗವಹುದೆ ?
 ಅಲ್ಲವೇನಿದು ಅಗ್ನಿಗಿರಚಿರುವ ಸವುದೆ ?
 ಕಾದಿರುವ ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೈಬಂದಿ, ಗೆಳೆಯ,
 ಕಳೆದಿಹವು ನಾಡಿಗಿರುವಾಳ್ತನದ ಕಳೆಯ;
 ಕಾಲಾಳು, ಬಿಲ್ಲಾಳು- ಎಲ್ಲ ಬರಿ ಆಳು !
 ಮುಕ್ತಿಯನು ಸಾರುವದದಿನ್ನೆಂದು ಬಾಳು ?

ಭೋಗಿಯಾದೊಡನೆ ಕ್ರಾಂತಿಯು ಬರುವದೆಂದೆ :
 ರೋಗಿಯಾಯಿತು ದೇಶ,- ಬರಲಿಲ್ಲ ತಂದೆ !
 ತ್ಯಾಗವಿಲ್ಲದೆ ಜೋಗಿಯಾಗಿಹವು ಗೆಳೆಯ.
 ಮಾಗಿ ತಾಗುತ ತಂತು ಕೆನ್ನೀರ ಬೆಳೆಯ.
 ಇನ್ನಾವ ಹೊಸ ಬೆಳಕ ಕಾಣುವದು ನಾಡು ?
 ನುಡಿಯುವದು ಇನ್ನಾವ ಹೊಸ ನುಡಿಯ ಹಾಡು ?

ಇರಲಿ! ನೋಡೀ ಎಳ್ಳು ಸಕ್ಕರೆಯ ಸಿಹಿಯ !
 ಇದರೆದುರು ಮರೆಯುವದು ಇಂದಿರುವ ಕಹಿಯ.
 ತಿಲಮಾತ್ರ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲವೆಲೆ ಗೆಳೆಯ !
 ಕೆಲವು ಕಾಲದಿ ಮಾತೆ ಭೂಷಿಸುವಳೆಯ.
 ಅದಕಾಗಿ ಇಂದಿಹುದು ನಮ್ಮ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ :
 ಇಲ್ಲದಿರಲಹುದಹುದು ಅದು ಬರಿಯ ಭ್ರಾಂತಿ !

ಜಾನವರಿ ೧೯೨೨

ಎಳು !

ಎಳು ! ಮಲಗುವದೇಕೆ ? ಎಳವ್ವ ಎಳು !
ಎಳು ಕನ್ನಡತಾಯಿ ! ಅಲ್ಲವೆದು ಬಾಳು.

ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹಾಯ್ದಿತ್ತು ಚಂದನದ ಹೊಗೆಯು.
ಹಿಂದೆ ಕೇಳಿತ್ತೊಮ್ಮೆ ನಾಡವರ ನಗೆಯು.
ಮುಂದುಗಾಣೆವು ಇಂದು, ಹೆಚ್ಚುತಿದೆ ಹಗೆಯು.
ಹಿಂದುಮುಂದಿಲ್ಲದಲೆ ನೊಂದಿಹುದು ಬಗೆಯು.

ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡಿತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕನ್ನರರ ನಾಡು.
ಇಲ್ಲಿ ನಿನದಿಸಿತೊಮ್ಮೆ ಕಿನ್ನರರ ಹಾಡು.
ಎಲ್ಲಿ ಬಯಲಾದವೋ ! ಎದ್ದೆಳು ! ನೋಡು !
ಎಂದು ಸಂತಸವೀಡು ಈ ನರರ ಪಾಡು ?

ನೀನೆದ್ದರೆಮಗಿಹುದು ಇಡಿಯಾದ ಇಳೆಯು.
ನೀನು ಹರಸಿದರಲ್ಲೆ ಹಿಗ್ಗಿನಾ ಹೊಳೆಯು ?
ನೀ ಬಿತ್ತಿಸಿದರಲ್ಲೆ ನಮಗಿಹುದು ಬೆಳೆಯು ?
ನೀ ಮೋದಿಸಿದರಲ್ಲೆ ಬಹುದೆಮಗೆ ಕಳೆಯು ?

ನಿನ್ನ ಚಿನ್ನರ ನಲಿವ ನೋಡ ಬಾ ! ತಾಯೆ !
ನಿನ್ನ ಉಗರಾಟವನು. ಹೇ ! ಸ್ವರ್ಣಕಾಯೆ !
ನೀನೇಳದಿರಲೆಮ್ಮ ಹೊಂಗನನು ಹಾಳು :
ನೀನೇಳದಿರಲಾವು ಬರಿಯ ಬಿಡಿಗಾಳು.

ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೩೫

ನಾಡಿನ ಹಾಡು

ತಾರೆಗಳು ಮೇಲೆವಿಸಿ ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿಹ ಬೀಡು
ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ನಾಡು !
ತಾರೆಗಳ ಒಡಹುಟ್ಟು, ತಾರೆಗಳ ಒಡನಾಡಿ,
ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ಹಾಡು !
ಭೂಪತಿಯು ಕವಿಯಾಗಿ ಕವಿಚಮೂಪತಿಯಾಗಿ
ಮೆರೆದಿರುವ ನಮ್ಮ ನಾಡು
ಪತಿಯಿಲ್ಲದವಳಂತೆ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಾಗಿಹುದು
ಹೀನವಾಗಿಹುದು ನೋಡು !

ಧವಲಗಿರಿ ಗಂಗೆಯನು ಆಮಂತ್ರಿಸಲು ನಡೆದ
 ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡದ ತಾಯಿ
 ಕಳೆದುಕೊಂಡಿಹಳೆಂದು ಕೃಷ್ಣೆಗಿಹ ಸೌಹಾರ್ದ-
 ವನ್ನು ಸಹ ! ಇಲ್ಲ ಬಾಯಿ !
 ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಗಳನಾಳಿ ಮೆಯ್ಯುಂಡ ಕನ್ನಡರು-
 ಹೆಸರಾದ ಸಾಹಸಿಗರು-
 ಕೊಳೆಯುತಿಹರಲ್ಲೇನೋ ! ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಿ
 ಹೊರಮನೆಯ ಬಾಣಸಿಗರು !

ಸುಲಿದ ಹಣ್ಣಂತೆ ಮಧುಮಧುರವಾಗಿಹ ನುಡಿಯು
 ಸುಲಿದ ಹೆಣ್ಣಿ ಹುದು ನೋಡು.
 ಸಲಿಗೆಯನು ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಸುಲಿಗೆಯನು ಮಾಡಿದರು
 ಕನ್ನಡಕೆ ಬಂತು ಕೇಡು !
 ಗ್ರೀಷ್ಮಕಿಹ ಮುಂಬೆಳಗು ಸಹ ತೋರುತಿಹುದೀಗ
 ಮುಂಗಾರ ಸಂಜೆಯಂತೆ.
 ಭೀಷ್ಮರಂತಹ ಸುತರ ತಾಯಿ ಚಿಂತೆಯಲಿಹಳು
 ವಿಧವೆಯಿಹ ಬಂಜೆಯಂತೆ.

ಚಿಂತೆಯಾ ಬಿಂತರವು ಬೇಡವ್ವ ನಲ್ಲಾಯಿ ! ಈ ನಿನ್ನ
 ಅಧರದಲ್ಲಿ
 ಮುತ್ತೊಂದು ಕಾಣುವದು ದೇವನಿತ್ತಿಹುದಿಂದು,
 ಮತ್ತೆ ನಿನ್ನದರದಲ್ಲಿ

ಬೆಳಗುವದು ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು, ಬರಲಿಹನು ಸುಕುಮಾರ
 ಬರಲಿಹನು ಪರಮ ಪುರುಷ !
 ಪುಲಕೇಶಿ ಮಾಧವರ ಬರವಿನಂತಾದೀತು ಮತ್ತಿನ್ನು
 ನಿನ್ನ ಹರುಷ !

ಅವನೊಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯದು ಬಿಜ್ಜೆ, ಪದ ಸಂಪದವು
 ಇನ್ನೊಂದು ಮುಕ್ತಿಪದವು !
 ಒಂದಡಿಯು ಬಿಡುಗಡೆಯು, ಇನ್ನೊಂದು ಹತ್ತುಗಡೆ,-
 ಇಂತಿಹುದು ಅವನ ಒದವು !
 “ ಕಣ್ಣೆ ಕಾಮನ ರಕ್ಷಿ, ಬೆನ್ನೆ ಭೀಮನ ರಕ್ಷಿ,
 ಮುಂಗೈ ಮುರಾರಿ ರಕ್ಷಿ ”
 ಎಂದು ಸಂತಸವುಕ್ಕೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದೆ ಹಾಲಕ್ಕಿ.
 ಹೇಳುವೆನು ನಿನ್ನ ಸಾಕ್ಷಿ !

ನಿನ್ನ ಬೇಸರ ಬೇನೆ ಬಲು ಹಿರಿದು ನಲ್ದಾಯಿ !
 ಪಡೆವ ಫಲವದಕು ಹಿರಿದು.
 ಬಾಳೋಣ ಎಳಿನ್ನು ! ಅರಸಾಗ ಆಳೋಣ !
 ಮನೆಮುರುಕರನ್ನು ಮುರಿದು !
 ನಿನ್ನ ನಗೆಯೇ ಬೆಳ್ಳಿ, ನಿನ್ನ ಮೊಗ ಚಂದ್ರಮನು,
 ನಿನ್ನ ಮಗ ಸೂರ್ಯನಿರಲಿ !
 ನಿನ್ನ ವರನುಧ್ಧರಿಸಿ ಮನುವಂಶವನು ಹರಿಸಿ
 ಬೆಳಗುತ್ತಿಹ ಆರ್ಯನಿರಲಿ !
 ಮೇ ೧೯೨೪

ಭೂಮಿತಾಯಿ-ಮುಗಿಲುರಾಣಿ!

ಭೂಮಿ : ಏಕೆಂತು ಮಳೆಗರೆದೆ, ಏಕೆ ಚೆಲುವನು ಕರೆದೆ
ಏಕೆ ಗಿರಿಕಂದರವ ತೋಯಿಸಿರುವೆ ?
ಏಕೆ ಹಸಿರೆಲೆಯುಡಿಗೆ ? ಏಕೆ ಮತ್ತಡಿಗಡಿಗೆ
ಹುಚ್ಚೆದ್ದ ಹೊನಲುಗಳ ಹಾಯಿಸಿರುವೆ ?
ಚಂಡಕಿರಣನು ಬಂದು ನಡು ಬಾನಿನಲಿ ನಿಂದು
ನನ್ನೆ ದೆಯ ಸೋದನವ ಮಾಳ್ಪುದೇಕೆ ?
ನಗೆವೊಗದ ಚಂದಿರನು ನೂರು ತಾರಕೆಗಳನು
ಕೂಡಿ ನಗೆಯಾಡುತ್ತ ನೋಳ್ಪುದೇಕೆ ?

ಮುಗಿಲು : ಏಕೆಂದು ನಾನರಿಯೆ; ನನ್ನ ನೋಟವು ತೆರೆಯೆ
ನಾನಿಲ್ಲಿ, ನೀನಿಲ್ಲಿ,- ಇಂತೆ ಇತ್ತು.
ಅಲೆಯುತಿಹ ಸುಂದರಿಯು-ಇವಳೆನ್ನ ಸೋದರಿಯು
ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಮನದಿ ಮೂಡಿ ಬಂತು.
ನಿನ್ನ ಹಸಿವದು ಹಿಂಗಿ ನಿನ್ನ ಮನವದು ತಂಗಿ
ನಿಲಲೆಂಬ ಹಿರಿಯಾಸೆ ಮೈದೋರಿತು.
ಆದನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯೆ,- ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತಿಯ ಕರೆಯೆ
ನನ್ನ ಕಂಗಳ ಬೆಳಕ ಬಳಿ ಸಾರಿತು !

ಭೂಮಿ : ಒಂದು ದಿನ ಸವಿನಿದ್ದೆಯಿಂದ ನಾ ಮೊದಲೆದ್ದೆ
ಅತ್ತಿತ್ತ ಕಣ್ಣೆರೆದು ' ಇಣಕಿ ' ನೋಡೆ
ಸುತ್ತಲಿದೆ ಮುನ್ನೀರು ಮತ್ತೆ ಮೇಲ್ ನಿನ್ನವರು-
ಆಗ ತುಸು ನಾಚಿಕೆಯು ಮನದಿ ಮೂಡೆ-
ಕೋಟಿ ಮಾನವರೆಲ್ಲ ಧೇನಿಸುತ ನಿನ ಸೊಲ್ಲ
ನಾಲಸುತ ಕಡೆಗೊಮ್ಮೆ ತೆರಳ್ವುದೇಕೆ ?
ದೇಶದೇಶವ ತಳೆದು ನವ ಯೌವ್ಯನವ ಕಳೆದು
ದಿನದಿನಕೆ ನಾನಿಂತು ನರಳ್ವುದೇಕೆ ?

ಮುಗಿಲು : ಹುಟ್ಟಿಸಿದರಾರೊನು ! ಕಳೆಯವರ ಮೌನವನು.
ಅರೆನಿಮಿಷ ಮೊದಲು ಬರೆ ನನಗದರಿದೆ ?
ಕಾಪಿಡುತ ಮುಗಿಲಣಿಯ ತಾರೆಯಕ್ಕೋಡಿಹಿಣಿಯ
ಶಾಂತಮಾನಸಳಾಗಿ ನಿಂತೆ, ಮುಗುದೆ !
ಇಂದೇನು, ಮುಂದೇನು , ಅರಿವಿಲ್ಲ ನನಗೇನು.
ಎಂದಿದ್ದೆ, ಎಂತಿದ್ದೆ,- ಅಂತೆ ಇರುವೆ.
ತಿಳಿಯಲಾರದ ನಾನು ತಿಳಿಸಿ ಕೊಡುವವಳೇನು ?
ತಿಳಿವು ಬಹ ಸಮಯವನು ಕಾಯುತ್ತಿರುವೆ.

ಭೂಮಿ : ಎಳೆತನದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಪೊಳೆದಿತ್ತು ಸುಖವಿಲ್ಲ
ತುಂಬಿಹುದು; ಬಾಳ್ವೆಯಕ್ಕರೆಯ ಕನಸು.
ಹುಟ್ಟಿ ಹಲುಬಿದರೇನು ? ಸತ್ತು ಸೈಪಿಡಬಹುದು,
ಅನತಿದೂರದಿ ನಲಿಯುತ್ತಿಹುದು ನನಸು.
ಆದರಿಲ್ಲಿಗೆ ಕುಳಿತೆ. ' ಬಾಳ್ ಬಂಜಿಯಾಗಹುದು.
ಹರೆಯು ಬೆಳಗುವ ಮುನ್ನ ಸಂಜಿಯಾಯ್ತು.

ಬಣ್ಣಗಳ ಮದವೇರಿ ತುಂಬ ಕುಣಿಯುವೆನೆಂದೆ.
ಲೇಪಿಸಿಲ್ಲವು ಇನ್ನು, ನಂಜೇರಿತು !

ಮುಗಿಲು : ನನ್ನಂತರಂಗೆಕ್ಕೆ ತಳವಿಲ್ಲ, ಅಳವಿಲ್ಲ.
ಇರಲೇನು? ತಾರೆಗಳನಾಡಿಸುವೆನು.
ನನ್ನಾಸೆಗಳಿಗೆಂದು ಫಲವಿಲ್ಲ, ಬಲವಿಲ್ಲ,
ಇರಲೇನು? ಮುಂಜಾವ ಮೂಡಿಸುವೆನು.
ನನ್ನ ಬಗೆಯಲಿ ಬಂದು ಕೋಲ್ಮಿಂಚು ಮಸಗುವದು
ಮಳೆಗಾಲವೆಸಗುವದು ಸಿಡಿಲಡಿಯಲಿ.
ಇರಲೇನು? ಕೈಲಾಸಪರ್ಯಂತವಾಗಿದ್ದು
ವೇದನೆಯ ಬಯ್ಯಿಡುವೆ ನನ್ನಡಿಯಲಿ !

ಭೂಮಿ : ನುಡಿಯುವರು ಸ್ಥಿರೆಯೆಂದು; ಭ್ರಮಿಸಿ ದಣಿಯುವೆ ನಾನು
ಆರದೆಯೆ ಎತ್ತಿಡಲು ಹೊತ್ತ ಹೊರೆಯು.
ಸಹನ ಶಾಲಿನಿಯೆಂದು ಸ್ಮರಿಸುವರು, ಹರಿಸುವರು:
ಆದರಾಲಿಸರೆನ್ನ ಮೂಕು ಕರೆಯು.
ಈ ವೃಥಾರೋಪಣೆಯ ನುತಿಯೆನಗೆ ಬೇಡಾಯ್ತು.
ಸ್ಥಿರಳಲ್ಲ, ಅಸ್ಥಿರಳು ! ವೊರೆವರಾರು ?
ಸ್ಥಿರಬೇವು ಪಟ್ಟವನು ಬೇಡುವ ಸಹಾಯಿತೆಯು.
ಕೈನೀಡುವವರಿಲ್ಲ. ದೊರೆವರಾರು ?

ಮುಗಿಲು : ಅತ್ತರೇನಿಹುದವ್ವ ? ಕಣ್ಣೀರು ಕಾಲುವೆಯು.
ಬರಲಬೇಕಿ-ಬೇಕು ಜಯಿಸಬೇಕು.
ಅಭಿಮಾನಸಂಪದವ ತೂರಿ ತಣಿಯಲು ಬೇಕು,
ಗುಡ್ಡದೊಳಮೈಯ್ಯುಗಿದು ಬಾಳಬೇಕು.

ಗಾಳಿಗೊಡ್ಡಿದ ಮೆಯ್ಯು ಎನಿತು ಬಿರಸಿರಲೇನು ?
 ಒಂದು ದಿನವದು ತಾನೆ ಗಾಳಿಯಹುದು.
 ಕೋಟಲೆಯ ಸೋಂಕದಲೆ ತಿಂದು ತೇಗಿದ ದೇಹ
 ವೆನಿತು ಕೊಬ್ಬಿದರೇನು ? ಗೂಳಿಯಹುದು !

ಘೂಮಿ : ಅರಿದರಿದು ! ನನ್ನ ಸ್ತ್ರೀತ್ವವನೆಂದು ಪೌರುಷವು
 ಸ್ಫುರಿಸುವದೊ ಅಂದೆ ನಾ ದೈವಿಯಹುದು !
 ಎಂದೆನ್ನ ಮನದಾಸೆ ಬಾಳ್ವೆಯ ವನದಿ ಮಿಂದು
 ನಿಲ್ಲುವದೊ ಅಂದೆ ನಾ ಮುಕ್ತಳಹುದು.
 ಆದರೇನತಿ ಕಠಿಣ-ತಾಳುವದು, ಬಾಳುವದು !
 ನಂಬುವದು ಮುಂದೆ ಸುಖವಿರುವದೆಂದು !
 ಇಂದು ನನಗಾರಿಲ್ಲವೆಂದು ಪರಿಗ್ರಹಿಸುವದು,
 ತಿಳಿಯುವದು ನನಗೆ ನಾ ಬದ್ಧಳೆಂದು !

ಮುಗಿಲು : ಮಿಡುಕದಿರು. ಒಂದು ದಿನ ನಿನ್ನ ಗೋಲದ ಭಾರ
 ಹಗುರಾಗಿ ನೀನಿರುವಿ ದೈವದಂತೆ.
 ರೂಪದಾಧ್ಯತೆಯಳಿದು, ಸುಮವಲ್ಲ, ಸುಮಕಿರುವ
 ಅಸಮವಿಹ ಕಾಂತಿ, ನರುಗಂಪಿನಂತೆ !
 ನಿನ್ನಾಸೆ ಫಲಿಸುವದು, ಈ ಕವಚ ಕಳಿಯುವದು,
 ವಡವಾಗ್ನಿ ನಂದುವದು ಕಾಣದಂತೆ !
 ಸೃಷ್ಟಿಯದು ಮೈಗರೆದು ರೂಪಜಾಲವ ತೊರೆದು
 ಮಾಯವಾಗುವದಂದು ಕನಸಿನಂತೆ !

ಜುಲೈ ೧೯೩೩

ಆಕಾಶವಾಣಿ

ಮನುಜನೋರ್ವನು ಪರ್ವತದ ಶಿಖರವನ್ನೇರಿ
ದಾಳಿಯಿಟ್ಟನು ದೇವನಡಿಗೆ, ಮರುಗಿ.

“ ರಕ್ಷಕನೆ ! ಅನ್ಯಾಯವೇಕೆ ನಿನ್ನೀ ಜಗದಿ ?
ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬಳಲಿದೆನು ತಿರುಗಿ ತಿರುಗಿ ! ”

“ ಒಡಲುರಿಯು ಉರಿಯುತಿದೆ. ಹಸಿವು ಹದಗೆಡಿಸಿಹುದು.
ಕಳೆಗುಂದಿ ಸೆಳಲಂತೆ ನರಳುತಿಹೆನು.
ಚಿಂತೆ ಬೇಗುದಿಗೊಳಿಸಿ ಅಗ್ನಿ ಕುಂಡದೊಳೆನ್ನ
ತಳ್ಳಿರಲು, ತಾಳದೆಯೆ ಹೊರಳುತಿಹೆನು ! ”

“ ಈ ಮಹಾಜ್ವಾಲೆಯನು ಸುತ್ತಿ ಬಾಳುವದೇನಲು
ಜ್ವಾಲೆ ಕೆಂಗಿಡಿಗಳನು ಕಾರುತಿಹುದು.
ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲವೆ ನಿನಗೆ ? ಕಾಳ್ಗಿ ಚ್ಚು ತನುಮನವ
ದಹಿಸುತ್ತ ಕಾಡುಪಾಲಾಗಿಹುದು ! ”

ದೇವ ಕಾಣಿಸಲಿಲ್ಲ; ಮೊಳಗಿನಂತೆಯೆ ಬಂತು
ಆಕಾಶವನು ಭೇದಿಸಿರುವ ವಾಣಿ :

“ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಕನೆ ! ಕರುಣೆಯಿದೆ, - ನೀಸಹಾಯಿತ ಕರುಣೆ !
ನನ್ನ ಸ್ಥಿತಿ - ಗತಿಯನ್ನು ನೀನು ಕಾಣು ! ”

“ ನನ್ನಿಂದ ಜನ್ಮಿಸಿಹ ಮಾನವನು ಮನ್ನಿಸದೆ
ನನ್ನ ವಾಕ್ಯವನಲ್ಲಗಳೆಯುತಿಹನು.
ಆಪರಿವಿತ ದುಃಖಗಳ ನರಕದೊಳು ಮುಳುಗುತ್ತ
ಸಂಗಡಿಗರೆಲ್ಲರನು ಎಳೆಯುತಿಹನು ! ”

“ ಅದರಿಂದ ನಿನಗಾದ ನೋವ ಬಲ್ಲೆನು ನಾನು.
ನಿನ್ನ ನೂರ್ಮಡಿ ನೋವು ನನ್ನ ದಿಹುದು.
ನಿನ್ನ ಬಳಲಿಕೆಯಿಂದ ನನ್ನ ದೇಯ ಲಂಕರಿಸಿ
ಬಂದ ತಾಪವನೆದುರು ಕಾಣಬಹುದು. ”

ಮನುಜನಾಕಡೆ ನೋಡಿ ಬೆರಗುಗೊಂಡನು ಮನದಿ.
ಒಂದು ಜ್ವಾಲಾಮುಖಿಯು ಜ್ವಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು.
ಒಂದು ತಪ್ಪಲವದರ ಕೋಟೆಯೊಡನೆಯೆ ಸುಟ್ಟು
ಬೂದಿಯಾಗಲು, ಗಾಳಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿತ್ತು !

ನವೆಂಬರ ೧೯೩೨

ತಂಗಿ!

ಬಾಳಿನ ಗುಟ್ಟನ್ನು ಬಲ್ಲೆನು ತಂಗಿ !
ನಿನಗದನುಸುರಲು ಒಲ್ಲೆನು ತಂಗಿ !
ನೋಡದವರ ಕಣ್ಣು ಹೋದವು ತಂಗಿ !
ಕೇಳಿದವರು ಕಿವುಡಾದರು ತಂಗಿ !

ಬಯಲೆಂದು ಕೆಲವರು ಬಾನೆಂದು ಕೆಲವರು
ಹೊನಲೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಂದರು ತಂಗಿ !
ಕನಸೆಂದು ಕೆಲವರು ನನಸೆಂದು ಕೆಲವರು
ಮನಸೆಂದು ಕೆಲವರು ಅಂದರು ತಂಗಿ !

ಏನಿದ್ದ ರೇನದು ? ಜೀವವಿರುವ ತನಕ
ಇದ್ದು ಹೋದರಾಯ್ತು ಎಂದರು ತಂಗಿ !
ಗಳಿಗೆಯ ಜೀವಕ್ಕೆ ಯುಗಗಳ ತರ್ಕದ
ಸಂಪರ್ಕ ಬೇಡೆಂದು ಎಂದರು ತಂಗಿ !

ದೇಶ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೀತಿರೀತಿಯ ಭಾಷೆ
ಮಾಡುವವರು ಗ್ರಂಥ ಬರೆದಾರ ತಂಗಿ !
ಸಾವಿನ ಸಮಯದಿ ಒಂದನ್ನು ಅರಿಯದೆ !
ಹಳ್ಳದ ದಾರಿಯ ಹಿಡಿದಾರ ತಂಗಿ !

ಜೀವನವೆಂದರೆ ಮುಳ್ಳಿನ ಹಾಸಿಗೆ,
ಕಳ್ಳಿಯ ಹಾಲಿನ ಘನರಸ ತಂಗಿ !
ಕುಡಿಯಲಾರದೆ ಕುಡಿದು ಕಂಠದಿ ಧರಿಸುತ
ಸೀಲಕಂಠರೆಲ್ಲ ನಿಂತಾರ ತಂಗಿ !

ಹುಟ್ಟಿಬಂದಮೇಲೆ ಕಟ್ಟಿದ ಬುತ್ತಿಯ
ಗಂಟೆ ಬಿಚ್ಚಿ ಉಣಬೇಕವ್ವ ತಂಗಿ !
ಎಡವುತ ಮುಗ್ಗುತ ಬೀಳುತ ಎಳುತ
ಊರಿನ ದಾರಿಯ ಹಿಡಿಬೇಕ ತಂಗಿ !

ಸುತ್ತಲಿದ್ದವರನ್ನು ಮತ್ತರಾಗದೆ ನೋಡಿ
ಎತ್ತ ಹೋದರು ಪ್ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ತಂಗಿ !
ದೇವನ ಪಾದದ ಭಜನೆಯ ಮಾಡುತ
ಅವನ ನಾಮವ ನಂಬಿ ಇರಬೇಕು ತಂಗಿ !

ಹೆಚ್ಚೇನು ಹೇಳಲಿ ? ನಿನ್ನ ಜೀವನ ಮಾಡು
ಅವನಿಗೇರಿಸಿದಂಥ ಹೂವಾಗಿ ತಂಗಿ !
ಅದರ ಚಂದವ ವೊಂದಿ ಆನಂದವ ಹೊಂದಿ
ಬಾಳೆಂದು ಹರಸ್ಯಾನ ನಿನ್ನಣ್ಣ ತಂಗಿ !

ಅಗಸ್ಟ್ ೧೯೩೨

ನಾನೊಂದು ನವಿಲಕಂಡೆ!

ಮುಗಿಲುಬಣ್ಣದಂಥ ನವಿಲು
ಸುಗ್ಗಿ ಸೋಗೆ ಸೊಗವ ಹರಹಿ
ತುಂಬುವೆರೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ
ತುಂಬಿದಂಥ ನಗೆಯನರುಹಿ,
ರಾಜಕಳೆಯು ಸೂಸುತಿರಲು
ನೀಳವಾದ ಕೊರಲನೆತ್ತಿ,
ತಾರೆ ಮುಗಿಲೊಳಿಸುತಿರಲು
ಮೂರು ಲೋಕಗಳನು ಸುತ್ತಿ,
-ನವಿಲು ಗಾಳಿದೇರದಾಯ್ತೊ?
ಗಾಳಿದೇರೆ ನವಿಲು ಏನೊ?-
ಆಂತೆ ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-
ನಭದಿ ನವಿಲ ಪ್ರಭೆಯದೇಳೆ
ಮನವು ಕೇಳ ತಣಿವನುಂಡೆ!
ನಾನದೊಂದು ನವಿಲ ಕಂಡೆ!

ನವಿಲು ನಾಟ್ಯವಾಡಲಿಲ್ಲ.
ಮೌನಗೀತೆಯದರ ಸ್ವರವು!
ಅತ್ತ ಇತ್ತ ನೋಡಲಿಲ್ಲ,
ಪಯಣವದರ ಮನಸಿಸರವು!

ಕೆಳಗೆ ದೂರ ನೆಲವದಿರಲು,
 ಧ್ಯಾನಲೀನವಾದ ಮುದ್ರೆ-
 ಏಳು ಕಡಲು ಪವಡಿಸಿರಲು,
 ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿದ್ದ ಯೋಗನಿದ್ರೆ,
 -ರಾಜಯೋಗಿ ನವಿಲದಿಹನೊ ?
 ನವಿಲು ರಾಜಯೋಗಿ ಏನೊ ?-
 ಅಂತೆ ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-
 ನಭದಿ ನವಿಲ ಪ್ರಭೆಯದೇಳೆ
 ಮನವು ಕೇಳ್ದ ತನಿವನುಂಡೆ !
 ನಾನೊಂದು ನವಿಲ ಕಂಡೆ !

ಸೋಗಿನವಲ ಪೀಲಿಗಳಲಿ
 ನೂರುಕೋಟಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಗೆ,
 ನೂರುಕೋಟಿ ಕಣ್ಣು ಕಲ್ಲೆ
 ಪದ್ಮಕೋಟಿ ಎಮೆಗಳಾಗೆ,
 ಒಂದು ಎಮೆಗದೋರ್ವನಮರ
 ಸಾರ್ವಭೌಮನಾಗಿ ಕುಳಿರೆ,
 ಜೈತ್ರವನದ ತೆರದಿ ಸಾಂದ್ರ
 ಜೀವರಾಶಿಯಲ್ಲಿ ನಿಮಿರೆ,
 -ನವಿಲದೇನು ಆಮರವುರಿಯೊ ?
 ಆಮರವುರಿಯೆ ತೇಲ್ವ ನವಿಲೊ ?-
 ಅಂತೆ ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-
 ನಭದಿ ನವಿಲ ಪ್ರಭೆಯದೇಳೆ
 ಮನವು ಕೇಳ್ದ ತಣಿವನುಂಡೆ !
 ನಾನದೊಂದು ಕಣಿಯ ಕಂಡೆ !

ಅಲ್ಲ ! ಕದಲದಿರುವ ವಿಶ್ವ-
 ದಾತ್ಮಕಿರುವ ಘನಪ್ರಯಾಣ-
 ಎದುವೆ ಕೇಳು,-ರವ್ಯಚಿತ್ರ
 ದಂತೆ ತೋರ್ವ ನವಿಲ ಪಯಣ !
 ಸ್ಥಿರರು ನಾವು, ಚಲಿಸದಿಹುದು
 ಸ್ಥಿರೆಯದೆಂದು ಸಾರುತಿಹೆವು.
 ಕಣ್ಣು ಕಾಣ್ವ ಕವಲವುಳಿದು-
 ದನ್ಯತವೆಂದು ಹೋರುತಿಹೆವು !
 ಆದರೆಮ್ಮ ಜೀವರಾಶಿ-
 ಯೈಕೈವಾದ ವಿಶ್ವದಾತ್ಮ-
 ವೊಂದು ನವಿಲಿನಂತೆ ನೆಗೆದು
 ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದಂತೆ ಬಗೆದು
 ಪೀಲಿಗಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿಯಮಿತ
 ಗರಿಗಳೆಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಿತ
 ಜೀವರಾಶಿಗಳನು ಹೊಗಿಸಿ
 ದಿಶೆಯ ದ್ವಾರಗಳನು ತೆಗೆಸಿ
 ನೆಲವನುಳಿದು ಮೇಲೆ ಹಾರಿ
 ಮೂರು ಲೋಕಗಳನು ಮೀರಿ
 ಸಾಗುತಿಹುದು. ನೋಡು ! ನೋಡು !
 ಕವಿಯೆ ! ನಿನ್ನ ಹಾಡು ಹಾಡು !
 ಅಂತೆ ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-ಮೇಲೆ-
 ಸಭದಿ ನವಿಲ ಪ್ರಭಿಯದೇಳಿ . . . .

ವಿಧಿವಿಲಾಸಿನಿ ೧

ಹೂ ಹಣ್ಣಿನಲ್ಲಿರುವ ಬೀಜಗಾಳೀ ನೀನು
ಒಳಹೊಕ್ಕು ಹೊರಗೆ ಬರುವಿ.

ಹಣ್ಣಾಗಿ ಮೆರೆಯುವಾ ಮರುಚಣಕೆ ಬಿರಿಯುವಾ
ಇಬ್ಬಗೆಯನೊಡನೆ ತರುವಿ.

ಮೆರೆಯುವದು ಬಿರಿಯುವದು ನಿನ್ನ ಕೂಡಿದ ಮಾತು.
ಮನವನದಕೊಪ್ಪಿಸಿಹೆನು.

ಬೀಜಗಾಳೀ ನೀನು ಗಾಳಿಯಲಿ ತೇಲಿಬಹೆ:
ನಿನಗಾಗಿ ಜಪ್ಪಿಸಿಹೆನು!

ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳೆಂಬ ನಸುಕು - ಮಸುಕಿನ ನಡುವೆ
ಹೊತ್ತಾಗಿ ತೆರಳುತ್ತಿರುವೆ.

ಹಿಂದಿಂದೂ ಮುಂದೆಂದು ಹಿಂದುಮುಂದಿಲ್ಲದಾ
ಗುರಿಯೆಡೆಗೆ ಹೊರಳುತ್ತಿರುವೆ.

ಹುಟ್ಟಿ ತೀರಿದರೇನು ? ತೀರಿ ಹುಟ್ಟಿದರೇನು ?
 ನಿನ್ನ ವಿರೆ ಮೂಡು ಮುಳುಗು ?
 ಮೇಲುನಿಬ್ಬಣದಾಸೆಯುಬ್ಬಿಸಿಹ ಕೊಡಗೂಸೆ !
 ನನ್ನಂತವನ್ನು ಬೆಳಗು !

ಬರುತಿರುವೆ ಮುಂಗಾರ ಕೋಲ್ಮಿಂಚು - ಸಿಡಲಂತೆ
 ಜೊನ್ನ ಮಳೆ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ !
 ಒಮ್ಮೆ ಜೀವವು ಕಂಡ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಂದರಿಯಂತೆ :
 ಒಮ್ಮೆ ಮಾಕಾಳಿಯಂತೆ !
 ನಿನ್ನ ಸ್ವಪ್ನ ಸುಮಧುರ ಮೂರುತಿಗೆ ಮೋಹಿಸಿದೆ.
 ಮಾಕಾಳಿಬೆಡಗಿನಿಂದ
 ಒರಲು, ದಕ್ಕಿಸುವಂತೆ ಉಕ್ಕೈದೆಯನುಣಿಸವ್ವ
 ನಿನ್ನೊಲುಮೆನೀರಿನಿಂದ.

ಮಾನವನ ಹಣೆಹಣೆಗೆ ಮುದ್ರೆಯೊತ್ತುವಿ, ಜಾಣಿ !
 ಮನೆಮನೆಯಲೆಯುತಿರುವೆ !
 ಲೋಕದಲಿ ನಾಕದವಳಿಂತಿಳಿದು ಇನ್ನಾವ
 ಪಾಠವನು ಕಲಿಯುತಿರುವೆ !
 ಅರಿದರಿದು ! ದೇವದೂತಿಯೆ ! ನಮ್ಮ ಜಾತಿಯನು
 ಸ್ವರ್ಗೀಯವೆನಿಸಿ ಬಿಡುವೆ.
 ಅಮರವಾಗಿಹ ಸುಖದ, ಅಮರವಿಹ ದುಃಖದಾ
 ಸಮರವನು ಹೂಡಲಿರುವೆ !

ನವೆಂಬರ ೧೯೩೪

ವಿಧಿವಿಲಾಸಿನಿ ೨

ಮೇಲುನಿಬ್ಬಣದಾಸೆಯುಬ್ಬಿಸಿಹ ಕೊಡಗೂಸೆ !

ನನ್ನಂತವನ್ನು ಬೆಳಗು.

ನಿನ್ನ ತಳಿರಡಿ ಸೋಂಕಿ ಕೊನರಲೀ ದೇಹಮನ

ಚಿಗರೊಡೆದು ಹೊರಗು ಒಳಗು !

ನನ್ನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮೇಲುಯ್ಯಾಲೆಯಾಡಿ ಬಾ !

ಸುಚಿರನವಮಧುರ ಬಾಲೆ !

ಮೇಳದೊಂದಿಗೆ ಮೆರೆದು ಮದುಮಗನು ಬರುವನಕ

ಸಾಗಿರಲಿ ನಿನ್ನ ಲೀಲೆ !

ಇಳಿಯ ಪುಷ್ಪಕವಾಟದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರಲಾಟ.

ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಾಟವಾಡು !

ಅಳಿಸು. ನಮ್ಮನು ನಗಿಸು. ತಾಲಲಯದಲಿ ಕುಣಿಸು.

ಇಂತು ಮೇಲಾಟವಾಡು !

ನೀನೆ ಪ್ರಣಯಿನಿಯಾಗಿ ನಲ್ಲನನು ಬಳಿಸಾರಿ
 ನಿಂತು ಮರೆಮಾಚಿ ನಾಚಿ
 ಮುದ್ದಿಸಲು ಎಲ್ಲಡಗುವದು ಸದ್ದು? ನುಡಿಗಳನು
 ಮುಳುಗಿಸಲು ಹೃದಯವೀಚಿ ?

ನಂದನದಲಿದ್ದೊಮ್ಮೆ ಕೆಳಗಿಳಿದು ಬಂದವಳು,
 ಕನಸುಗಳ ಕಾಣುತ್ತಿರುವೆ!
 ನೂರು ದೆಸೆಯಿಂದಾಯ್ದು ತಂದ ಕೆಲ ಹೂವುಗಳ
 ಮಾಲೆಯನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರುವೆ !
 ನಿನ್ನ ಕೈ ಹಿಡಿವಾತ ಬುವಿಗಳಿದು ಬರುವಾಗ
 ನಂದನವ ತರುವನಲ್ಲೆ !
 ಅಲ್ಲಿ ಮನಬಂದಂತೆ ಹೂವ ಮುಡಿದೀಯಂತೆ.
 ತುಂಬಿತುಳುಕಿರಲು ಲಲ್ಲೆ !

ನಿನ್ನ ಮಂದಿರವಿರಲಿ ನನ್ನ ಮನ. ಎದೆಯಿರಲಿ
 ವೇದಿಕೆಯು ವಧುವಿಗೆಂದು !
 ದೇಹ ಹಂದರವಿರಲಿ. ಈ ಸುಭಗಶ್ರುತಿಯಿರಲಿ
 ಮಂಗಳವು ಮದುವೆಗೆಂದು !
 ಮುಂದೆ ನಲ್ಲನಿಗಾಗಿ ಚೆಲ್ಲುಗಾತಿಯೆ ! ನೀನು
 ಮಾಲೆಯನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿರಲು
 ಒಂದು ಮಂದಾರವಿರಲೇ ಜೀವ; ಅಲೆದಾಡಿ
 ಅವನೆದೆಯ ತಟ್ಟುತ್ತಿರಲು !

ಓಂ ನಮೋ ಭಗವತೇ !

ಜೀಯರಾವಲ್ಲವೈ,-ಜೀತದಾಳುಗಳು !
ಯಾಚ್ಛಿಕರು ನಾವಲ್ಲ,-ಹವ್ಯಕವ್ಯಗಳು !

ಸ್ಫೂರ್ತಿಯೊಂದನು ಪಾಲಿಸಿಹನೆಮಗೆ ದೇವ,
ಅದರಾಜ್ಞೆಯನುಸರಿಸಿ ಸಾಗಿಹುದು ಜೀವ.
ಸ್ಫೂರ್ತಿಯದು ಹಾಡೆನಲು ನಾವ್ ಹಾಡುವವರು,
ಏಶ್ವಜ್ಯೋತಿಗಳೆನಲು,-ಆಗಿ ಹೊಳೆಯುವವರು !

ನಮ್ಮ ಬಾಳಿನ ಹಿಂದೆ ಬಯಕೆಯೊಂದಿಹುದು.
ತನ್ನ ಪಡಿನೆಳಲಾಗಿ ನಮ್ಮನಿರಿಸಿಹುದು.
ನಾವ್ ಮಿತ್ರರಲ್ಲ-ಮೈತ್ರಿಘಾಯೆಗಳು !
ಚೆಲ್ಲೊರೆಯ ಮೇಣೆಯನು ಹೊರುವ ಬೋವಿಗಳು !

ಯಾವ ಬಲ್ಲೊರೆಯೇನೊ ! ನಿಸ್ಸೀಮವಿಹುದು,
ಎದೆಯ ಸೀಮೆಯ ತುಂಬಿ ಮುಂದೆ ಹರಿಯುವದು !
ಅದರ ಮೇಲ್ ತೇಲುವವು ನಮ್ಮ ಬಯಕೆಗಳು
ಅದರೊಳಕೆ ಮುಳುಗುವವು ನಮ್ಮ ಭೋಗಗಳು !

ಅಕ್ಕೋಬರ ೧೯೩೨

ವಿಶ್ವಜ್ಯೋತಿಗೆ -

ನೀನಿತ್ತ ಕರುಣೆಯೇ ನಮ್ಮ ಬೆಳಕು.
ನೀ ತೋರ್ವ ದಾರಿಯೇ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯು !
ನೀ ತಂದ ವೇದನೆಯೇ ನಮ್ಮ ಸೊತ್ತು.
ನೀನಿತ್ತ ಬಿಸಿಲೆವಿಗೆ ಅವ್ಯತಝರಿಯು !
ನಿನ್ನ ಮಾತಿನ ಮೊಳಗು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಿ.
ಅದರಂತರಂಗವನು ತಿಳಿದರಾರು ?
ನೀನೊಲಿದ ಪಂಜ್ಜಿಯಲಿ ಪಢಿಕರಾಗಿ
ಸಾಗಿಹೆವು. ಏನೆಂಬುದರಿವರಾರು ?

ನಮ್ಮ ತಲೆವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ತುಳಿದು ಹಾರಿ
 ಯಾವ ಜ್ಯೋತಿಯೊ ಮಸಗಿ ಮೆರೆಯುತ್ತಿಹುದು.
 ನಮ್ಮದೆಯ ರಾಗಗಳ ನಲಿದು ನೋಡಿ
 ಗಾನದೊಡನೊಂದಾಗಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಿಹುದು !
 ನಮ್ಮ ಧಮನಿಯ ರಕ್ತವನ್ನು ಹರಿಸಿ
 ತನ್ನಾಸೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿಹುದು.
 ಅಣಿಗೊಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ಮನ ಬುದ್ಧಿಗಳನ್ನು
 ಕಾರ್ಯಕನುದಿನವು ಹಾರೈಸುತ್ತಿಹುದು.
 ನಾವಿತ್ತ ಬೊಗಸೆಹೂ ಅದಕೆ ಬರಿ ದಾರಿಹೂ.
 ನಾವಿಕ್ಕುತ್ತಿಹ ಹೆಜ್ಜೆ ಅದರ ಬಿಜ್ಜೆ !
 ವಿಶ್ವಗಳನೇಳಿಸುವ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಗನಸುಗಳು
 ಆಗುವವು ಆ ಜ್ಯೋತಿಗೊಂದು ಸೆಜ್ಜೆ !

ತಿಳಿಯದಿರಲೇನೆಮಗೆ ? ನಿತ್ಯಶುಭವು
 ವಿಶ್ವಗಳಿಗರಸಾದ ಜ್ಯೋತಿಗಿರಲಿ !
 ನಾವಳಿದರೇನಹುದು ? ದಿಶೆದಿಶೆಗಳು
 ದಿವ್ಯ ಪ್ರಭೆ ಪಡೆಯುತ್ತಿಹ ಖ್ಯಾತಿಗಿರಲಿ !
 ನೋವಿನಲಿ ನಾವಿಂತು ನವೆದರೇನು ?
 ವಿಶ್ವಶಕ್ತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿಜಯವಿರಲಿ !
 ಯಮನ ಯಾತನೆ ಬಂದರಾದುದೇನು ?
 ನಮ್ಮ ನೋಂಪಿಯದೊಂದು ಚಲಿಸದಿರಲಿ !

ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೩೩

ಭಾವಗೀತೆ

ಇಲ್ಲಿ ಇರು, ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಮಲ್ಲಿಗೆಯನು ತರುವೆನು :
ನೇಹಕೆಂದು ನಲುಮೆಗೆೊಂದು ಗುರುತನಿಸಿ ಬರುವೆನು.

ಹೋದಮೇಲೆ ಸುತ್ತಬೇಕು ಏಳು ಕೋಟಿ ದ್ವಾರವು !
ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ತೀರದಂಥ ದುಃಖವಿಹುದಪಾರವು !
ಸಾಧಿಸುತ್ತ ಜಯಿಸುವದೇ ಬಾಳುವದರ ಸಾರವು !

ಇಲ್ಲಿ ಕೊನರದಂಥ ನೋವು, ಫಲಿಸದಂಥ ಯಾತನೆ :
ಇಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಕೊಳೆಯುತಿಹುದು ನನ್ನ ಜೀವ ಜೀತನೆ !
ಇನ್ನು ಮೊಳಗಿಸಿದರೆ ಮೊಳಗಿಸುವೆನು ಅದರ ಮಾತನೆ !

ನವಗ್ರಹಗಳ ನಾಡ ದಾಟಿ ಮುಗಿಲ ಗಡಿಯ ಮೀರಿಯೂ
ದಿಕ್ಕು ತಪ್ಪುತಲೆವ ತಾರೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಯೂ
ಕತ್ತಲಿದ್ದ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಎದೆಯ ಬೆಳಕ ಬೀರಿಯೂ !

ಗಾನದುನ್ಮಾದವೇರಿ ನಡೆದ ರಾಜಭೃಂಗವು,
ದೇವಕನ್ನಿ ಕೆಯರು ನುಡಿಸುವಂಥ ಮೃದು ಮೃದಂಗವು,-
ಇದಕು ಹಿರಿದು ಎದೆಯಲಿರುವ ಭಾವನಾತರಂಗವು !

ಕೋಟಿ ವರುಷದಾಚೆ ಜನಿಸಿದಂಥ ಜೀವದಾಸೆಯು
ತೀರಬಹುದು, ಹಿಂಗಬಹುದು ಅಂದಿನಾ ಪಿಪಾಸೆಯು !
ಇಂದೆ ರುಚಿರವಾಗಬಹುದು ನನ್ನ ದೈವರೇಷೆಯು !

